

Regeringens proposition

2010/11:85

Utökat konsumentskydd vid tidsdelat boende

Prop.
2010/11:85

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 mars 2011

Fredrik Reinfeldt

Beatrice Ask
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen en ny lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt. Förslaget syftar till att genomföra ett nytt EU-direktiv om marknadsföring och ingående av sådana avtal. Den nya lagen ersätter den nuvarande lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende.

Med tidsdelat boende avses en rätt att periodvis och återkommande nyttja ett övernattningsboende, exempelvis i ett fritidshus eller på en semesteranläggning. Med långfristig semesterprodukt avses en rätt till boenderabatter eller liknande förmåner som en konsument betalar särskilt för att kunna utnyttja, t.ex. under semesterresor.

Den nya lagen utökar konsumentskyddet på området. En av förbättringarna för konsumenter är att den nya lagen ger skydd vid fler typer av avtal. Därmed minskas risken att skyddsreglerna kringgås. Lagen ska vara tvingande till konsumentens förmån och det ska inte vara möjligt att välja tillämpning av lagen i ett land med mindre gott skydd.

Näringsidkarens informationsskyldighet utökas. Ingående information ska lämnas såväl vid marknadsföring som i övrigt innan ett avtal ingås. Det gäller t.ex. vid evenemang för marknadsföring och försäljning av avtal som näringsidkaren håller. Informationen ska lämnas i standardiserade blanketter och uppfylla detaljerade krav.

Särskilda krav ska gälla i fråga om utformningen av avtalet. Det ska vara skriftligt. Den information som näringsidkaren tidigare har lämnat till konsumenten ska vara en del av avtalet. En avvikelse från denna information är som utgångspunkt ogiltig som avtalsinnehåll.

Konsumenten ska ha en långtgående ångerrätt. Ångerfristen förlängs från tio till fjorton dagar. Möjligheten att ångra avtalet ska finnas kvar

om näringsidkaren inte uppfyller vissa krav, t.ex. i fråga om det språk som avtalet ska vara upprättat på. Näringsidkaren får inte kräva att konsumenten betalar eller ställer säkerhet innan ångerfristen har löpt ut. Konsumenten ska ha rätt till säkerhet från näringsidkaren för de betalningar som konsumenten gör om den byggnad som ett avtalat boende avser inte är färdigställd. I fråga om avtal om långfristig semesterprodukt ska en betalningsplan upprättas. Konsumenten ska ha rätt att frånträda avtalet sedan viss betalning har gjorts till näringsidkaren enligt betalningsplanen.

Lagen innehåller också regler om sanktioner vid överträdelser av dess föreskrifter. Konsumentverket ska utöva tillsyn över att lagen efterlevs.

Den nya lagen, och de följdändringar som behövs med anledning av den, föreslås träda i kraft den 1 augusti 2011.

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt	6
2.2	Förslag till lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)	14
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ	15
2.4	Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)	16
3	Ärendet och dess beredning	17
4	Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter	17
5	Det nya direktivet	21
6	Genomförande av direktivet	22
6.1	Utgångspunkter för genomförandet	22
6.2	Direktivet genomförs genom en ny lag	23
6.3	Tillämpningsområde och definitioner	24
6.4	Marknadsföring	32
6.5	Näringsidkarens informationsplikt	35
6.6	Avtalet och dess innehåll	38
6.7	Konsumentens ångerrätt	41
6.8	Kreditavtal och andra anknytande avtal	45
6.9	Betalning	47
6.10	Näringsidkarens skyldighet att ställa säkerhet	48
6.11	Konsumentens befogenheter vid överlåtelse av fordran	49
6.12	Tillsyn och sanktioner	50
6.13	Twistlösning utom domstol	53
6.14	Skydd mot lagval som ger konsumenten ett sämre skydd	54
6.15	Konsumentinformation	56
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	57
8	Konsekvenser av förslagen	57
9	Författningskommentar	60
9.1	Förslaget till lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt	60
9.2	Förslaget till lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)	86
9.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ	87
9.4	Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)	88

Bilaga 1	EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte	90
Bilaga 2	Sammanfattning av departementspromemorian Nytt EG-direktiv om tidsdelat boende m.m. (Ds 2009:57).....	111
Bilaga 3	Promemorians lagförslag	112
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	124
Bilaga 5	Jämförelsetabell	125
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag.....	126
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	136
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2011		139
Rättsdatablad		140

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
2. lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
3. lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ,
4. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Häri genom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller avtal mellan en näringsidkare och en konsument enligt vilket näringsidkaren mot ersättning ger konsumenten rätt att

1. under återkommande tidsperioder utnyttja ett eller flera övernattningsboenden (avtal om tidsdelat boende),

2. under semesterresa eller annars utnyttja boenderabatter eller liknande förmåner (avtal om långfristig semesterprodukt),

3. få hjälp av näringsidkaren att överlåta eller förvärva rätt till ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt (förmedlingsavtal), eller

4. gå med i ett system som ger tillgång till övernattningsboende eller andra tjänster i utbyte mot att någon annan under viss tid får utnyttja konsumentens rätt enligt ett avtal om tidsdelat boende (avtal om bytes-system).

Som avtal om tidsdelat boende eller avtal om långfristig semesterprodukt anses endast ett avtal som ingås för en tid om mer än ett år, ett avtal som ingås för en tid om ett år eller kortare tid men som enligt avtalsvillkoren förlängs utan särskild åtgärd från konsumentens sida och ett avtal som inte är tidsbegränsat.

Lagen gäller även när en näringsidkare åtar sig att som ombud för någon som inte är näringsidkare ingå ett avtal om tidsdelat boende eller ett avtal om långfristig semesterprodukt med en konsument.

Definitioner

2 § I lagen avses med

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte (EUT L 33, 3.2.2009, s. 10, Celex 32008L0122).

3 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot honom eller henne.

Skydd mot lagval som ger konsumenten ett sämre skydd

4 § Även om rättsordningen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är tillämplig på avtalet, ska förevarande lag tillämpas i den mån lagen ger konsumenten ett bättre skydd. Detta gäller under förutsättning att avtalet avser boende i en byggnad som är belägen inom samarbetsområdet eller, om avtalet avser annat än boende i en byggnad, näringsidkaren bedriver sin verksamhet inom samarbetsområdet eller riktar sin verksamhet mot ett land inom detta.

2 kap. Information till konsumenten

Information vid marknadsföring

1 § Reklam för avtal som omfattas av denna lag ska innehålla upplysningar om vilken skyldighet näringsidkaren har att lämna information innan ett avtal ingås och var sådan information finns tillgänglig.

Avtal om tidsdelat boende och avtal om långfristig semesterprodukt får inte marknadsföras som ekonomiska investeringar.

2 § En näringsidkare som marknadsför avtal vid ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang ska i inbjudan till detta tydligt ange evenemangets natur och dess kommersiella syfte. Information enligt 3–8 §§ ska finnas tillgänglig under hela evenemanget.

Information innan ett avtal ingås

3 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett avtal ingås ge konsumenten en kortfattad beskrivning av avtalet med information om

1. näringsidkarens namn, adress och organisationsnummer,
2. avtalstiden, med uppgift om när konsumenten kan börja utnyttja sin rätt enligt avtalet,
3. det boende som avtalet avser och den rättighet som avtalet ger konsumenten,
4. de tjänster och anläggningar som konsumenten får tillgång till,
5. pris och andra avgifter,
6. konsumentens ångerrätt och förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen, och
7. tillämpliga uppförandekoder.

Information innan ett avtal om tidsdelat boende ingås

4 § Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal om tidsdelat boende ingås ge konsumenten utförlig information om

1. det boende med tillhörande anläggningar och tjänster som avtalet avser,

2. kostnaderna med anledning av avtalet, med uppgift om hur kostnaderna fördelas och kan ändras och hur avgifterna för att använda boendet beräknas,

3. villkoren för utnyttjandet av boendet och tillhörande anläggningar och tjänster,

4. begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja boenden i näringsidkarens utbud,

5. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,

6. vad som gäller i fråga om underhåll och förvaltning,

7. vilka villkor för deltagande i bytessystem som gäller,

8. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och

9. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

5 § Om boendet med tillhörande anläggningar och tjänster inte är färdigt att utnyttja, ska näringsidkaren i rimlig tid innan avtalet ingås ge konsumenten utförlig information om

1. hur långt arbetet med färdigställandet har kommit och när det beräknas vara klart,

2. bygglov och motsvarande tillstånd samt ansvarig myndighet för det, och

3. vilken säkerhet som har ställts enligt 5 kap. 1 § och villkoren för den.

Information innan ett avtal om långfristig semesterprodukt ingås

6 § Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal om långfristig semesterprodukt ingås ge konsumenten utförlig information om

1. förmånerna, med uppgift om begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja dem,

2. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,

3. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och

4. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

Information innan ett förmedlingsavtal ingås

7 § Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett förmedlingsavtal ingås ge konsumenten utförlig information om

1. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,

2. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och

3. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

8 § Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal om bytessystem ingås ge konsumenten utförlig information om

1. bytessystemet, med uppgift om begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja det,
2. tillkommande avgifter,
3. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,
4. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och
5. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

Krav på informationen

9 § Den information som avses i 2–8 §§ ska lämnas på ett klart och begripligt sätt och utan kostnad för konsumenten.

Informationen ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detta ska göras i en blankett som överensstämmer med formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. I fråga om information som avses i 4–8 §§ är det dock tillräckligt att det i blanketten i stället anges var konsumenten kan få informationen.

Näringsidkaren ska lämna informationen på ett språk i den stat där konsumenten är bosatt eller medborgare, under förutsättning att det är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Kan flera språk komma i fråga, får konsumenten välja vilket språk som ska användas.

Påföljd vid utebliven information

10 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1–9 §§, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

3 kap. Avtalet

Upprättande av avtalet

1 § Ett avtal som omfattas av denna lag ska upprättas skriftligen och undertecknas av parterna.

Konsumenten är inte bunden av ett avtal som har upprättats i strid med första stycket. I ett sådant fall ska 4 kap. 4 och 5 §§ tillämpas på motsvarande sätt.

Näringsidkaren ska ge konsumenten en kopia av avtalet när det har ingåtts.

2 § Avtalet ska upprättas på ett språk i den stat där konsumenten är bosatt eller är medborgare, under förutsättning att det är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Kan flera språk komma i fråga, får konsumenten välja vilket språk som ska användas.

Om ett avtal om tidsdelat boende avser en byggnad som är belägen i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, är näringsidkaren skyldig att tillhandahålla konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet till ett språk i det landet som är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska.

Information i avtalet

3 § Avtalet ska innehålla den information som anges i 2 kap. 3–8 §§. Informationen ska vara klar och begriplig och ges i en sådan blankett som avses i 2 kap. 9 § andra stycket.

Konsumenten får mot näringsidkaren åberopa en uppgift eller beskrivning som har lämnats enligt 2 kap. 3–8 §§, även om avtalet avviker från informationen. Detta gäller dock inte om konsumenten i avtalet uttryckligen har godkänt avvikelserna eller om avvikelserna är en följd av omständigheter utanför näringsidkarens kontroll och vars följder denne inte har kunnat undvika.

Innan avtalet ingås ska näringsidkaren för konsumenten särskilt framhålla en sådan avvikelse som avses i andra stycket. Detta ska ske i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Avtalet ska innehålla konsumentens namn och adress samt uppgift om datum och plats för undertecknandet.

Information om ångerrätt

4 § Innan avtalet ingås ska näringsidkaren uppmärksamma konsumenten på dennes ångerrätt och förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen. Näringsidkaren ska se till att konsumenten undertecknar denna information i avtalet särskilt.

Tillhandahållande av ångerblankett

5 § Näringsidkaren ska till avtalet foga en blankett med information om konsumentens ångerrätt och förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen. Blanketten ska också kunna användas för att utöva ångerrätten.

Blanketten ska överensstämma med formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

4 kap. Konsumentens ångerrätt

Ångerrätt och ångerfrist

1 § Konsumenten har rätt att frånträda ett avtal som omfattas av denna lag (ångerrätt) genom att sända eller lämna ett skriftligt meddelande om detta till näringsidkaren inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

I 3 kap. 1 § andra stycket finns en bestämmelse om att konsumenten under vissa förutsättningar inte är bunden av ett avtal. Enligt 5 kap. 3 § har konsumenten rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt efter viss betalning.

2 § Ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingås eller i förekommande fall den senare dag då konsumenten får en kopia av avtalet. Ångerfristen börjar dock löpa först när kraven i 3 kap. 2 §, 3 § första stycket och 5 § uppfylls.

Trots första stycket upphör ångerrätten tre månader och 14 dagar efter den dag då avtalet ingicks eller konsumenten fick en kopia av avtalet, om näringsidkaren inte har uppfyllt kraven i 3 kap. 3 § första stycket. Avser underlåtenheten kraven i 3 kap. 2 eller 5 §, upphör ångerrätten ett år och 14 dagar efter den dagen.

3 § Om konsumenten har ingått ett avtal om bytessystem i anslutning till ett avtal om tidsdelat boende och båda avtalen har erbjudits konsumenten vid samma tillfälle, ska utgångspunkten för beräkningen av ångerfristen för avtalet om tidsdelat boende också vara utgångspunkt för beräkningen av ångerfristen för avtalet om bytessystem.

4 § Konsumenten är inte skyldig att betala för boende och tjänster som konsumenten har utnyttjat innan avtalet ångras eller för några kostnader i övrigt med anledning av att ångerrätten utnyttjas.

Anknytande avtal

5 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal om kredit eller andra tjänster som tillhandahålls av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Meddelande om att ångerrätten utövas

6 § Har konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande enligt 1 § om att han eller hon ångrar avtalet, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Säkerhet vid avtal om byggnad m.m. som inte är färdigställd

1 § Om boendet med tillhörande anläggningar och tjänster inte är färdigt att utnyttja när ett avtal om tidsdelat boende ingås, ska näringsidkaren ställa säkerhet för att konsumenten får tillbaka det som har betalats om färdigställande inte sker och avtalet upphör.

Förbud mot krav på betalning och säkerhet

2 § Näringsidkaren får inte kräva att konsumenten lämnar betalning till eller ställer säkerhet hos näringsidkaren eller någon annan

1. om näringsidkaren är skyldig att ställa säkerhet enligt 1 §, innan säkerheten har ställts,

2. i fråga om avtal om tidsdelat boende, avtal om långfristig semesterprodukt och avtal om bytessystem, innan ångerfristen har löpt ut, och

3. i fråga om förmedlingsavtal, innan förmedlingsuppdraget har slutförts eller avtalet har upphört på något annat sätt.

Den som uppsåtligen bryter mot första stycket döms till böter.

Betalningsplan och rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt

3 § Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan hela den andra årliga delbetalningen har lämnats.

Konsumentens befogenheter vid överlåtelse av fordran

4 § Bestämmelserna i 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

6 kap. Tillsyn

1 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs.

Tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet för näringsidkaren än som är nödvändigt.

2 § För tillsynen har Konsumentverket eller den som verket utser rätt att göra inspektion hos näringsidkaren och ta del av alla handlingar som behövs för tillsynen. Näringsidkaren ska lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen.

Om näringsidkaren inte tillhandahåller handlingarna eller lämnar upplysningarna, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite. Prop. 2010/11:85

3 § Om Konsumentverket enligt 2 § har förelagt en näringsidkare att tillhandahålla en handling eller upplysning, får beslutet överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011, då lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende ska upphöra att gälla.

2. Den upphävda lagen gäller fortfarande i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § och 4 kap. 2 § distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 6–8 §§, om ångerrätt i 9–16 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte distansavtal *om sådan upplåtelse eller överlåtelse* som avses i lagen (1997:218) om konsumentskydd vid tidsdelat boende.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 6–8 §§, om ångerrätt i 9–16 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte distansavtal *som även är ett sådant avtal* som avses i lagen (2011:000) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

4 kap.

2 §

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§, om ångerrätt i 5–10 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte hemförsäljningsavtal *om sådan upplåtelse eller överlåtelse* som avses i lagen (1997:218) om konsumentskydd vid tidsdelat boende.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§, om ångerrätt i 5–10 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte hemförsäljningsavtal *som även är ett sådant avtal* som avses i lagen (2011:000) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§ och om ångerrätt i 5–10 §§ gäller inte heller hemförsäljningsavtal om försäljning av livsmedel eller andra varor för ett hushålls löpande förbrukning, om varorna *skall* levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett distributions-system med regelbunden utkörning.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§ och om ångerrätt i 5–10 §§ gäller inte heller hemförsäljningsavtal om försäljning av livsmedel eller andra varor för ett hushålls löpande förbrukning, om varorna *ska* levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett distributions-system med regelbunden utkörning.

Härigenom föreskrivs att 12 a § lagen (2006:595) om europakooperativ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2010:2074

Föreslagen lydelse

12 a §

När ett europakooperativ som driver försäkringsrörelse avser att flytta sitt säte från Sverige till en annan stat gäller inte 14 och 15 §§, 16 § första stycket första meningen och andra stycket 4 samt 17–19 §§. Sådana kooperativ ska, om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte ska flyttas till en annan stat, ansöka om tillstånd till flyttningen hos Finansinspektionen. Ärenden av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen efter anmälan av Finansinspektionen.

Tillstånd till flyttningen av säte ska meddelas om

1. försäkringstagarna och andra borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till *bolagets* ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. *bolagets* ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares och andra borgenärers intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 8.15 i SE-förordningen.

Finansinspektionen ska underrätta Bolagsverket och Skatteverket om ansökningar enligt första stycket. Finansinspektionen ska också underrätta Bolagsverket om lagakraftvunna beslut som har meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Det som anges om Bolagsverket i 16 § tredje stycket och 16 a § första stycket ska i stället gälla Finansinspektionen eller regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsdikare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- *lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende,*
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622) *och* – alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846). – konsumentkreditlagen (2010:1846), *och*
– *lagen (2011:000) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

¹ Senaste lydelse 2010:1911.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte trädde i kraft den 23 februari 2009. Det har ersatt Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis. Det nya direktivet skulle ha varit genomfört i medlemsstaterna senast den 23 februari 2011. Direktivet finns i *bilaga 1*.

Under förhandlingsarbetet inhämtades synpunkter på Europeiska kommissionens direktivförslag från berörda organisationer och myndigheter. Synpunkterna finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju2007/5636/L1).

Frågan hur det nya direktivet ska genomföras i svensk rätt behandlas i departementspromemorian Nytt EG-direktiv om tidsdelat boende m.m. (Ds 2009:57). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju 2009/9333/L1).

En jämförelsetabell med en sammanställning av bestämmelserna i det nya direktivet och motsvarande bestämmelser i föreslagen lag och annan svensk lag finns i *bilaga 5*.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 17 februari 2011 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 6*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*. Lagrådets förslag, som har följts, behandlas i avsnitt 6.9 och i författningssammanfattningen.

Ett förslag till ändring i 12 a § lagen (2006:595) om europakooperativ har tillkommit. Ändringen, som saknar samband med övriga förslag, är av rättelsekaraktär. Lagförslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande i den delen har ansetts sakna betydelse.

4 Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

Avtal om tidsdelat boende

Med tidsdelat boende avses en rätt att under vissa återkommande tidsperioder använda ett boende. Förvärvet av en sådan rätt kan avse ett visst antal år eller gälla för all framtid. Användandet kan avse en eller flera veckor varje år, antingen vid samma tid på året eller vid varierande årtider. Till användandet kan vara knutet tillgång till gemensamma anläggningar såsom simbassänger, träningslokaler och restauranger. Ett avtal om tidsdelat boende skiljer sig från avtal om hyra av lägenhet eller fritidshus på så sätt att nyttjanderätten avser begränsade och åter-

kommande tidsperioder. Priset beror på faktorer såsom tidpunkt för utnyttjande, standard, administration, underhåll, tillgång till service och fritidsaktiviteter av olika slag. Större delen av priset för de kommande årens användning betalas normalt vid köpet. Därtill kommer ofta en årlig avgift för administration och liknande.

Ett avtal om tidsdelat boende kan utformas på flera olika sätt. Det går dock att urskilja två huvudtyper av avtal på den europeiska marknaden. Den ena modellen bygger på att äganderätten till boendet övergår till nyttjarna. Som exempel kan nämnas att flera personer gemensamt förvärvar en fastighet med samäganderätt och sinsemellan kommer överens om hur användningen av egendomen ska fördelas. Äganderätten kan också tillkomma en juridisk person i vilken nyttjarna av egendomen i sin tur förvärvar andelar.

Den andra modellen bygger på att det inte sker någon äganderättsövergång. En variant av denna modell är att säljaren bildar en förening eller annan form av association som ger medlemmarna nyttjanderätt till egendomen. Egendomen förvaltas för ägarföreningens räkning av en oberoende förvaltare. En annan variant är att nyttjaren förvärvar en rätt att använda boendet av upplåtaren. Avtalsförhållandet påminner om ett hyresförhållande.

Det finns olika system som gör det möjligt för den som innehar ett tidsdelat boende att tillfälligt byta såväl tidsperiod som boende med en annan innehavare. Förvärvet av ett tidsdelat boende i en anläggning kan t.ex. vara knutet till en anslutning till ett bytessystem som innehavare av tidsdelat boende i liknande anläggningar i flera andra länder är anslutna till. Det förekommer även förmedling av avtal om tidsdelat boende på en andrahandsmarknad.

1994 års direktiv om tidsdelat boende

Tidsdelat boende reglerades på EU-nivå första gången genom Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis. Direktivet är utformat som ett s.k. minimiharmoniseringsdirektiv och syftar till att tillnärma medlemsstaternas regler om skydd av köpare av tidsdelat boende i vissa specifika avseenden och ge konsumenterna ett gott konsumentskydd.

Direktivet innehåller regler som innebär att näringsidkaren är skyldig att på köparens begäran tillhandahålla viss information som närmare preciseras i en bilaga till direktivet. Denna information ska utgöra en del av avtalet. Det finns bestämmelser om vilka övriga uppgifter avtalet ska innehålla och vilket språk avtalet ska upprättas på och översättas till. Ett avtal ska upprättas skriftligen. Konsumenten ska ha rätt att ångra ett avtal och låta avtalet återgå om det är ofullständigt. Näringsidkaren får inte ta emot betalning innan ångerfristen löpt ut. Medlemsstaterna ska se till att det finns sanktioner om regelverket inte efterföljs.

Konsumentskyddet enligt 1994 års direktiv kan sägas vila på tre pelare: att köparen får tillräckligt med information om produkten innan avtalet ingås, att köparen har möjlighet att ångra avtalet under viss tid och att köparen inte är skyldig att betala något under det att ångerfristen löper.

Direktivet innehåller inga regler om det inbördes förhållandet mellan olika konsumenter som har nyttjanderätt till samma boende. Den frågan får regleras i avtal eller genom medlemsstaternas lagstiftning i övrigt. Byte och förmedling av tidsdelat boende omfattas inte av direktivet.

Lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende

Direktivet är genomfört i svensk rätt genom lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende (1997 års lag). Lagen innehåller bestämmelser med krav på den information som näringsidkaren ska lämna konsumenten. Informationen ska innehålla uppgifter om bl.a. näringsidkaren, den rättighet som avtalet avser, bostaden, principer för hur underhåll och reparationer sköts, ångerrätt samt pris och avgifter. Är boendet inte färdigställt, ska näringsidkaren lämna information om hur långt bygget har kommit och när bostadslägenheten och gemensamma anläggningar kommer att vara färdigställda. Avtalet ska upprättas skriftligen och på något av de officiella språken i det land där konsumenten är bosatt eller medborgare. Konsumenten har rätt att välja vilket av dessa språk som ska användas. Om bostaden är belägen i en stat inom EES-området, ska näringsidkaren dessutom översätta avtalet till något av språken i det landet. Är bostaden eller anläggningarna inte färdigbyggda när avtalet träffas, ska näringsidkaren ställa säkerhet för att konsumenten får tillbaka betalning som har lämnats för det fall de inte färdigställs.

Om avtalet inte innehåller de uppgifter som föreskrivs i lagen, har konsumenten rätt att kräva att avtalet går åter. Konsumenten har också rätt att ångra avtalet inom tio dagar från det att avtalet ingåtts. Kreditavtal som konsumenten har träffat med näringsidkaren eller med någon annan med anledning av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren upphör att gälla, om avtalet går åter eller konsumenten utnyttjar sin ångerrätt. Näringsidkaren får inte ta emot betalning under det att ångerfristen löper.

Konsumentverket utövar tillsyn över att lagen efterlevs. I lagen hänvisas till marknadsföringslagens (2008:846) sanktionssystem. Vissa av bestämmelserna i lagen är också sanktionerade med böter. Lagen är tillämplig oavsett om bostaden som avtalet gäller är belägen inom eller utanför EES-området.

Avtal om långfristig semesterprodukt

Under senare år har det marknadsförts vissa tjänster som i det nya direktivet kallas långfristiga semesterprodukter. Det är fråga om olika avtalskonstruktioner som innebär att konsumenten mot en avgift får tillgång till ett bokningssystem med rabatterade priser på boende och liknande förmåner, vanligen med anknytning till semesterresor. Konsumenten blir medlem i en s.k. rese- eller poängklubb och köper poäng som denne sedan kan använda vid bokning hos en av klubbens anläggningar. Avtal om långfristig semesterprodukt omfattas inte av 1994 års direktiv eller lagen om konsumentskydd vid tidsdelat boende.

Inför genomförandet av 1994 års direktiv tog Nordiska ministerrådet initiativ till ett projekt för att kartlägga den nordiska marknaden för bostadsandelar. Projektet utmynnade i rapporten *Timesharing* (TemaNord 1995:646). I rapporten konstaterades att det förekom en rad konsumentproblem vid marknadsföring och försäljning av tidsdelat boende, bl.a. att marknadsföringen ofta var påträngande och aggressiv, att försäljarna inte redan från början talade om att det rörde sig om försäljning, att köparna fick för kort eller ingen betänketid alls före köpet, att det lämnades felaktiga uppgifter om pris, att det tillkom oväntade kostnader för administration och underhåll och att det vid tvist hänvisades till lagen i ett land med ett sämre konsumentskydd.

Under senare år har konsumentproblemen hänförliga till avtal om tidsdelat boende som omfattas av 1994 års direktiv minskat. Samtidigt har det varit ökande problem med avtal som faller utanför direktivets tillämpningsområde, men är snarlika de skyddade avtalen. Som exempel kan nämnas avtal som gäller för kortare tid än tre år eller avtal där den tid som boendet utnyttjas är kortare än en vecka åt gången. Det kan också vara fråga om boende i annat än hus eller byggnad, exempelvis i husvagn, på kryssningsfartyg eller i husbåt. Problemen har bestått i att näringsidkare visat sig sakna ekonomisk förmåga att uppfylla de åtaganden som lämnats i fråga om rabatter m.m., att marknadsföring är aggressiv och påträngande, att avtalsvillkor är ogynnsamma för konsumenterna och att det i avtalen hänvisas till rättsordningar där konsumentskyddet är sämre än inom EU. Ångerrätt saknas ofta.

Konsumentproblem har även uppmärksammats vid förmedling och anslutning till system för byte av avtal om tidsdelat boende. Sålunda har det förekommit att konsumenter blir kontaktade av företag som erbjuder sig att mot förskotts betalning förmedla nyttjanderätten till någon köpare. Trots att konsumenten betalar för tjänsten sker det inte någon förmedling. Vid avtal om bytessystem har det förekommit att tillgången till bytesobjekt har visat sig vara begränsad och att det har tillkommit avsevärda avgifter för bytet som inte har redovisats vid marknadsföringen.

Näringslivets egenåtgärder

Den europeiska branschorganisationen Resort Development Organisation (RDO) organiserar bl.a. säljare av tidsdelat boende, mäklare och reseföretag. RDO antog 1999 en uppförandekod som därefter har reviderats flera gånger. Nu gällande uppförandekod är tillämplig på alla former av s.k. timeshare activity. Därmed avses inte bara marknadsföring av tidsdelat boende utan även liknande produkter, förmedling av avtal om tidsdelat boende, bytessystem samt s.k. new holiday products, dvs. semesterprodukter som har anknytning till tidsdelat boende men som inte omfattas av någon specifik reglering på europeisk nivå. Uppförandekoden innehåller regler om bl.a. reklamidentifiering, ångerrätt och sanktioner. I viss utsträckning går reglerna längre i konsumentskyddande riktning än vad som följer av tvingande regler, bl.a. vad gäller ångerrätten. Det finns även allmänna krav på hur företagen, deras anställda och agenter ska uppträda vid marknadsföringen av produkterna. Till upp-

förändekoden finns kopplat ett särskilt förfarande för tvistlösning utom domstol. Medlemsföretagen är skyldiga att följa uppförandekoden och nationell lagstiftning, uppfylla alla eventuella nationella registrerings- eller licenskrav och underkasta sig de beslut som fattas inom ramen för tvistlösningsförfarandet.

5 Det nya direktivet

Sedan 2004 pågår det en översyn av den konsumenträttsliga lagstiftningen på EU-nivå. Som ett led i detta arbete lade Europeiska kommissionen i oktober 2008 fram ett förslag till direktiv om konsumenträttigheter. Förslaget innebär bl.a. att hemförsäljningsdirektivet, konsumentköpsdirektivet, det allmänna distansavtalsdirektivet och direktivet om oskäliga avtalsvillkor läggs samman i ett direktiv.

1994 års direktiv om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende har däremot, liksom prisinformationsdirektivet och konsumentkreditdirektivet, setts över i särskild ordning. I juni 2007 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag till nytt direktiv om konsumentskydd vid vissa aspekter av tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte. Direktivet antogs av Europaparlamentet och rådet den 14 januari 2009. Det trädde i kraft den 23 februari 2009 och skulle ha varit genomfört i medlemsstaterna senast den 23 februari 2011. Direktivet är grundat på artikel 95 i EG-fördraget. Det syftar till att bidra till att den inre marknaden fungerar korrekt och att det uppnås en hög konsumentskyddsnivå.

Direktivet är utformat som ett fullharmoniseringsdirektiv. I direktivets ingress framhålls att marknaden har utvecklats och att det har tillkommit nya semesterprodukter som påminner om avtal om tidsdelat boende, men som likväl inte omfattas av direktivet. Luckorna i lagstiftningen leder, anför det, till en betydande snedvridning av konkurrensen och allvarliga problem för konsumenterna. Detta innebär i sin tur att den inre marknaden inte fungerar väl på området. Det nya direktivets tillämpningsområde har därför utvidgats i förhållande till 1994 års direktiv. Sålunda omfattar det, utöver avtal om tidsdelat boende i begreppets betydelse enligt det tidigare direktivet, även avtal om långfristiga semesterprodukter, förmedling av avtal om tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter samt avtal om anslutning till system för byte av tidsdelat boende. Dessutom omfattas avtal om tidsdelat boende där konsumenten bor i annat än hus eller byggnad, exempelvis i båt eller husvagn.

Enligt artikel 1.2 påverkar direktivet inte medlemsstaternas lagstiftning när det gäller registrering, överlåtelse, etableringsvillkor eller auktorisationsförfaranden. Inte heller ska den nationella lagstiftningen om allmänna avtalsrättsliga rättsmedel påverkas, varmed får förstås att direktivet inte begränsar vilka civilrättsliga rättsföljder som kan komma i fråga enligt nationell rätt i de berörda avtalsförhållandena. I artikeln sägs också att direktivet inte påverkar fastställandet av den rättsliga karaktären hos de rättigheter som avtalen avser. Med detta avses att direktivet inte har någon betydelse för hur den rätt som förvärvas genom avtalen kategoriseras enligt den nationella lagen. Till exempel påverkas inte frågan

om ett avtal ger äganderätt eller nyttjanderätt till egendomen. I likhet med 1994 års direktiv innehåller det nya direktivet inga regler om det inbördes förhållandet mellan olika konsumenter som tillsammans utnyttjar ett visst boende.

I artikel 2 finns definitioner av ett antal olika grundläggande begrepp som förekommer i direktivet, bl.a. tidsdelat boende, långfristig semesterprodukt, återförsäljning, byte, näringsidkare, konsument, varaktigt medium och anknytande avtal. Artikel 4.1 innehåller regler om att näringsidkaren innan avtalet ingås ska lämna viss information som närmare preciseras i olika bilagor till direktivet. Informationen ska till viss del tillhandahållas i enlighet med formulär som finns i bilagorna och på språk som närmare anges i direktivet. Av artikel 5 följer ett skriftlighetskrav. Avtalet ska således upprättas i en skriftlig handling. Direktivet medger även att avtalet dokumenteras i någon annan varaktig form än en skriftlig handling. Den information som anges i artikel 4.1 ska utgöra en integrerad del av avtalet.

I artiklarna 6–8 finns närmare bestämmelser om konsumentens ånger rätt. Bestämmelserna är tillämpliga på samtliga avtalstyper som omfattas av lagen och motsvarar i huvudsak vad som gäller enligt 1994 års direktiv. Ångerfristen har dock förlängts från 10 till 14 dagar. Även förbudet i artikel 9 mot tagande av handpenning motsvarar vad som gäller enligt det tidigare direktivet. Bestämmelserna har emellertid utformats på så sätt att det klargjorts att förbudet även omfattar ställande av säkerhet och betalning till tredje man. Artikel 10 innehåller särskilda bestämmelser om betalning vid avtal om långfristiga semesterprodukter och en rätt för konsumenten att under vissa förutsättningar frånträda ett sådant avtal. Av artikel 11 framgår det att kreditavtal och andra s.k. anknytande avtal ska upphöra att gälla automatiskt om konsumenten utnyttjar sin ångerrätt. Artiklarna 12–15 innehåller bestämmelser om direktivets tvingande karaktär, lagval, tillsyn, sanktioner, konsumentinformation och tvistlösning utom domstol.

I artikel 16 anges tidsfristen för medlemsstaternas genomförande av direktivet. Av artikel 17 följer att kommissionen ska se över direktivet och senast den 23 februari 2014 överlämna en rapport om denna översyn till rådet och Europaparlamentet. I artikel 18 föreskrivs att 1994 års direktiv upphör att gälla i och med ikraftträdandet av det nya direktivet. Hänvisningar till det tidigare direktivet ska anses utgöra hänvisningar det nya direktivet.

6 Genomförande av direktivet

6.1 Utgångspunkter för genomförandet

Ett EU-direktiv är bindande för medlemsstaterna med avseende på det resultat som ska uppnås, men överläter åt medlemsstaterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. Medlemsstaterna är inte bundna av direktivets terminologi eller systematik, om det avsedda resultatet kan uppnås på något annat sätt. Härigenom kan ett direktiv

införlivas i respektive medlemsstats rättsordning genom en lagstiftnings- teknik som är ändamålsenlig och välkänd i respektive stat.

Ett direktiv av detta slag kräver normalt införlivande genom författningsregler. Det krävs dock inte att direktivets bestämmelser återges ordagrant i författningstexten, så länge bara syftet uppnås. Vid utformningen av lagstiftningen gör sig olika intressen gällande. Å ena sidan finns intresset av att en för svenska förhållanden välkänd terminologi och systematik används och att bestämmelserna passar in i den svenska lagstiftningsstrukturen. Å andra sidan finns kravet att författningstexten uppnår direktivets syfte och att samma rättsläge uppnås i alla medlemsstater.

Tidigare direktiv på det konsumenträttsliga området har i huvudsak varit utformade som minimiharmoniseringsdirektiv, vilket gett medlemsstaterna ett betydande utrymme att införa och behålla bestämmelser som avviker från direktiven i konsumentskyddande riktning. Under senare år har det skett en övergång till att eftersträva fullharmonisering även på det konsumenträttsliga området. Det nya direktivet om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter är ett exempel på det. Sålunda framhålls det i ingressen att det inte bör vara tillåtet för medlemsstaterna att i sin lagstiftning behålla eller införa bestämmelser som avviker från direktivet (skäl 3). Direktivet innehåller också i stor utsträckning detaljerade regler. Detta gör att handlingsutrymmet för medlemsstaterna är mindre än vid genomförandet av ett minimidirektiv. För att säkerställa att rättsläget i Sverige kommer att motsvara vad som krävs enligt direktivet bör den lag i vilken direktivet genomförs i flera avseenden knyta ganska nära an till direktivets ordalydelse. Samtidigt bör det naturligtvis eftersträvas att i möjligaste mån uppnå ett regelverk som ansluter till annan svensk civilrättslig lagstiftning på det konsumenträttsliga området. Som påpekas av *Marknadsdomstolen*, bör även enhetlighet i terminologi, systematik och lagtekniska lösningar på rättsområdet eftersträvas. I det sammanhanget kan framhållas att en hel del av bestämmelserna i det nya direktivet har utformats med regler i tidigare direktiv på det konsumenträttsliga området, bl.a. de båda distansavtalsdirektiven och konsumentköpsdirektivet, som förebild. Vid genomförandet av detta direktiv uppkommer således frågor som har övervägts i tidigare lagstiftningsärenden. För att uppnå enhetlighet bör därför ytterligare en utgångspunkt vara att i möjligaste mån lösa frågorna på samma sätt som i dessa tidigare sammanhang.

Vissa anknytande frågor faller utanför direktivet och kan därför bli föremål för lagstiftning utan att detta strider mot den fullharmonisering som är avsedd att uppnås genom direktivet.

6.2 Direktivet genomförs genom en ny lag

Regeringens förslag: Direktivet om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter ska genomföras i svensk rätt genom en ny lag som ersätter 1997 års lag. Lagen ska vara tvingande till konsumentens förmån.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag

En ny lag

Det nya direktivet har samma grundläggande struktur och innehåll som 1994 års direktiv och 1997 års lag. Tillämpningsområdet är dock vidare och direktivet innehåller fler och mer detaljerade bestämmelser. Om 1997 års lag behålls, skulle det krävas ett stort antal ändringar och tillägg i lagen för att genomföra direktivet. En lämpligare lösning är att ersätta den med en helt ny lag. Det utvidgade tillämpningsområdet bör komma till uttryck i den nya lagens namn.

Lagens tvingande karaktär

Det nya direktivet föreskriver liksom 1994 års direktiv att medlemsstaterna ska se till att konsumenten inte får avstå från de rättigheter som han eller hon har enligt direktivet (artikel 12.1). Även det nya direktivet är således tvingande till konsumentens förmån på så sätt att han eller hon i förväg inte med bindande verkan kan avstå från de rättigheter som följer av direktivet. Däremot är det inget som hindrar att konsumenten avstår från en befogenhet eller en förmån sedan den väl har aktualiserats i en tvist, exempelvis genom förlikning eller medgivande. Genomförandet av direktivet kräver att reglernas tvingande karaktär framgår av lagen.

6.3 Tillämpningsområde och definitioner

Regeringens förslag: Den nya lagen ska vara tillämplig på konsumentavtal om tidsdelat boende, långfristig semesterprodukt, deltagande i system för byte av tidsdelat boende och förmedling av tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt. Uttrycken konsument och näringsidkare ska användas på samma sätt som i andra lagar om konsumentskydd. Liksom 1997 års lag ska den nya lagen tillämpas även när en näringsidkare är ombud för en konsument. Det nuvarande undantaget i distans- och hemförsäljningslagen som syftar till att undvika parallell tillämpning av vissa bestämmelser i den lagen ska gälla även med den nya lagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian föreslås dock en särskild bestämmelse om att lagen inte ska tillämpas på avtal som omfattas av lagen (1992:1672) om paketresor (paketreselagen). Konsument- och näringsidkarbegreppen definieras också i promemorian på ett sätt som avviker något från de definitioner som förekommer i tidigare lagstiftning på det konsumenträttsliga området. Lagen är i förslaget inte tillämplig på situationer då en

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot promemorians förslag. *Sveriges advokatsamfund* anser att begreppet förmedlingsavtal bör definieras i lagtexten. Enligt *Fastighetsmäklarnämnden* finns det en risk att användningen av uttrycket förmedlingsavtal leder tanken till fastighetsförmedling. Nämnden anser att frågan vilket uttryck som ska användas i stället för återförsäljningsavtal bör utredas närmare och att förhållandet mellan fastighetsmäklarlagen och den föreslagna lagen klargörs. *Bostadsrättsorganisationen SBC* framhåller att det är angeläget att det utreds om den föreslagna lagstiftningen är tillämplig på bostadsrätter och anser att det är olämpligt om så blir fallet. *Konsumtverket* instämmer i bedömningen i promemorian att det inte kan uteslutas att vissa avtal kan komma att omfattas av både den föreslagna nya lagen och paketreselagen. Verket anser dock till skillnad från promemorian att den nya lagen i ett sådant fall bör tillämpas i stället för paketreselagen. *Svenska Resebyråföreningen* har en motsatt uppfattning och ser positivt på förslaget att den nya lagen inte ska tillämpas på paketresor. *Marknadsdomstolen* anser att den föreslagna utvidgningen av konsumentbegreppet kan medföra tolkningssvårigheter och att begreppets innebörd därför bör klargöras ytterligare.

Skälen för regeringens förslag

Ett utökat tillämpningsområde

1997 års lag är tillämplig när en näringsidkare till en konsument upplåter eller överlåter en rätt att periodvis utnyttja en bostadslägenhet. För att lagen ska vara tillämplig krävs att avtalet ingås för en tid av minst tre år eller att avtalet är obegränsat i tid. Därutöver krävs att bostadslägenheten får utnyttjas under en eller flera regelbundet återkommande perioder som är bestämda i avtalet eller som kan bestämmas med ledning av detta. Lagens tillämpningsområde motsvarar i allt väsentligt tillämpningsområdet för 1994 års direktiv. Den ger dock konsumenten ett något längre gående skydd än vad som följer av direktivet i och med att det inte krävs någon kortaste brukstid för att lagen ska vara tillämplig.

En av nyheterna i det nya direktivet är att dess tillämpningsområde är vidare än vad som är fallet enligt 1994 års direktiv, dels genom att avgränsningen av de avtal om tidsdelat boende som omfattas har vidgats, dels genom att avtal om långfristiga semesterprodukter omfattas. Till detta kommer att det i det nya direktivet har tagits in bestämmelser om såväl förmedlingsavtal som avtal om deltagande i bytessystem. Den nya lagen bör ges ett motsvarande tillämpningsområde.

Uttrycket avtal om tidsdelat boende är, liksom de termer som används för de övriga avtalstyperna, av central betydelse för tillämpningen. De bör preciseras i lagtexten på ett sätt som förhållandevis nära ansluter till ordalydelsen av direktivets definitioner. Detta kan med fördel göras redan i en inledande bestämmelse som klargör lagens tillämpningsområde.

Det bör i sammanhanget framhållas att syftet med lagstiftningen inte är att införa regler om någon ny form av överlåtelse, upplåtelse eller annan rättshandling i svensk rätt. I stället är det fråga om regler om konsumentskydd som i fråga om de avtalsförhållanden som omfattas uppställer vissa ytterligare krav.

Avtal om tidsdelat boende

Det nya direktivet är enligt artikel 1 tillämpligt på bl.a. avtal om tidsdelat boende. Begreppet definieras i artikel 2.1 som ett avtal som löper på mer än ett år och som mot ersättning ger konsumenten nyttjanderätt till ett eller flera övernattningsboenden under mer än en tidsperiod. Begreppet förekommer inte i 1994 års direktiv. I stället talas det där om avtal som direkt eller indirekt gäller köp av nyttjanderätt till fast egendom på tidsdelningsbasis. I likhet med 1994 års direktiv tar det nya direktivet sikte på samtliga de sätt som nyttjanderätten kan förvärfvas på.

Kravet att avtalet ska gälla fast egendom eller med andra ord ett hus, en byggnad eller en del av en byggnad, har tagits bort i det nya direktivet. Det omfattar därmed även avtal om nyttjanderätt till andra boendeformer, exempelvis på kryssningsfartyg, i kanalbåt och i husvagn. Av direktivets ordalydelse framgår att det måste vara möjligt att övernatta i boendet.

I 1997 års lag används uttrycket bostadslägenhet som beteckning för objektet för den upplåtna eller överlåtna nyttjanderätten. Detta uttryck förekommer i flera svenska författningar och avser normalt ett hus eller del därav som någon har rätt att nyttja som bostad. Eftersom den nya lagstiftningen föreslås vara tillämplig även på andra boendeformer än i hus eller byggnad, bör uttrycket bostadslägenhet ersättas med något annat uttryck. I promemorian föreslås ”boende”. Ingen remissinstans använder mot det och uttrycket framstår som ändamålsenligt.

I såväl 1994 års direktiv som det nya direktivet förutsätts det att nyttjanderätten erhålls mot ersättning. Vid genomförandet av 1994 års direktiv gjordes bedömningen att rekvisitet inte behövde komma till uttryck i lagtexten, eftersom man kan förutsätta att de aktuella nyttjanderätterna alltid upplåts eller överlåts mot ersättning (prop. 1996/97:127 s. 47). Som påpekas i promemorian torde så också normalt vara fallet. Med tanke på direktivets karaktär av fullharmoniseringsdirektiv – och det mer omfattande tillämpningsområdet – bör det i den nya lagen likväl anges att den omfattar avtal enligt vilka konsumenten utger ersättning för rätten att använda boendet.

Avtalen ska för att omfattas av 1994 års direktiv gälla under minst tre år. Varaktighetskravet har i det nya direktivet ändrats till ett krav på att avtalet ska gälla under mer än ett år. Den svenska lagen behöver anpassas till detta krav. Liksom i 1997 års lag bör det uttryckligen anges att lagen är tillämplig om avtalet inte är tidsbegränsat, dvs. om avtalet gäller tills vidare.

Uttrycket långfristig semesterprodukt tar sikte på avtal enligt vilka en konsument mot särskild betalning får en rätt till rabatter eller andra liknande förmåner vid senare avtal om boende, vanligen i samband med semesterresor. Avtalet kan t.ex. innebära att en konsument mot en medlemsavgift som betalas i förskott får tillgång till en bokningstjänst jämte rabatter och specialerbjudanden på boende och anknytande tjänster såsom tillhandahållande av resor, bil och reseförsäkringar. Avtalen förekommer under skiftande benämningar, bl.a. rabatt- och reseklubbar. De kan vara konstruerade på olika sätt och kan vara kopplade till samverkan av flera näringskare i ett komplicerat nätverk av t.ex. flygbolag, resebyråer, biluthyrningsföretag, försäkringsbolag och ägare av hotellkedjor och semesteranläggningar. Medlemskapet innebär att konsumenten har rätt att boka ett rabatterat boende, dock inte något visst specifikt boende. Avtalet kan i stället gälla semesteranläggningar i en viss kedja eller avse hotellboende med viss standard någonstans i världen. Tidpunkten för utnyttjandet av boendet kan också variera.

Den grundläggande skillnaden mellan å ena sidan avtal om långfristig semesterprodukt och å andra sidan avtal om tidsdelat boende är att konsumenten i fråga om långfristiga semesterprodukter inte betalar för rätten att nyttja ett visst närmare specificerat boende. Betalningen avser i stället tillgång till rabatter och andra förmåner vid senare avtal.

Avtal om långfristig semesterprodukt definieras i artikel 2.1 som ett avtal som löper på mer än ett år och mot ersättning huvudsakligen ger konsumenten rätt till boenderabatter eller liknande boendeförmåner, antingen fristående eller i samband med resor eller andra tjänster. Direktivet innehåller i fråga om sådana avtal bestämmelser om information, avtalets form och innehåll, ångerrätt och betalning som i allt väsentligt motsvarar vad som gäller för avtal om tidsdelat boende. För att direktivet ska genomföras i svensk rätt på ett korrekt sätt krävs att lagen innehåller särskilda bestämmelser om sådana produkter.

Uttrycket långfristig semesterprodukt förekommer inte sedan tidigare i svensk lagstiftning eller i någon tidigare EU-rättsakt. Det är dock av grundläggande betydelse för den nya lagens tillämpningsområde och synes också redan ha kommit till användning i skilda sammanhang. Ingen remissinstans invänder mot att uttrycket används i lagtexten. Övervägande skäl finns för att ”långfristig semesterprodukt” används i lagen.

Förutsättningarna att avtalet ska gälla en viss tid och gälla prestation mot ersättning för att omfattas av lagen bör komma till uttryck på samma sätt som för avtal om tidsdelat boende.

Automatisk förlängning

Det har inte varit ovanligt att avtal som i övrigt uppfyllt förutsättningarna för tillämpning av konsumentskyddet enligt 1994 års direktiv har ingåtts för en tid om 35 månader, s.k. provavtal, och att avtalet innehållit villkor om automatisk förlängning vid utebliven uppsägning. Förfarings sättet har utnyttjats för att kringgå skyddsreglerna. Mot den bakgrunden har det i artikel 2.2 i det nya direktivet tagits in en bestämmelse om att man vid beräkningen av tiden ett avtal om tidsdelat boende eller långfristig

semesterprodukt ingås på ska beakta avtalsvillkor som möjliggör automatisk förlängning av avtalet. Innebörden av bestämmelsen är att om avtalet t.ex. löper på 11 månader och innehåller villkor om automatisk förlängning vid utebliven uppsägning, så är direktivet tillämpligt trots att avtalstiden utan förlängning understiger ett år. Regleringen är av stor vikt för konsumentskyddet. För tydlighets skull och för att säkerställa ett korrekt genomförande av direktivet bör bestämmelsen, till skillnad från vad som föreslås i promemorian, inarbetas i lagtexten.

Avtal om förmedling av tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

En konsument kan överlåta sin rätt till ett tidsdelat boende till en annan konsument. Han eller hon kan göra det på egen hand, men också med hjälp av en näringsidkare. 1994 års direktiv omfattar inte avtal mellan en näringsidkare och en konsument om ett sådant uppdrag. Det nya direktivet omfattar däremot konsumentskyddsregler vid avtal som innebär att en näringsidkare mot ersättning åtar sig att hjälpa en konsument att överlåta eller förvärva ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt. Genomförandet av direktivet kräver att även dessa regler genomförs i den nya lagen.

Avtalstypen benämns i direktivets lydelse på svenska återförsäljningsavtal. Frågan är hur avtalstypen ska benämnas i lagtexten. Uttrycket återförsäljare avser normalt en näringsidkare som i eget namn säljer andra näringsidkares produkter. Näringsidkaren agerar alltså självständigt och blir i egenskap av säljare part i avtalet med den slutlige köparen. Som framgår av definitionen av ”återförsäljningsavtal” i direktivet tar ett sådant avtal i stället sikte på en situation där näringsidkaren agerar som mellanman. Det är alltså fråga om något annat än ett återförsäljningsavtal i den mening som uttrycket brukar användas i svensk rätt. Om ”återförsäljningsavtal” används i den nya lagen, skulle detta kunna leda till missförstånd. I lagtexten bör därför användas något annat uttryck vars innebörd enligt svensk rätt ligger närmare begreppets reella innebörd enligt direktivet.

I promemorian föreslås att uttrycket förmedlingsavtal i stället ska användas. *Fastighetsmäklarnämnden* invänder mot det och anser att det finns en risk för att avtal om förmedling av tidsdelat boende eller långfristiga semesterprodukter kan förväxlas och sammanblandas med avtal om fastighetsförmedling. Det kan emellertid samtidigt konstateras att uttryck som förmedling, förmedlingsverksamhet och liknande förekommer i författningstext på en rad olika områden. Det har inte framkommit att detta föranlett missförstånd eller andra problem. Uttrycket förmedling har en vedertagen språklig innebörd som ligger väl i linje med den sakliga innebörden av ”återförsäljningsavtal” i direktivet. Något annat och lämpligare uttryck föreslås inte heller av någon remissinstans.

Avtal om bytessystem för tidsdelat boende

Som nämns i avsnitt 4 kan innehavet av ett tidsdelat boende vara knutet till ett system som gör att konsumenten genom byten kan utnyttja boende

som tillhör andra konsumenter i andra anläggningar runt om i världen. För att få delta i den här typen av bytessystem krävs som regel att konsumenten betalar en medlemsavgift i förskott och en administrativ avgift vid varje enskilt bytestillfälle. Möjligheten att byta boende med andra framhålls ofta som ett argument vid marknadsföring av avtal om tidsdelat boende. Även på detta område har det förekommit konsumentproblem, varför det nya direktivet omfattar också avtal om deltagande i bytesystem.

Med ett bytesavtal avses enligt artikel 2.1 ett avtal enligt vilket en konsument mot ersättning ansluter sig till ett bytessystem som ger konsumenten tillgång till övernattningsboenden eller andra tjänster i utbyte mot att andra personer tillfälligt tillåts dra nytta av rättigheterna i samband med dennes avtal om tidsdelat boende. Avtalet ger alltså inte någon nyttjanderätt, utan är att betrakta närmast som ett tjänsteavtal. Direktivet ställer i fråga om dessa avtal i allt väsentligt samma krav som i fråga om övriga avtal som omfattas av direktivet, bl.a. när det gäller information, form och ångerrätt. För att direktivet ska genomföras på ett fullständigt sätt är det nödvändigt att ta in motsvarande bestämmelser i den nya lagen.

För att tydliggöra att regleringen tar sikte på avtalet mellan konsumenten och den näringsidkare som tillhandahåller systemet för byte och inte det enskilda bytesavtalet bör avtalstypen benämnas avtal om bytesystem i lagtexten.

Konsument- och näringsidkarbegreppen

Det nya direktivet är, enligt artikel 1.2, tillämpligt på avtal som ingås mellan konsumenter och näringsidkare, dvs. konsumentavtal. Med konsument avses enligt artikel 2.1 en fysisk person som handlar för ändamål som faller utanför dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke. Begreppet näringsidkare definieras i artikel 2.1 som en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke samt den som handlar i näringsidkarens namn eller för dennes räkning.

I promemorian diskuteras om den nya lagen bör innehålla en definition av begreppen som avviker något från de vedertagna definitioner som förekommer i vissa centrala svenska lagar om konsumentskydd, t.ex. konsumenttjänstlagen (1985:716), konsumentköplagen (1990:932) och distans- och hemförsäljningslagen (2005:59). För att upprätthålla en enhetlig systematik och då det nya direktivet inte kan anses lägga något hinder i vägen för det, bör dock definitionerna utformas på samma sätt som i denna näraliggande lagstiftning, som också delvis genomför EU-rätt.

När näringsidkaren är ombud för konsument

Enligt 1 § andra stycket i 1997 års lag är den lagen tillämplig också när en näringsidkare har åtagit sig att som ombud upplåta eller överlåta en bostadsandel till en konsument. Bestämmelserna har sin grund i artikel 2 tredje strecksatsen i det tidigare direktivet. Det nya direktivet saknar mot-

svarande bestämmelser. Som framhålls i det föregående utgör direktivet inte något hinder mot att reglera även andra avtal än dem som omfattas av direktivet. Nuvarande reglering med en form av solidariskt ansvar för säljare och ombud förhindrar ett kringgående av lagstiftningen och är av stor betydelse från konsumentskyddssynpunkt. Till skillnad från vad som föreslås i promemorian bör det nuvarande ansvaret för ombudet därför behållas. Ansvaret bör gälla avtal om tidsdelat boende och avtal om långfristig semesterprodukt. Det saknas praktiska skäl att låta det omfatta avtal om förmedling, eftersom förmedlingsuppdrag vanligen är personliga. Inte heller avtal om deltagande i ett bytessystem bör omfattas, eftersom den som tillhandahåller ett sådant system normalt torde vara näringsidkare.

Paketresor

Rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang (paketresedirektivet) syftar till en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om resepaket som säljs eller bjuds ut till försäljning inom EES-området. Med resepaket avses en i förväg ordnad kombination av minst två av följande komponenter som säljs eller bjuds ut till försäljning till ett totalpris, nämligen transport, inkvartering eller andra turisttjänster som inte är direkt knutna till transport eller inkvartering och som utgör en väsentlig andel av resepaketet. Direktivet är utformat som ett minimiharmoniseringsdirektiv och innehåller bestämmelser om bl.a. reseavtalets innehåll, resenärens rätt att överlåta resan samt resenärens rättigheter vid ändringar eller fel i resan. Det finns vidare närmare föreskrifter i fråga om vilken information som ska lämnas till resenären innan ett avtal ingås.

Paketresedirektivet är genomfört i svensk rätt genom paketreselagen och föreskrifter utfärdade av Konsumentverket (KOVFS 1993:3). Med paketresa avses enligt 2 § paketreselagen ett arrangemang som har utformats innan avtal träffas. Det ska bestå av transport och inkvartering eller någon av dessa tjänster i kombination med någon turisttjänst som utgör en inte oväsentlig andel av arrangemanget och som inte är direkt knuten till transport eller inkvartering. Det ska vara mer än 24 timmar eller inbegripa övernattnig. Det ska också säljas eller marknadsföras för ett gemensamt pris eller för skilda priser som är knutna till varandra. Lagen gäller även om olika tjänster som ingår i arrangemanget ska betalas var för sig. I lagen finns närmare bestämmelser om den information arrangören ska lämna i olika avseenden och regler som också i övrigt överensstämmer med vad som följer av direktivet.

Kravet att ett avtal om tidsdelat boende ska vara under mer än ett år gör att bestämmelserna om tidsdelat boende i den nya lagen i praktiken inte är tillämpliga på paketresor. Det finns även grundläggande skillnader mellan ett avtal om en långfristig semesterprodukt och ett avtal om en paketresa. Ett avtal om paketresa avser normalt en enstaka resa, medan ett avtal om en långfristig semesterprodukt gäller under lång tid och ger rätt till vissa förmåner vid återkommande bokningar. Som *Svenska Resebyråföreningen* påpekar är det dock inte uteslutet att ett avtal om en

paketresa i ett enskilt fall kan anses utgöra ett avtal om långfristig semesterprodukt i den mening begreppet föreslås få i den nya lagen. Det kan konstateras att direktivet inte innehåller någon bestämmelse som utesluter parallell tillämpning av paketresedirektivet. Skälen (punkt 8) säger inte annat än att tillämpningen av det nya direktivet inte ska påverka tillämpningen av paketresedirektivet. Enligt regeringens bedömning finns det ingen betydande olägenhet med att den nya lagen och paketreselagen kan behöva tillämpas parallellt i de i praktiken ovanliga undantagsfall då ett avtal svarar mot rekvisiten i båda lagarna. Därmed undviks också risken att vissa avtal om långfristiga semesterprodukter medvetet utformas på ett sätt som anknyter till paketreselagen i syfte att kringgå strängare krav i den nya lagen. Konsumenten kan på vanligt sätt för sin del välja att åberopa de skyddsregler som är förmånligast.

Distansavtal och hemförsäljningsavtal

Enligt 2 kap. 2 § distans- och hemförsäljningslagen gäller inte bestämmelserna om informationsskyldighet, lagval och risken för vissa meddelanden i den lagen i fråga om distansavtal om upplåtelser och överlåtelser som omfattas av lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende. Motsvarande gäller enligt 4 kap. 2 § andra stycket hemförsäljningsavtal om sådana upplåtelser och överlåtelser. Undantagen bör behållas och göras tillämpliga även på de avtalstyper som omfattas av den nya lagen. Tillämpningen av den nya lagen ska inte medföra att konsumenterna får ett mindre gott skydd än de får om reglerna tillämpas parallellt.

Förhållandet till bostadsrättslagstiftningen

Bostadsrättsorganisationen SBC aktualiserar i sitt remissvar frågan om förhållandet mellan den föreslagna lagen och bostadsrättslagen (1991:614). Enligt 1 kap. 1 § bostadsrättslagen är en bostadsrättsförening en ekonomisk förening som har till ändamål att i föreningens hus upplåta lägenheter med bostadsrätt. För registrering av en bostadsrättsförening krävs att föreningen har minst tre medlemmar. Enligt 1 kap. 4 § ska upplåtelse av lägenhet med bostadsrätt ske till nyttjande mot ersättning och utan tidsbegränsning; en upplåtelse med bostadsrätt får endast avse hus eller del av hus. Det är inte möjligt att upplåta andelar i bostadsrätt (se rättsfallet RÅ 1980 2:41).

Inget hindrar att en bostadsrättsförening upplåter bostadsrätt till flera medlemmar samtidigt. Detta innebär dock inte att bostadsrätten delas upp gentemot föreningen. Samägarna har i stället en bostadsrätt som de gemensamt är ansvariga för gentemot föreningen. Förhållandet mellan samägarna och utnyttjandet av bostadsrätten regleras i stället i avtal dem emellan. För att den nu föreslagna lagen ska vara tillämplig krävs att det är fråga om upplåtelse eller överlåtelse av nyttjanderätt under återkommande och tidsbegränsade tidsperioder. I förhållande till den upplåtande bostadsrättsföreningen blir lagen således inte tillämplig, eftersom upplåtelse av bostadsrätt inte är tidsbegränsad. Lagen blir däremot tillämplig på näringsidkare som marknadsför avtal som innebär medlem-

skap i en bostadsrättsförening i kombination med ett avtal med övriga bostadsrättshavare om uppdelning av nyttjandet av boendet i olika återkommande tidsperioder.

Sammantaget kan det konstateras att den föreslagna lagen inte är oförenlig med bostadsrättslagen. Det kan inte heller anses behövt att i lagen klargöra på vilket sätt den är tillämplig i fråga om ett avtal som innefattar ett förvärv av en bostadsrätt.

6.4 Marknadsföring

Regeringens förslag: Reklam för avtal som omfattas av lagen ska innehålla upplysningar om näringsidkarens skyldighet att lämna information innan ett avtal ingås och om var sådan information finns tillgänglig. Vid evenemang för marknadsföring och försäljning ska föreskriven information finnas tillgänglig. Evenemangets kommersiella syfte ska framgå redan av inbjudan. Ett avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska inte få marknadsföras som en investering.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Promemorians lagförslag innehåller inte något förbud mot att marknadsföra avtal om tidsdelat boende eller långfristiga semesterprodukter som en ekonomisk investering. Det finns inte heller några uttryckliga bestämmelser om att näringsidkaren redan i inbjudan till ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang ska klargöra evenemangets kommersiella syfte och att det är fråga om marknadsföring.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att erinra mot förslagen i promemorian. *Konsumentverket* anser att det bör tas in uttryckliga bestämmelser i den nya lagen som innebär att det är förbjudet att påstå att ett avtal innebär en ekonomisk investering, såvida inte näringsidkaren kan visa att så är fallet. För att säkerställa ett fullständigt genomförande av direktivet bör den nya lagen vidare, enligt Konsumentverket, innehålla ett uttryckligt krav på att det kommersiella syftet hos ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang ska framgå redan av inbjudan till evenemanget.

Skälen för regeringens förslag

Information i reklam

I artikel 3.1 föreskrivs att medlemsstaterna ska se till att all reklam för avtal som omfattas av direktivet innehåller upplysningar om att det är möjligt att få information om produkterna enligt vad som följer av artikel 4.1 och var sådan information finns tillgänglig. En motsvarande reglering finns i artikel 3.3 i 1994 års direktiv och i 4 § andra stycket 1997 års lag. En liknande bestämmelse bör finnas i den nya lagen, för att genomföra artikel 3.1. Reklam för produkter som omfattas av lagen bör alltså innehålla upplysningar om att näringsidkaren är skyldig att lämna viss information innan ett avtal ingås och om var sådan information finns.

Artiklarna 3.2 och 3.3 innehåller särskilda bestämmelser om evenemang där avtal som omfattas av direktivet marknadsförs. Det som avses är möten som arrangeras av en näringsidkare i syfte att få konsumenter att ingå avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt, avtal om förmedling av sådana avtal eller avtal om deltagande i bytessystem. Normalt är det fråga om sammankomster utanför näringsidkarens fasta försäljningsställe, exempelvis på hotell, restauranger eller liknande.

Bestämmelserna har tillkommit mot bakgrund av att det ofta förekommer att konsumenter, bl.a. turister på semesterorter, förmås att bege sig till ett sådant möte i tron att de ska hämta ut en lotterivinst, delta i en marknadsundersökning eller liknande. Först när konsumenten kommer till evenemanget framgår det att det är fråga om marknadsföring och ett säljmöte. Erfarenheterna visar att den information som lämnas vid sådana evenemang många gånger är bristfällig och vilseledande och att marknadsföringsmetoderna vid mötena kan vara såväl aggressiva som påträngande.

För att komma till rätta med dessa problem har det i artikel 3.2 tagits in en skyldighet för näringsidkaren att i inbjudan till ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang klart ange evenemangets natur och kommersiella syfte. Konsumenten ska alltså redan från den första kontakten med näringsidkaren och dennes representanter göras medveten om att syftet med evenemanget är marknadsföring och försäljning av produkter som omfattas av direktivet. Näringsidkaren ska även, enligt artikel 3.3, se till att föreskriven förhandsinformation för den aktuella avtalstypen finns tillgänglig för konsumenten under hela evenemanget.

Enligt 9 § marknadsföringslagen ska all marknadsföring utformas och presenteras så att det tydligt framgår att det är fråga om marknadsföring. Det ska också tydligt framgå vem som svarar för marknadsföringen. Av punkt 22 i bilagan till direktivet om otillbörliga affärsmetoder framgår det vidare att det är förbjudet för en näringsidkare att oriktigt påstå att denne inte agerar i syften som hänför sig till sin näringsverksamhet. I promemorian görs mot den bakgrunden bedömningen att gällande rätt redan uppfyller de krav som följer av artikel 3.2 och att det inte behövs några motsvarande bestämmelser i den nya lagen.

Att inte från början klargöra det kommersiella syftet vid marknadsföring strider mot den grundläggande principen om reklamidentifikation och är normalt sett att betrakta som otillbörlig marknadsföring enligt marknadsföringslagen. För att så ska vara fallet krävs dock, såvida inte förbudet i punkt 22 i bilagan till direktivet om otillbörliga affärsmetoder är tillämpligt, att det s.k. transaktionstestet enligt 6 § marknadsföringslagen är uppfyllt. Som framhålls av *Konsumentverket* är det tänkbart att det finns situationer där avsaknaden av uppgift om det kommersiella syftet hos näringsidkaren inte i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut och att det således i en del fall inte går att ingripa mot marknadsföringen med stöd av marknadsföringslagen. Bestämmelsen i artikel 3.2 är utformad på så sätt att den tar sikte även på sådana situationer. För att säkerställa ett effektivt genomförande av direktivet i denna del bör det därför tas in en uttrycklig bestämmelse i den nya lagen som motsvarar vad som före-

skrivs i artikel 3.2. Lagen bör även, i enlighet med artikel 3.3, innehålla en särskild föreskrift om att föreskriven förhandsinformation ska finnas tillgänglig under hela evenemanget.

Investering som marknadsföringsargument

Avtal om tidsdelat boende och liknande avtal marknadsförs ofta med argument som går ut på att avtalet innebär en god investering för konsumenten. Däri ligger ett påstående om att konsumenten vid en senare försäljning, genom vidareuthyrning eller på annat sätt kommer att kunna göra en god ekonomisk förtjänst med anledning av avtalet. Sådana påståenden är många gånger vilseledande och grundlösa. Erfarenheterna ger snarare vid handen att det kan vara svårt att ens få igen den köpeskilling konsumenten erlagt vid vidareförsäljning av ett avtal om tidsdelat boende. Mot den bakgrunden föreskrivs det i artikel 3.4 att en näringsidkare inte får marknadsföra ett avtal om tidsdelat boende eller långfristiga semesterprodukter som en investering.

I promemorian sägs att det skulle föra alltför långt att tolka artikel 3.4 som ett totalförbud mot att använda uttrycket investering eller liknande vid marknadsföring av avtal om tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter och att vederhäftiga och korrekta påståenden bör vara tillåtna. Med hänvisning till att vilseledande marknadsföring är förbjuden enligt marknadsföringslagen görs bedömningen att gällande rätt redan uppfyller de krav som följer av artikel 3.4. *Konsumentverket* ansluter sig till bedömningen att direktivet inte kan anses innebära ett absolut förbud mot att marknadsföra tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter som investeringar. Verket anser dock att bestämmelsen i artikel 3.4, med hänsyn till lagstiftningens konsumentskyddande syfte, likväl bör komma till uttryck i den nya lagen, men modifieras på så sätt att det är förbjudet att använda investeringsargument vid marknadsföring, såvida inte näringsidkaren kan visa att argumentet är korrekt.

Bestämmelsen i artikel 3.4 är utformad som ett absolut förbud mot att marknadsföra avtal om tidsdelat boende och avtal om långfristig semesterprodukt med påståenden om att avtalet är en god ekonomisk investering för konsumenten. Den påminner om de specifika totalförbud som finns uppräknade i bilagan till direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Det är angeläget att komma åt den vilseledande marknadsföring som förekommer på detta sätt. Enligt regeringens bedömning bör det i lagen tas in ett uttryckligt och undantagslöst förbud mot att marknadsföra avtal om tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter som investeringar. Ett sådant förslag läggs därför fram.

Regeringens förslag: Näringsidkaren ska, i rimlig tid innan ett avtal som omfattas av den föreslagna lagen ingås, ge konsumenten information om bl.a. produkten och dess egenskaper, pris och avgifter, ångerrätten samt förbudet mot tagande av betalning eller säkerhet under ångerfristen. Viss grundläggande information ska lämnas genom att näringsidkaren använder en blankett. Övrig information ska kunna lämnas även på annat sätt. Informationen ska ges på ett klart och begripligt sätt, antingen i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form. Informationen ska ges på språket i den stat där konsumenten är bosatt eller är medborgare, under förutsättning att det är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inte något att erinra mot förslagen. *Marknadsdomstolen* påpekar att innebörden av ”varaktigt medium” bör förklaras närmare.

Skälen för regeringens förslag

Direktiven och nuvarande svenska regler

Konsumentskyddet enligt det nya direktivet vilar, liksom i 1994 års direktiv, bl.a. på att konsumenten får tillgång till korrekt information om produkten innan avtalet ingås. Näringsidkarens informationsplikt avser i huvudsak samma uppgifter och beskrivningar som enligt 1994 års direktiv, dock med en del tillägg och anpassningar med anledning av det utvidgade tillämpningsområdet. Informationskraven är att betrakta som preciseringar av de krav på marknadsföring som redan följer av den marknadsrättsliga lagstiftningen i övrigt, särskilt direktivet om otillbörliga affärsmetoder (skäl 9).

I artikel 4.1 föreskrivs att näringsidkaren i god tid innan konsumenten blir bunden av ett avtal ska ge denne korrekt och tillräcklig information i enlighet med vad som närmare anges i fyra bilagor till direktivet, bilaga I–IV. Varje enskild bilaga avser en specifik avtalstyp. Bilaga I gäller avtal om tidsdelat boende, bilaga II avtal om långfristig semesterprodukt, bilaga III avtal om förmedling av tidsdelat boende och långfristig semesterprodukt och bilaga IV avtal om bytessystem. Varje bilaga är i sin tur uppdelad i tre delar. De två första delarna utgörs av ett standardformulär för viss grundläggande information. Den tredje delen avser information som näringsidkaren får lämna även på annat sätt, exempelvis i en katalog, på en hemsida på Internet, i en broschyr eller på liknande sätt. Informationskraven skiljer sig åt något beroende på vilket slags avtal det är fråga om.

Informationen enligt artikel 4.1 måste alltså, såvitt avser del I och II i respektive bilaga, lämnas i enlighet med ett visst standardformulär som finns fogat till direktivet. Det framstår inte som lämpligt att formulären kommer till uttryck i lagtext. Det bör i stället anges att informationen ska

lämnas i en blankett som överensstämmer med formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. I del III i respektive bilaga framgår den information som näringsidkaren ska lämna utöver vad som ska anges i blanketten. Även denna ytterligare information bör anges i lag.

Med hänsyn till direktivets karaktär av fullharmoniseringsdirektiv bör uppräknningen utformas i nära anslutning till direktivets ordalydelse. För att uppnå enhetlighet bör också samma uttryckssätt i möjligaste mån användas för samma slags informationskrav oavsett vilken avtalstyp det är fråga om. Informationskraven skiljer sig visserligen något åt beroende på vilken avtalstyp det är fråga om. För att i möjligaste mån undvika onödiga upprepningar och en otymplig lagtext bör dock de informationskrav som följer av del I och II i respektive bilaga komma till uttryck i en gemensam reglering som gäller alla avtalstyper som omfattas av lagen. Däremot bör den utförliga ytterligare information som anges i del III räknas upp i särskilda bestämmelser för varje enskild avtalstyp.

Allmänna krav på informationen

I artikel 4.1 föreskrivs att informationen ska lämnas klart och tydligt. Detta krav bör komma till uttryck i lagtexten. Den engelska språkversionen talar om ”clear and comprehensible”. Uttrycket har i tidigare svensk lagstiftning på området översatts med ”klart och begripligt” i stället för ”klart och tydligt”. För att i möjligaste mån uppnå enhetlighet i terminologi och då uttrycket klart och begripligt bättre fångar den sakliga innebörden av artikeln bör detta uttryck användas även här. Att informationen ska vara korrekt följer av marknadsföringslagens allmänna krav på vederhäftighet. Det finns därför inte skäl att ta in det kravet i lagtexten.

I artikel 4.2 anges att informationen ska lämnas utan kostnad för konsumenten. Näringsidkaren får således inte ta ut en särskild avgift av konsumenten för att lämna över informationen. Också detta krav bör uttryckligen framgå av lagen.

Informationen ska enligt artikel 4.2 ges i pappersform, dvs. i en skriftlig handling. Den kan också lämnas via något annat varaktigt medium som är lätt tillgängligt för konsumenten. Begreppet varaktigt medium definieras i artikel 2.1 på ett sätt som med några smärre språkliga skillnader motsvarar de definitioner av begreppet som förekommer i bl.a. direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster, konsumentköpsdirektivet och konsumentkreditdirektivet. Som varaktigt medium räknas bl.a. disketter, CD- och DVD-skivor, USB-minnen och konsumentens egen hårddisk. Innebörden har berörts i tidigare lagstiftningsarbete (prop. 1999/2000:89 s. 86, prop. 2001/02:134 s. 90, prop. 2004/05:13 s. 44 och prop. 2009/10:242 s. 97). Att informationen även ska vara lättillgänglig för konsumenten innebär att konsumenten ska ha tillgång till tekniska förutsättningar att tillgodogöra sig informationen.

Vid genomförandet av direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster, konsumentköpsdirektivet och konsumentkreditdirektivet har det uttryck som ursprungligen förekom i lagen om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal använts, nämligen att informa-

tionen ska lämnas ”i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten”. Någon saklig skillnad har därvid inte ansetts föreligga (prop. 2001/02:134 s. 90 och prop. 2004/05:13 s. 44). Det finns ingen anledning att nu göra annan bedömning i den frågan. Det uttryck som redan förekommer i annan lagstiftning bör således användas även här.

Språkkrav

Enligt artikel 4.3 i det nya direktivet är medlemsstaterna skyldiga att se till att den information som ska tillhandahållas konsumenten enligt artikel 4.1 är avfattad på språket eller ett av språken i den medlemsstat där konsumenten är bosatt eller medborgare, efter konsumentens val, dock endast under förutsättning att språket är ett av unionens officiella språk.

Motsvarande bestämmelser finns i artikel 4 i det tidigare direktivet. Artikel 4 är genomförd i svensk rätt genom 4 § tredje stycket 1997 års lag, där det föreskrivs att informationen ska lämnas på något av de officiella språken i det land där konsumenten är bosatt eller medborgare. Kan flera språk komma ifråga, får konsumenten välja vilket av språken som ska användas. Informationen behöver dock inte lämnas på något annat språk än de officiella språken i Europeiska unionen, isländska eller norska.

Nuvarande reglering av vilka språk som informationen ska lämnas på motsvarar i sak av vad som krävs enligt artikel 4.3 i det nya direktivet. Den kan således föras över till den nya lagen.

När ska informationen lämnas?

I artikel 4.1 föreskrivs att näringsidkaren ska lämna informationen i god tid innan konsumenten blir bunden av ett avtal eller ett anbud. 1994 års direktiv saknar motsvarande bestämmelser. I stället anges i artikel 3 att informationen ska tillhandahållas när en konsument begär information om en bostadsandel. Bestämmelserna i artikel 4.1 synes ha utformats med motsvarande föreskrifter i det allmänna distansavtalsdirektivet och direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster som förebild. Som framhålls inledningsvis bör samma lösningar väljas vid genomförandet av detta direktiv som valts vid genomförandet av tidigare direktiv på det konsumenträttsliga området. Uttrycket ”innan konsumenten blir bunden av ett avtal eller ett anbud” förekommer i direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster och har i distans- och hemförsäljningslagen kommit till uttryck på så sätt att informationen ska lämnas innan konsumenten ingår avtalet. Samma modell har också använts vid genomförandet av motsvarande bestämmelser i det allmänna distansavtalsdirektivet och konsumentkreditdirektivet. Som konstateras i promemorian föreligger det inte någon skillnad i sak mellan de olika uttrycksätten och samma uttryck bör användas här.

Informationen ska enligt direktivet lämnas ”i god tid innan” avtalet ingås. Även detta uttryck förekommer i de båda distansavtalsdirektiven,

konsumentkreditdirektivet och i flera andra rättsakter med krav på tillhandahållande av förhandsinformation.

Vid genomförandet av det allmänna distansavtalsdirektivet användes, efter förslag från Lagrådet, i stället uttrycket ”i rimlig tid”, ett uttryck som sedan förts över till den nuvarande distans- och hemförsäljningslagen. Samma ställningstagande har gjorts vid genomförandet av konsumentkreditdirektivet. Som påpekats i tidigare lagstiftningssammanhang torde ”i rimlig tid” bättre återspegla det som avses (prop. 1999/2000:89 s. 38 och prop. 2009/10:242 s. 48). Användningen av ”i rimlig tid” tydliggör också att man vid bedömningen av frågan om informationen lämnats i tid ska pröva om tiden varit tillräcklig för att konsumenten kunnat överväga informationen innan avtalet ingåtts.

6.6 Avtalet och dess innehåll

Regeringens förslag: Ett avtal ska upprättas skriftligen och undertecknas av parterna. Konsumenten ska inte vara bunden av ett avtal som inte har upprättats skriftligen eller undertecknats. Avtalet ska upprättas på språket i den stat där konsumenten är bosatt eller är medborgare, under förutsättning att det är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Avtalet ska innehålla den information som direktivet föreskriver. Avtalshandlingen ska innehålla en blankett som konsumenten kan använda om han eller hon vill utöva sin ångerrätt.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens. Promemorians förslag innehåller dock en möjlighet att upprätta avtalet i någon annan läsbar och varaktig form än skriftligen. Det innehåller inte någon regel om att konsumenten inte är bunden av ett avtal som inte uppfyller formkraven på skriftlighet och undertecknande.

Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslagen utan erinran.

Skälen för regeringens förslag

Formkrav

Enligt svensk rätt gäller som huvudregel att avtal kan ingås formlöst. I vissa fall ställs det dock i lagstiftningen upp olika formkrav, såsom att avtalet ska ingås skriftligen eller att viss information ska lämnas i samband med avtalsslutet. Sådana formkrav kan ha olika rättsföljder. En sådan är att avtalet är helt eller partiellt ogiltigt eller inte kan göras gällande av ena parten. Åsidosättandet av ett formkrav kan också leda till en nackdel i bevishänseende för ena parten. Ett formkrav kan även tjäna som en ordningsföreskrift, vars åsidosättande inte leder till någon civilrättslig påföljd. I stället kan näringsidkaren åläggas marknadsrättsliga påföljder. Det förekommer att ett skriftlighetskrav kombineras med ett krav på undertecknande. Även när det gäller sådana krav på undertecknande är rättsföljden olika beroende på vilket slags avtal det är fråga om, t.ex. att avtalet är ogiltigt eller att en part inte är bunden av ett visst

villkor. Enligt 7 § i 1997 års lag gäller att ett avtal om upplåtelse eller överlåtelse av en bostadsandel ska upprättas skriftligen och undertecknas av parterna. Om avtalet inte upprättats i enlighet med 7 §, är konsumenten inte bunden av avtalet och kan frånträda det. Bestämmelserna genomför artikel 4 i 1994 års direktiv.

Det nya direktivet innehåller i artiklarna 5.1–5.3 närmare bestämmelser om avtalets form. Bestämmelserna är tillämpliga på samtliga avtalstyper som omfattas av direktivet. Enligt artikel 5.1 ska medlemsstaterna se till att ett avtal upprättas skriftligt i pappersform eller via något annat varaktigt medium. Av artikel 5.2 följer vidare att avtalet ska undertecknas av båda parterna.

Som framgår av artikel 5.1 och som också konstateras i promemorian kräver inte direktivet att det ska vara möjligt att ingå de avtalstyper som omfattas av direktivet genom elektronisk kommunikation. Det nuvarande skriftlighetskravet, som fyller en väsentlig konsumentskyddande funktion, kan och bör behållas och tas in i den nya lagen. Kravet på skriftlighet bör omfatta samtliga avtalstyper som omfattas av lagen.

Direktivet innehåller inte några bestämmelser om vilken rättsföljden av att kraven enligt artikel 5.1–5.3 åsidosätts ska vara. Det är en fråga för nationell rätt (se artikel 1.2).

Som framgår närmare av avsnitt 6.7 bör möjligheten enligt 1997 års lag att frånträda ett ofullständigt avtal ha en viss motsvarighet i form av ångerrätt för alla avtal som den nya lagen omfattar. När det gäller avtal om tidsdelat boende, som många gånger har samma ekonomiska betydelse för konsumenten som ett vanligt avtal om förvärv av fast egendom eller bostadsrätt, är det tydligt att den nya lagen också bör innehålla en särskild civilrättslig påföljd om avtalet inte upprättats skriftligen och undertecknats.

En ogiltighetspåföljd motsvarande vad som gäller enligt jordabalken och bostadsrättslagen skulle vara alltför sträng och kunna drabba även konsumenten. I stället bör konsumenten inte vara bunden av avtalet om tidsdelat boende om det inte upprättats skriftligen och undertecknats av parterna. Konsumenten kan då välja om han eller hon vill göra gällande avtalet eller ej. Det kan inte anses föreligga behov av några särskilda tidsfrister inom vilka konsumenten ska informera näringsidkaren om att han eller hon inte vill stå fast vid avtalet för att inte gå förlustig sin rätt.

För att uppnå överensstämmelse med vad som gäller vid utnyttjande av ångerrätten bör konsumenten inte vara skyldig att betala för boende eller tjänster som konsumenten utnyttjar utan att vara bunden av avtalet. Av samma skäl bör anknytande avtal inte vara bindande för en konsument som inte är bunden av huvudavtalet.

Intresset av ett starkt konsumentskydd samt av enhetliga regler medför att en motsvarande reglering bör gälla även i fråga om övriga avtalstyper i lagen.

Språkrkrav

Enligt artikel 5.1 ska avtalet avfattas på språket eller ett av språken i den medlemsstat där konsumenten är bosatt eller medborgare. Konsumenten har rätt att välja språk, om det valda språket är ett av Europeiska

gemenskapens officiella språk. Språkraven i 1994 års direktiv och det nya direktivet överensstämmer.

I artikel 5.1 andra och tredje styckena ges medlemsstaterna möjlighet att ställa ytterligare språkrav på näringsidkaren. Den medlemsstat där konsumenten är bosatt får kräva att avtalet alltid ska tillhandahållas konsumenten på medlemsstatens eget språk eller ett av dessa språk, förutsatt att det är ett av gemenskapens officiella språk. Denna möjlighet fanns även enligt 1994 års direktiv. Vid genomförandet av det direktivet gjordes bedömningen att det inte fanns något intresse för svenska konsumenter att det togs in ett sådant krav i lagen. Det har inte framkommit skäl att nu göra någon annan bedömning i den frågan.

En medlemsstat på vars territorium näringsidkaren bedriver sin försäljningsverksamhet får kräva att avtalet alltid ska tillhandahållas konsumenten på medlemsstatens eget språk eller ett av dess språk under förutsättning att det är ett av gemenskapens officiella språk. Innebörden av bestämmelsen är att Sverige kan kräva att alla näringsidkare som bedriver försäljningsverksamhet i Sverige ska tillhandahålla avtalet på svenska, oavsett vilket språk konsumenten talar. Inte heller ett sådant krav kan anses befogat på den svenska marknaden. Däremot bör den nuvarande skyldigheten för näringsidkaren att tillhandahålla en bestyrkt avskrift av avtalet på språket eller språken där byggnaden är belägen behållas och tas in i den nya lagen.

Avtalets innehåll

I 8 § i 1997 års lag föreskrivs att avtalet, utöver de beskrivningar och uppgifter som anges i 4 § första stycket och 5 §, dvs. den information som anges i kraven på förhandsinformation, även ska innehålla konsumentens namn och adress, dagen och platsen för undertecknandet, de tidsperioder under vilka bostadslägenheten får utnyttjas och den dag då konsumenten kan börja utnyttja sin rätt. Dessa bestämmelser genomför i svensk rätt artikel 4 i 1994 års direktiv. I allt väsentligt samma krav på avtalsinnehållet stadgas i artikel 5.3 i det nya direktivet. En motsvarighet till bestämmelserna i 8 § första stycket bör således finnas i den nya lagen.

Artiklarna 5.4 och 5.5 innehåller regler som inte förekommer i 1994 års direktiv. Sålunda föreskrivs i artikel 5.4 att näringsidkaren innan avtalet ingås uttryckligen ska uppmärksamma konsumenten på ångerrätten, ångerfristens längd och förbudet att ta emot handpenning under ångerfristen. Det krävs vidare att avtalshandlingen utformas på så sätt att villkoren om ångerrätt, ångerfristens längd och förbudet mot mottagande av betalning undertecknas av konsumenten separat. För att säkerställa ett korrekt genomförande av direktivet bör dessa bestämmelser komma till uttryck i lagtexten. Till avtalshandlingen ska vidare fogas ett formulär som konsumenten kan, men inte måste, använda då han eller hon avser att utöva sin ångerrätt. Formuläret återfinns i bilaga V till direktivet.

Slutligen är näringsidkaren enligt artikel 5.5 skyldig att överlämna minst en kopia av avtalet när det ingås. Också en sådan regel bör tas in i lagen.

I artikel 5.2 i det nya direktivet föreskrivs att informationen enligt artikel 4.1 ska utgöra en integrerad del av avtalet och att informationen inte får ändras, om inte parterna uttryckligen kommer överens om det eller ändringarna är en följd av ovanliga och oförutsägbara omständigheter utanför näringsidkarens kontroll, vars konsekvenser inte hade kunnat undvikas ens om all vederbörlig aktsamhet hade iakttagits. Innan avtalet ingås ska konsumenten underrättas om dessa ändringar skriftligen eller via något annat varaktigt medium som är lätt åtkomligt för konsumenten. Bestämmelserna är tillämpliga på alla slags avtal som omfattas av direktivet.

I 9 § i 1997 års lag, som genomför liknande bestämmelser i artikel 3 i 1994 års direktiv, föreskrivs att konsumenten har rätt att återropa en uppgift eller beskrivning som lämnats, även om det finns avvikande uppgifter eller beskrivningar i avtalshandlingen. Detta gäller dock inte om avvikelsen särskilt har angetts i avtalet och parterna träffat en överenskommelse om att avtalet får avvika från den lämnade informationen eller avvikelsen är en följd av omständigheter utanför näringsidkarens kontroll.

Det nya direktivet motsvarar i denna del i princip reglerna i 1994 års direktiv. Bestämmelserna i 1997 års lag kan därmed ges en motsvarighet i den nya lagen. Ett fullständigt genomförande kräver dock ett tillägg enligt vilket konsumenten innan avtalet ingås särskilt ska informeras om de ändringar som har gjorts i avtalet i förhållande till förhandsinformationen. Det ska vara möjligt att meddela konsumenten ändringar inte bara i en handling utan också i någon annan läsbar och varaktig form.

6.7 Konsumentens ångerrätt

Regeringens förslag: Konsumenten ska ha rätt att ångra ett avtal inom 14 dagar. Ångerfristen ska som huvudregel räknas från dagen då avtalet ingås. Om näringsidkaren inte har gett konsumenten en ångerblankett eller föreskriven information, ska ångerfristen börja löpa först när bristen har avhjälpits. Detsamma gäller om näringsidkaren inte upprättar eller tillhandahåller konsumenten avtalet på rätt språk. Lämnas ingen ångerblankett eller iakttas inte språkkraven, ska dock ångerrätten upphöra ett år och 14 dagar från den dag ångerfristen skulle ha räknats ifrån. Har den föreskrivna informationen inte lämnats, ska ångerrätten upphöra tre månader och 14 dagar efter samma tidpunkt. Om avtalet ångras, ska konsumenten inte vara skyldig att betala skadestånd eller betala för den tid som tjänsten har utnyttjats.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inget att erinra mot förslagen. *Konsumentverket* anser dock att den nuvarande möjligheten för konsumenten att frånträda ett ofullständigt avtal ska ha en motsvarighet i den nya lagen. Myndigheten tycker att det inte är något problem med både ångerrätt och en rätt för konsumenten att frånträda ett avtal som är ofullständigt. En civilrättslig påföljd skulle täppa till den

lucka i konsumentskyddet som kan uppstå om en näringsidkare förhalar informationsförfarandet efter det att avtalet har ingåtts. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* framhåller att det bör tydliggöras att konsumenten endast bör kunna åläggas betalningsskyldighet vid uppsägning som sker efter det att ångerfristen löpt ut.

Skälen för regeringens förslag

Direktiven och gällande rätt

Artikel 5.1 i 1994 års direktiv innehåller bestämmelser som innebär att konsumenten har rätt att under vissa förutsättningar ångra ett avtal respektive häva avtalet om det är ofullständigt i vissa avseenden. I artikel 5.1 första strecksatsen anges att köparen har rätt att ångra och frånträda avtalet utan att ange något skäl för det inom tio kalenderdagar från det att båda parterna undertecknat avtalet. Enligt den andra strecksatsen har köparen även rätt att häva avtalet inom tre månader från undertecknandet, om avtalet vid den tidpunkten inte innehåller de uppgifter som anges i vissa punkter i bilagan till direktivet. Bestämmelserna har genomförts i svensk rätt på så sätt att konsumenten dels kan frånträda ett avtal som inte innehåller föreskriven information, dels har rätt att ångra ett bindande avtal under viss tid.

I det nya direktivet finns i artiklarna 6.1–6.5 regler om konsumentens ångerrätt. Dessa är tillämpliga på alla avtalstyper som omfattas av direktivet. Direktivet innehåller däremot inte några bestämmelser som ålägger medlemsstaterna att införa regler som ger konsumenten rätt att frånträda ett avtal som inte uppfyller direktivets krav på form och innehåll.

Konsumentens ångerrätt

Konsumentens ångerrätt utgör vid sidan av näringsidkarens skyldighet att lämna information om produkten och förbudet mot mottagande av handpenning under ångerfristen en hörnsten i konsumentskyddet enligt såväl 1994 års direktiv som enligt det nya direktivet. Enligt artikel 6.1 i det nya direktivet ska medlemsstaterna se till att konsumenten har rätt att utan att behöva ange några skäl inom 14 dagar ångra ett avtal som omfattas av direktivet. I artikel 7 finns föreskrifter om förfarandet då ångerrätten utövas, som i allt väsentligt är utformade i enlighet med vad som gäller enligt artikel 5.1 första strecksatsen i det tidigare direktivet. Om konsumenten har för avsikt att utöva sin ångerrätt, ska han eller hon innan ångerfristen löpt ut skriftligen, i pappersform eller via något annat varaktigt medium, underrätta näringsidkaren om sitt beslut att ångra avtalet. Konsumenten kan då, men behöver inte, använda det formulär som näringsidkaren enligt artikel 5.4 är skyldig att tillhandahålla konsumenten då avtalet ingås. Konsumenten anses ha utövat sin ångerrätt i tid om meddelandet har avsänts innan ångerfristen löper ut. En skillnad mellan 1994 års direktiv och det nya direktivet är att ångerfristen har förlängts från tio till fjorton dagar. Ångerfristen stämmer därmed överens med motsvarande frister enligt båda distansavtalsdirektiven. Fristen ska i likhet med vad som gäller enligt dessa direktiv beräknas med tillämpning av kalen-

derdagar, inte arbetsdagar. I den nya lagen bör det finnas regler om ångerrätt som är tillämpliga på alla avtalstyper som omfattas av direktivet. Vidare bör ångerfristen förlängas till fjorton dagar. Liksom i 1997 års lag bör det särskilt anges att en konsument som på ett ändamålsenligt sätt sänder ett meddelande om att ångerrätten utövas får återropa meddelandet även om det försenas eller inte kommer fram.

Utgångspunkten för ångerfristens beräkning

Enligt artikel 6.2 i det nya direktivet ska ångerfristen beräknas från den dag då avtalet ingås. I samma artikel finns en undantagsregel som innebär att ångerfristen räknas från den dag då konsumenten tar emot avtalet, antingen i form av en skriftlig handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, om denna dag infaller vid en senare tidpunkt än dagen för avtalets ingående. Artiklarna 6.3 och 6.4 innehåller bestämmelser som innebär att utgångspunkten för ångerfristens beräkning kan förskjutas på grund av vissa brister. Liknande regler finns i artikel 5 i 1994 års direktiv. Innebörden av reglerna i det nya direktivet är i huvudsak följande. Om näringsidkaren underlåter att tillhandahålla konsumenten ett formulär som anges i artikel 5.4, dvs. en ångerblankett som är utformad i enlighet med vad som framgår av bilaga V till direktivet, börjar ångerfristen inte löpa förrän den dag då näringsidkaren lämnar en sådan blankett till konsumenten. Utgångspunkten för ångerfristens beräkning kan dock skjutas fram maximalt ett år av det skälet och möjligheten att utöva ångerrätten upphör då ett år och 14 dagar efter det att ångerfristen skulle börja löpa enligt huvudregeln i artikel 6.2. Om underlåtenheten avser den information och de formulär som föreskrivs i artikel 4.1 jämte bilaga I–IV, börjar ångerfristen även i detta fall löpa först den dag näringsidkaren fullgör sina skyldigheter. Utgångspunkten för ångerfristens beräkning kan dock skjutas fram maximalt tre månader av det skälet och möjligheten att utöva ångerrätten upphör då tre månader och 14 dagar efter det att ångerfristen skulle börja löpa enligt huvudregeln i artikel 6.2.

Artikel 6.5 innehåller en specialregel för det fall att konsumenten blir erbjuden att ingå ett avtal om deltagande i bytessystem i anslutning till att han eller hon träffar ett avtal om tidsdelat boende. Det ska då gälla en enhetlig ångerfrist för båda avtalen, varvid tidpunkten för ingående av avtalet om tidsdelat boende ska utgöra utgångspunkt för beräkningen. Särregleringen är endast tillämplig om det föreligger ett tidsmässigt samband mellan erbjudandena, men respektive avtal därefter ingås vid olika tidpunkter eller konsumenten inte samtidigt får kopior av båda avtalen.

Lagens bestämmelser om ångerfristens beräkning bör utformas i nära anslutning till direktivet. Bestämmelserna innebär att ångerfristen aldrig börja löpa innan konsumenten får en kopia av avtalet. För att det för alla typer av avtal ska finnas en sanktion vid åsidosättande av kraven på att avtalet ska tillhandahållas på visst språk, bör konsumenten också kunna ångra ett avtal så länge dessa krav inte är uppfyllda. Detsamma gäller så länge konsumenten inte har försetts med föreskriven blankett med information och föreskriven blankett som kan användas för att ångra avtalet. Åtgärdas bristerna, bör ångerfristen räknas från den dagen. Ånger-

rätten bör som längst kunna utsträckas i enlighet med vad som gäller enligt direktivet. På samma sätt bör ångerrätten som längst kunna utsträckas till ett år och 14 dagar på grund av att språkraven inte är uppfyllda. Därmed uppnås en överensstämmelse med den yttre av de två tidsgränserna enligt direktivet.

Verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt

När konsumenten utövar sin ångerrätt innebär detta, enligt artikel 8.1 i det nya direktivet, att båda parternas skyldighet att genomföra det ingångna avtalet upphör. Detta följer av allmänna avtalsrättsliga principer och behöver – liksom i t.ex. 1997 års lag och distans- och hemförsäljningslagen – inte komma till uttryck i lagtexten.

I artikel 8.2 föreskrivs vidare att en konsument som utövar sin ångerrätt varken behöver stå för några kostnader eller vara ansvarig för något värde som motsvarar de tjänster som har tillhandhållits före det att konsumenten utövat sin ångerrätt. Innebörden är alltså att konsumenten inte kan åläggas någon ersättningsskyldighet för den ekonomiska skada näringsidkaren åsamkas eller betala för att konsumenten haft nytta av prestationer enligt avtalet under den tid som det har gällt. 1994 års direktiv saknar motsvarighet till bestämmelserna i artikel 8.1. Däremot finns det i artikel 5 regler som innebär att konsumenten kan bli skyldig att utge viss ersättning då han eller hon utnyttjar sin ångerrätt. Dessa bestämmelser är genomförda genom 14 § i 1997 års lag. En sådan ersättningsskyldighet är inte förenlig med det nya direktivet och kan således inte behållas i den nya lagen. I stället bör det tas in en uttrycklig bestämmelse som klargör att konsumenten inte är skyldig att betala för boende och tjänster som konsumenten har utnyttjat innan avtalet ångras eller för några kostnader i övrigt med anledning av att ångerrätten utnyttjas.

Om ett avtal innehåller villkor som ger konsumenten en rätt att säga upp avtalet, kan sådana villkor vara förenade med en skyldighet för konsumenten att utge ersättning till näringsidkaren på grund av uppsägningen. Att, som förordas av *Hovrätten över Skåne och Blekinge*, i lagen ta in bestämmelser om att sådana ersättningsklausuler inte kan göras gällande innan ångerfristen löpt ut skulle föra alltför långt. Om konsumenten säger upp avtalet med stöd av villkor om uppsägning i avtalet under ångerfristen, är det dock rimligt att se ”uppsägningen”, oavsett hur den har utformats, som ett utövande av ångerrätten, varvid någon ersättningsskyldighet inte kan komma ifråga.

Bör det finnas en rätt för konsumenten att låta ett avtal återgå om vissa av den nya lagens skyddsregler inte följs?

Enligt 11 § i 1997 års lag är en konsument inte bunden av ett avtal om tidsdelat boende om avtalet inte har upprättats i enlighet med vad lagen föreskriver eller inte innehåller de uppgifter och beskrivningar som krävs. Konsumenten är alltså inte bunden av avtalet om det inte har upprättats skriftligen på föreskrivet språk, undertecknats av parterna, eller om näringsidkaren i ett visst fall inte har tillhandahållit konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet. Detsamma gäller också om avtalet inte

innehåller föreskriven information. Vill konsumenten att avtalet ska återgå, ska han eller hon som huvudregel meddela näringsidkaren detta inom tre månader från det att avtalet undertecknades. Annars förlorar konsumenten sin rätt att låta avtalet återgå. Om bristen avser kravet på skriftlighet och undertecknande, finns det inte någon motsvarande tidsfrist, vilket innebär att konsumenten har en rätt att under en obegränsad tid kräva avtalets återgång.

Det nya direktivet innehåller inga motsvarande bestämmelser. Inget hindrar dock att bestämmelser av detta slag behålls, eftersom direktivet ger medlemsstaterna stor frihet att utforma sanktionssystem vid överträdelser av direktivets bestämmelser. Frågan är då om påföljden ska avskaffas eller, som *Konsumentverket* förordar, behållas. I promemorian görs bedömningen att den nuvarande påföljden inte bör behållas i någon form.

Ett avtal som omfattas av lagen ska upprättas skriftligen och undertecknas av båda parterna. I annat fall bör avtalet inte vara bindande för konsumenten, som alltså ska kunna välja att göra gällande ogiltighet vid brister i uppfyllandet av kravet på skriftlighet och undertecknande. I så måtto bör alltså den aktuella påföljden behållas (se avsnitt 6.6).

Ogiltighet på grund av brister i information utgör däremot ett avsteg från vad som normalt gäller på området. Det ter sig främmande att låta ett avtal bli ogiltigt enbart av det skälet att den ena parten inte har informerat motparten om dennes rättigheter enligt lag (prop. 1999/2000:89 s. 43 f.). Därtill kommer att ångerrätten i den nya lagen förstärks. En ordning som i stor utsträckning ger konsumenten både ångerrätt och en rätt att göra gällande ogiltighet gör lagstiftningen onödigt komplicerad och svårtillgänglig för såväl konsumenter som näringsidkare. Mot den bakgrunden görs bedömningen att 11 § i 1997 års lag inte bör ges någon fullständig motsvarighet i den nya lagen.

6.8 Kreditavtal och andra anknytande avtal

Regeringens förslag: Kreditavtal som konsumenten träffat med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren ska upphöra att gälla utan kostnad för konsumenten om konsumenten utövar sin rätt att ångra avtalet. Om konsumenten ångrar ett avtal om tidsdelat boende eller avtal om en långfristig semesterprodukt, ska ett bytesavtal som är knutet till avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon betalningsskyldighet för det. Detsamma gäller andra anknytande avtal om tjänster som konsumenten ingått med näringsidkaren i samband med ett avtal om tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inte något att erinra mot det. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* framhåller att lagtexten bör utformas så att det tydligt framgår att inga andra avtal än sådana som träffats med konsumenten som en av avtalsparterna upphör att gälla när konsumenten utövar sin ångerrätt beträffande huvudavtalet.

Skälen för regeringens förslag: Om konsumenten fått kredit av näringsidkaren eller någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska kreditavtalet enligt 16 § i 1997 års lag upphöra att gälla om avtalet går åter eller konsumenten ångrar avtalet. Bestämmelserna genomför i svensk rätt artikel 7 i 1994 års direktiv.

Även det nya direktivet innehåller regler om upphörande av kreditavtal och andra s.k. anknytande avtal då konsumenten utövar sin ångerrätt. I artikel 11.2 föreskrivs att ett kreditavtal som beviljats konsumenten av näringsidkaren eller tredje part på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren upphör att gälla om konsumenten ångrar avtalet. Detta gäller i fråga om alla slags avtal som omfattas av direktivet. I artikel 11.1 har det gjorts ett tillägg med anledning av det nya direktivets utvidgade tillämpningsområde som innebär att, om konsumenten ångrar ett avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt, även ett bytesavtal som är knutet till avtalet eller andra s.k. anknytande avtal ska upphöra att gälla automatiskt utan kostnad för konsumenten.

Begreppet anknytande avtal definieras i artikel 2.1 som ett avtal enligt vilket konsumenten förvärvar tjänster i samband med ett avtal om tidsdelat boende eller ett avtal om en långfristig semesterprodukt vilka tillhandahållits av näringsidkaren eller en tredje part på grundval av en överenskommelse mellan den tredje parten och näringsidkaren. Som framgår motsvarar artikel 11.2 i sak i allt väsentligt artikel 7 i 1994 års direktiv. Nuvarande regler kan således i huvudsak överföras till den nya lagen. Det bör i lagen dessutom införas regler med den innebörden att bytesavtal och andra anknytande avtal enligt artikel 11.1 upphör att gälla om konsumenten ångrar avtalet. Lagtexten bör utformas i enlighet med de synpunkter som framförs av *Hovrätten över Skåne och Blekinge*.

I artikel 11.3 anges att det ankommer på medlemsstaterna att meddela närmare föreskrifter om hur frånträdande av ett anknytande avtal ska gå till. En motsvarande bestämmelse finns i artikel 7 i 1994 års direktiv. Vid genomförandet av det direktivet gjordes bedömningen att det inte fanns något behov av ett särskilt förfarande för att kreditavtalet skulle upphöra att gälla. I stället borde avtalet upphöra med automatik. Det nya direktivet innebär inte att det kan anses föreligga någon skyldighet för medlemsstaterna att nu införa regler om ett särskilt förfarande för att bringa ett kreditavtal eller anknytande avtal att upphöra. Snarare bör artikel 11.3 uppfattas som en möjlighet för medlemsstaterna att införa sådana regler. Det finns inte anledning att nu göra annan bedömning än den som gjordes vid genomförandet av 1994 års direktiv. Några särskilda föreskrifter för hur kreditavtal eller anknytande avtal upphör att gälla bör således inte tas in i lagen.

Regeringens förslag: Vid avtal om tidsdelat boende, avtal om långfristig semesterprodukt och avtal om bytessystem ska näringsidkaren inte få ta emot betalning eller säkerhet från konsumenten innan ångerfristen löpt ut. Detsamma gäller vid ett förmedlingsavtal innan uppdraget har slutförts eller avtalet på något annat sätt har upphört. Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska det ske årliga delbetalningar som är av lika storlek och följer en särskilt upprättad plan. Konsumenten ska ha rätt att omedelbart frånträda avtalet efter den andra delbetalningen.

Promemorians förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslagen i promemorian. *Kammarrätten i Jönköping* påpekar att det i standardformuläret i bilaga II anges att beloppen i avbetalningsplanen vid avtal om långfristiga semesterprodukter kan anpassas så att avbetalningarnas realvärde behålls och anser att det bör övervägas om denna möjlighet till justering ska komma till uttryck i lagtexten.

Skälen för regeringens förslag

Förbud mot krav på betalning innan ångerfristen löpt ut

Ångerrätten i sig utgör inte något effektivt konsumentskydd, om konsumenten ändå måste kräva tillbaka betalning som skett under ångerfristen. 1994 års direktiv innehåller därför i artikel 6 en bestämmelse om att medlemsstaterna ska ställa upp förbud mot förskottsbetalningar från köparen före utgången av ångerfristen. Bestämmelsen är i svensk rätt genomförd på så sätt att det i 13 § första stycket i 1997 års lag ställs upp ett förbud för näringsidkaren att kräva eller ta emot betalning innan ångerfristen löpt ut. Den som uppsåtligen bryter mot förbudet döms till böter.

Även det nya direktivet innehåller förbud mot krav på betalning innan ångerfristen löpt ut (artiklarna 9.1 och 9.2). Artikel 9.1 gäller avtal om tidsdelat boende, avtal om långfristig semesterprodukt och bytesavtal, medan förmedlingsavtal omfattas av artikel 9.2. Innebörden av regelverket motsvarar i huvudsak vad som gällt sedan tidigare. För att undvika oklarheter har dock förbudet preciserats. Förbudet är även tillämpligt på betalningar och ställande av säkerhet som görs till tredje part i stället för till näringsidkaren, något som varit tillåtet tidigare.

I den nya lagen bör det tas in bestämmelser som motsvarar artiklarna 9.1 och 9.2.

Betalning enligt avtal om långfristiga semesterprodukter

Artikel 10.1 innehåller särskilda regler om betalning vid ett avtal om långfristig semesterprodukt. Regleringen innebär att priset ska erläggas enligt en betalningsplan med lika stora årliga delbetalningar. Betalning får inte ske på annat sätt än enligt betalningsplanen. Näringsidkaren är

skyldig att skicka ett krav på betalning senast 14 dagar före förfalldagen. Ett krav på betalning ska ske skriftligen eller i någon annan varaktig form. I artikel 10.2 finns särskilda regler som innebär att konsumenten från och med den andra delbetalningen får säga upp avtalet om långfristig semesterprodukt utan kostnad inom 14 dagar efter det att konsumenten fått varje betalningskrav.

Motsvarande regler saknas i svensk rätt. I den nya lagen bör ett krav på betalningsplan och lika stora delbetalningar anges. En rätt för konsumenten att omedelbart frånträda avtalet bör också föreskrivas men formuleras på ett enklare sätt än enligt direktivet och gälla kontinuerligt sedan den andra årliga delbetalningen har erlagts. Direktivet hindrar inte en sådan för konsumenten förmånligare rätt till frånträdande (se andra meningen i art. 10.2). Som påpekas av *Kammarrätten i Jönköping* anges det i standardformuläret i bilaga II att näringsidkaren vid bestämmandet av priset som ska betalas enligt betalningsplanen får anpassa beloppens storlek för att garantera att betalningarnas realvärde behålls, exempelvis för att kompensera för inflation. Motsvarande formulering återfinns även i ingressen till direktivet (skäl 15). Denna möjlighet att anpassa betalningarna bör, i enlighet med kammarrättens och *Lagrådets* synpunkter, komma till uttryck i lagtexten.

6.10 Näringsidkarens skyldighet att ställa säkerhet

Regeringens förslag: Om ett avtal om tidsdelat boende avser byggnader eller gemensamma anläggningar som är under uppförande eller inte påbörjats då avtalet ingås, ska näringsidkaren ställa betryggande säkerhet för att konsumenten får tillbaka det som har betalats om färdigställande inte sker och avtalet upphör.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inte något att erinra mot det.

Skälen för regeringens förslag: Det förekommer att avtal om tidsdelat boende ingås innan den byggnad eller anläggning avtalet avser ännu har färdigställts eller uppförandet ens påbörjats. Konsumenten kan likväl vara skyldig att betala hela eller en del av priset i förskott. Om avtalet upphör på grund av att byggnaden eller anläggningen inte uppförs alls eller inte färdigställs i tid, är näringsidkaren skyldig att återbetala förskottsbetalningen till konsumenten. Det har visat sig att det i praktiken kan vara svårt för en konsument att i en sådan situation få tillbaka den erlagda betalningen om näringsidkaren inte ställt säkerhet. Så kan exempelvis vara fallet om näringsidkaren råkat på obestånd. I 10 § i 1997 års lag föreskrivs därför att näringsidkaren, om avtalet avser en bostadslägenhet eller gemensamma anläggningar under uppförande, är skyldig att ställa betryggande säkerhet för att konsumenten ska få tillbaka erlagd betalning för det fall lägenheten eller anläggningarna inte färdigställs. Om en sådan säkerhet ska ställas, får näringsidkaren inte kräva betalning innan säkerheten har ställts. Detta framgår av 13 § andra stycket. Näringsidkaren är enligt 5 § skyldig att informera konsumenten om

Det nya direktivet innehåller, i likhet med 1994 års direktiv, inga uttryckliga bestämmelser som ålägger medlemsstaterna en skyldighet att i nationell lagstiftning ta in krav på att näringsidkaren ska ställa säkerhet för att konsumenten ska få tillbaka erlagd betalning om avtalet upphör på grund av att byggnad eller anläggning som avses med avtalet inte blir färdigställd. Det finns inte heller något motsvarande krav på ställande av säkerhet för själva uppförandet av byggnaden eller anläggningen. Däremot framgår det av det standardformulär som ska användas vid avtal om tidsdelat boende att näringsidkaren ska lämna information om garantier för färdigställande av boendet och för återbetalning av betalning som gjorts, om boendet inte blir färdigställt. Näringsidkaren ska även informera om villkoren för dessa garantier. Uttrycket garanti får i detta sammanhang antas omfatta säkerhet.

Det nya direktivets karaktär av fullharmoniseringsdirektiv innebär att medlemsstaterna inte får införa eller behålla bestämmelser som avviker från dem som fastställs i direktivet. Direktivet reglerar dock bara vissa aspekter av avtalen. I frågor där det saknas harmoniserande bestämmelser i direktivet står det medlemsstaterna fritt att behålla eller införa nationell lagstiftning, såvida regleringen inte strider mot EU-rätten i övrigt (skäl 3). Av allt att döma ska direktivet uppfattas på så sätt att frågan om ställande av säkerhet för återbetalning av erlagd betalning vid avtal som gäller byggnader eller anläggningar under uppförande är en sådan fråga. Detsamma gäller krav på ställande av säkerhet för själva uppförandet. Vad som däremot regleras i direktivet är näringsidkarens informationsplikt om det ställs krav på en sådan säkerhet.

Slutsatsen av det sagda blir att kravet på ställande av säkerhet kan behållas. Kravet är av stor vikt från konsumentskyddssynpunkt och bör därför tas in även i den nya lagen. Som framhölls vid genomförandet av 1994 års direktiv skulle det däremot föra alltför långt att kräva att näringsidkaren ställer säkerhet för själva uppförandet av byggnaden eller anläggningen (prop. 1996/97:127 s. 30).

1997 års lag saknar särskilda bestämmelser om formerna för hur säkerheten ska ställas. Sådana föreskrifter ansågs inte nödvändiga (prop. 1996/97:127 s. 58). Det har inte genom remissförfarandet eller annars framkommit skäl att nu göra annan bedömning.

6.11 Konsumentens befogenheter vid överlåtelse av fordran

Regeringens förslag: Konsumenten ska även i den nya lagen ges samma skydd i s.k. trepartsförhållanden som konsumenter har vid köp av varor enligt konsumentkreditlagen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) finns bestämmelser som bl.a. syftar till att en konsument

inte ska hamna i ett sämre läge för att en fordran mot honom eller henne överläts och görs gällande av någon annan än den ursprunglige borgenären. Sålunda gäller enligt 28 § att om kreditgivaren överläter sina rättigheter enligt ett kreditavtal får konsumenten mot förvärvaren åberopa samma invändningar som han eller hon kunde göra gällande mot den ursprunglige kreditgivaren, exempelvis att den vara som förvärvats för kreditbeloppet är felaktig. Konsumenten kan också ha betalningsanspråk med anledning av köpet såsom krav på återbetalning av hela eller en del av köpeskillingen eller skadeståndsanspråk.

Enligt 30 § får kreditgivaren vid kreditköp inte ta emot växlar, löpande skuldebrev och dylikt som avser kreditfordran. Kännetecknande för sådana fordringshandlingar är att en förvärvare som är i god tro i allmänhet inte berörs av eventuella invändningar som gäldenären har mot överlåtarens krav.

Motsvarande bestämmelser fanns i 16 och 17 §§ i 1992 års konsumentkreditlag. Vid genomförandet av 1994 års direktiv gjordes det ställningstagandet att behovet av att skydda konsumenter som ingick avtal om tidsdelat boende på kredit vid överlåtelse av kreditavtalet var minst lika stort som då en konsument köpte varor på kredit. Det togs därför in en hänvisning i 1997 års lag till 16 och 17 §§ konsumentkreditlagen.

Det nya direktivet saknar, i likhet med 1994 års direktiv, bestämmelser som tar sikte på trepartsförhållanden vid betalning för avtal som omfattas av direktivet med lånade pengar. Frågeställningen har således lämnats oreglerad i direktivet. Något hinder mot att reglera frågan i den nya lagen föreligger därmed inte (se skäl 4 i ingressen).

De skäl som åberopades till stöd för regleringen i 1997 års lag har alltjämt bäkraft och gör sig även gällande i fråga om övriga avtalstyper som omfattas av direktivet. Mot den bakgrunden bör det tas in en bestämmelse i den nya lagen som motsvarar bestämmelsen i 17 § 1997 års lag, varvid regleringen bör vara tillämplig även på avtal om långfristigt semesterprodukt, avtal om förmedling och avtal om bytessystem.

6.12 Tillsyn och sanktioner

Regeringens förslag: Om näringsidkaren inte lämnar information i den omfattning och form som föreskrivs, ska marknadsföringslagen tillämpas med undantag för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift. Förbudet för näringsidkaren i vissa fall att kräva att konsumenten erlägger betalning eller ställer säkerhet ska vara bötesstraffat. Konsumentverket ska utöva tillsyn över att lagen följs. För tillsynen ska Konsumentverket ha rätt att göra inspektion hos näringsidkaren samt att få del av de handlingar och upplysningar som behövs.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inget att erinra mot förslagen i promemorian. *Sveriges advokatsamfund* delar uppfattningen att den nya lagen bör innehålla en generell hänvisning till marknadsföringslagen och att dess sanktionssystem vara tillämpligt vid brister i informationslämnande. *Advokatsamfundet* framhåller dock att

en sådan ordning kan leda till att vissa mer bagatellartade informationsbrister inte är att anse som otillbörliga och därför inte kan sanktioneras. Införandet av särskilda sanktionsregler för sådana sanktioner bör därför enligt samfundet övervägas.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 15.1 i det nya direktivet ska medlemsstaterna föreskriva lämpliga sanktioner för näringsidkare som inte följer de nationella bestämmelser som antagits med stöd av direktivet. I skäl 19 framhålls särskilt vikten av att informationskraven efterlevs. Sanktionerna ska enligt artikel 15.2 vara effektiva, proportionella och avskräckande. Motsvarande krav finns i artikel 10 i 1994 års direktiv.

I artikel 13.1 anges att medlemsstaterna är skyldiga att se till att det finns lämpliga och effektiva medel för att få näringsidkarna att följa direktivet. Av artikel 13.2 följer vidare att det i varje medlemsstat ska finnas organ som har rätt att väcka talan vid domstolar eller behöriga administrativa organ. Det kan vara fråga om offentliga organ, konsumentorganisationer eller branschorganisationer. 1994 års direktiv saknar motsvarande bestämmelser.

Marknadsföringslagen innehåller den grundläggande regleringen av reklam och annan marknadsföring i svensk rätt och syftar till att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenterna och näringsidkarna. Lagen är tillämplig på marknadsföring av produkter, dvs. varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen och andra nyttigheter. Tillämpningsområdet omfattar således marknadsföring av såväl avtal om tidsdelat boende som avtal om långfristig semesterprodukt jämte avtal om förmedling och bytessystem. Lagen genomför i svensk rätt en rad EU-rättsakter, bl.a. Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder, som innebär en fullharmonisering av medlemsstaternas marknadsrättsliga lagstiftning. Direktivet kompletteras i fråga om vissa produktområden och marknadsföringssätt med informationskrav i andra EU-rättsakter. På motsvarande sätt kompletteras marknadsföringslagens allmänna bestämmelser av specialförfattningar med informationskrav. I dessa specialförfattningar hänvisas normalt i fråga om sanktioner till marknadsföringslagen och dess sanktionssystem.

I marknadsföringslagen föreskrivs att all marknadsföring ska stämma överens med god marknadsföringssed. Marknadsföring som strider mot god marknadsföringssed är att betrakta som otillbörlig om marknadsföringen i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut eller, med andra ord, om det s.k. transaktionstestet ger utslag. Lagen innehåller även uttryckliga förbud mot vilseledande och aggressiv marknadsföring. Även när det gäller vilseledande och aggressiv marknadsföring krävs att transaktionstestet ger utslag för att marknadsföringen ska anses som otillbörlig. I den bilaga till direktivet om otillbörliga affärsmetoder som gäller som svensk lag finns också ett trettiotal specifika förbud mot vissa former av marknadsföring. Marknadsföring i strid mot förbuden i bilagan är alltid otillbörlig, oavsett om den har någon tänkbar ekonomisk effekt eller ej på konsumenten.

En näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig kan förbjudas att fortsätta med marknadsföringen. Om näringsidkaren vid sin marknads-

föring underlåter att lämna väsentlig information, får näringsidkaren också åläggas att lämna sådan information. Detsamma gäller en anställd hos näringsidkaren eller någon annan som handlar på dennes vägnar. Ett förbud eller föreläggande ska normalt förenas med vite. En näringsidkare får åläggas att betala marknadsstörningsavgift om denne uppsåtligt eller av oaktsamhet brutit mot bl.a. förbuden mot aggressiv eller vilseledande marknadsföring, något av förbuden i bilagan till direktivet om otillbörliga affärsmetoder samt viss i lagen uppräknad lagstiftning. Överträdelse av marknadsföringslagen kan även medföra skadeståndsskyldighet för näringsidkaren.

Talan om förbuds- eller informationsförelägganden enligt marknadsföringslagen väcks vid Marknadsdomstolen. Sådan talan får väckas av Konsumentombudsmannen, en näringsidkare som berörs av marknadsföringen eller en sammanslutning av konsumenter, näringsidkare eller löntagare. Talan om utdömning av marknadsstörningsavgift väcks vid Stockholms tingsrätt.

I 6 § i 1997 års lag föreskrivs att marknadsföringslagen, med undantag för vad som gäller om marknadsstörningsavgift, ska tillämpas om en näringsidkare inte lämnar föreskriven information. En näringsidkare som inte lämnar sådan information vid marknadsföring av avtal om tidsdelat boende kan alltså åläggas att lämna sådan information under förutsättning att bristen är sådan att transaktionstestet ger utslag. Även marknadsföring som är aggressiv, vilseledande eller otillbörlig på annat sätt, exempelvis genom att strida mot något förbud i bilagan, kan förbjudas med stöd av marknadsföringslagen.

En näringsidkare som bryter mot förbudet mot mottagande av betalning och säkerhet under ångerfristen kan också dömas till böter. Detsamma gäller en näringsidkare som tar emot betalning trots att säkerhet inte har ställts när byggnader och anläggningar inte är färdigställda.

Hänvisningen till marknadsföringslagen i 1997 års lag gör att det finns goda möjligheter att ingripa mot näringsidkare som inte lämnar föreskriven information vid marknadsföring av sådana avtal. Metoden att i specialförfattningar på det marknadsrättsliga området hänvisa till marknadsföringslagen är väl beprövad i svensk marknadsrätt och bör behållas även i den nya lagen.

Som påpekas av *Sveriges advokatsamfund* innebär en hänvisning till marknadsföringslagens sanktionssystem att det inte är möjligt att ingripa med sanktioner mot sådana informationsbrister som inte påverkar konsumentens ekonomiska beteende. Så är dock fallet enligt gällande rätt och en naturlig konsekvens av utformningen av direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Det bygger på tanken att bagatellartade brister i marknadsföring som medför ringa eller ingen påverkan på konsumentens agerande på marknaden inte är att anse som otillbörliga och därmed inte heller bör kunna föranleda sanktioner. Direktivet om otillbörliga affärsmetoder utgör grundvalen för det marknadsrättsliga regelverket inom EU. En ordning där det inte är möjligt att ingripa med sanktioner mot de slags brister som advokatsamfundet tar upp ligger således i linje med den marknadsrättsliga lagstiftningen i övrigt och kan inte anses stå i strid mot de krav som följer av det nya direktivet.

Bestämmelserna om marknadsstörningsavgift i marknadsföringslagen är inte tillämpliga om en näringsidkare inte lämnar föreskriven informa-

tion vid marknadsföring av avtal om tidsdelat boende. Detsamma gäller enligt de flesta andra lagar på det konsumenträttsliga området med liknande informationskrav, bl.a. paketreselagen, distans- och hemförsäljningslagen och konsumentkreditlagen.

Marknadsstörningsavgift infördes som sanktion på det marknadsrättsliga området i och med 1995 års marknadsföringslag. I förarbetena till lagen anfördes att marknadsstörningsavgift endast borde användas där det förelåg ett mer påtagligt behov av att skydda allmänna konsument- och näringsidkarintressen (prop. 1994/95:123 s. 104). Införandet av 2008 års marknadsföringslag har inte inneburit någon skärpning av sanktionsystemet i det avseendet (prop. 2007/08:115 s. 127).

Som redovisas inledningsvis har man i olika sammanhang kunnat konstatera att det förekommer problem och brister vid marknadsföring av produkter som omfattas av det nya direktivet, bl.a. vad gäller informationslämnande. Det har dock inte framkommit att dessa problem och brister är så pass allvarliga och systematiska att det finns skäl att i den nya lagen införa en möjlighet att döma ut marknadsstörningsavgift om en näringsidkare inte lämnar föreskriven information.

Vissa bestämmelser i 1997 års lag som föreslås överförda till den nya lagen är sanktionerade med böter. De aktuella reglerna (nämligen förbuden för näringsidkaren att kräva eller ta emot betalning innan ångerfristen har löpt ut eller näringsidkaren har ställt säkerhet i anledning av att en lägenhet eller anläggning inte är färdigställd) är av stor betydelse för konsumentskyddet. En bötesstraffsanktion bör därför lämpligen finnas också enligt den nya lagen. Straffskyddet bör även omfatta de avtalstyper i den nya lagen som saknade motsvarighet i 1997 års lag. Bötesstraffsanktionen bör omfatta åsidosättande av förbuden mot krav på betalning eller ställande av säkerhet såsom de utformas i den nya lagen.

Utöver marknadsrättsliga och straffrättsliga sanktioner gäller enligt förslaget att konsumenten kan ångra ett avtal. En särskild ogiltighetspåföljd föreslås i fråga om samtliga slag av avtal som inte har upprättats skriftligen och undertecknats.

På samma sätt som enligt 1997 års lag bör Konsumentverket utöva tillsyn över att lagen följs. Verket, eller den som verket utser, bör ha rätt att göra inspektion hos näringsidkaren samt att få del av de handlingar och upplysningar som behövs. För att kunna fullgöra tillsynsskyldigheten bör verket kunna förelägga näringsidkaren vid vite att fullgöra sin informationsskyldighet gentemot verket.

6.13 Tvistlösning utom domstol

Regeringens bedömning: Direktivets bestämmelser om tvistlösning utom domstol är uppfyllda genom verksamheten vid Allmänna reklamationsnämnden (ARN) och Konsument Europa.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte något att erinra mot den bedömning som redovisas i promemorian.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 14.2 i det nya direktivet anges att medlemsstaterna ska verka för att det införs och utvecklas lämpliga och effektiva klagomåls- och prövningsförfaranden utom domstol för prövning av tvister i frågor som omfattas av direktivet. Medlemsstaterna ska vidare där så är lämpligt uppmuntra näringsidkare och deras branschorganisationer att informera konsumenterna om sådana klagomåls- och prövningsförfaranden. Motsvarande bestämmelser saknas i 1994 års direktiv.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN) är en statlig myndighet vars huvudsakliga uppgift är att opartiskt och utan avgift pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare som rör varor, tjänster eller andra nyttigheter. Förfarandet i nämnden är skriftligt. Nämndens beslut är inte bindande och kan inte verkställas. Av 4 § första stycket 1 förordningen (2007:1041) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden framgår att nämnden som huvudregel inte prövar ärenden som gäller köp av fast egendom, bostadsrätt eller tomträtt; nämnden är dock behörig att pröva ärenden om upplåtelse eller överlåtelse som omfattas av 1997 års lag. ARN prövar normalt sett inte anmälningar mot näringsidkare som har sitt säte i andra länder. Så kan dock ske om det föreligger en anknytning till Sverige.

Konsument Europa är en fristående enhet inom Konsumentverket och ingår i nätverket European Consumer Centres Network, (ECC-Net). Nätverket, som inrättades av EU-kommissionen 2001, har som övergripande målsättning att främja konsumenternas förtroende för den gemensamma marknaden, bl.a. genom att lämna information om konsumenternas rättigheter och olika möjligheter till utomrättslig tvistlösning i medlemsstaterna, främst i gränsöverskridande konsumenttvister. Konsument Europa har ägnat stor uppmärksamhet åt frågor rörande tidsdelat boende och genomfört olika informationsinsatser och bistått enskilda konsumenter med råd.

Det nya direktivet innebär inte att det införts något krav på att medlemsstaterna ska inrätta tvistlösningsorgan där alla slags tvister som härrör från avtal enligt direktivet kan prövas. Vad det däremot handlar om är att medlemsstaterna ska verka för att det finns sådana organ.

Regeringen kan konstatera att det i och med verksamheten vid ARN finns ett effektivt förfarande för lösning av tvister som kan tillämpas i fråga om avtal som omfattas av det nya direktivet. Därtill kommer att det finns goda möjligheter att via Konsument Europa få information om utomrättslig tvistlösning i sådana tvister i andra länder inom EU.

6.14 Skydd mot lagval som ger konsumenten ett sämre skydd

Regeringens förslag: Om rättsordningen i ett land utanför EES är tillämplig på ett avtal ska den nya lagen tillämpas i stället, i den mån den ger konsumenten ett bättre skydd. Detta ska gälla under förutsättning att avtalet avser boende i en byggnad som är belägen inom EES eller, om avtalet inte avser boende i en byggnad, näringsidkaren bedriver sin verksamhet inom EES eller riktar sin verksamhet mot ett land inom det området.

Promemorians förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inte något att invända mot förslaget i promemorian.

Skälen för regeringens förslag: Avtal om tidsdelat boende och långfristig semesterprodukt har, liksom avtal om förmedling och avtal om bytessystem, ofta anknytning till flera olika länder. Boendet kan vara beläget utomlands och avtalet ingås av konsumenten under en semesterresa. Ett annat exempel är att en näringsidkare som erbjuder ett avtal om långfristig semesterprodukt har sitt säte i ett annat land än konsumenten och riktar sin marknadsföring mot Sverige eller andra länder.

När ett avtal har anknytning till flera olika länder måste det avgöras vilket lands lag som ska tillämpas på avtalet. Lagvalet bestäms av internationellt privaträttsliga regler. Romkonventionen från år 1980 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser, som införlivats i svensk rätt genom lagen (1998:167) om tillämplig lag för avtalsförpliktelser, har ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser, den s.k. Rom I-förordningen. Förordningen ska tillämpas på avtalsförpliktelser på privaträttens område i situationer som innebär lagkonflikt, också i förhållande till länder utanför EU, i fråga om avtal som ingåtts efter den 17 december 2009.

I likhet med vad som gäller enligt Romkonventionen ska den lag som parterna själva valt som huvudregel tillämpas på avtalet enligt Rom I-förordningen. Detta framgår av artikel 3.1. I artikel 4.1 finns i punkterna a)–h) närmare regler om hur den tillämpliga lagen ska fastställas om parterna inte gjort något val enligt artikel 3.1. Dessa s.k. anknytningskriterier innebär bl.a. att tjänsteavtal ska vara underkastade lagen i det land där tjänsteleverantören har sin vanliga vistelseort (punkten b) och att avtal som avser sakrätt till eller hyra av fast egendom ska vara underkastade lagen i det land där egendomen är belägen (punkten c). Om avtalet inte omfattas av någon av punkterna i artikel 4.1, ska lagen i det land där den part som ska utföra avtalets karaktäristiska prestation har sin vanliga vistelseort tillämpas. Kan inte tillämplig lag fastställas med hjälp av artiklarna 4.1 eller 4.2, ska avtalet vara underkastat lagen i det land till vilket det har närmast anknytning.

Artikel 6 i Rom I-förordningen innehåller särskilda lagvalsregler för konsumentavtal. Enligt huvudregeln i artikel 6.1 ska sådana avtal vara underkastade lagen i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort. Detta gäller dock bara under förutsättning att näringsidkaren bedriver sin verksamhet där eller på något sätt riktar sin verksamhet till det landet. I annat fall ska tillämplig lag bestämmas i enlighet med vad som följer av artikel 3 och 4. Parterna kan, utan hinder av vad som föreskrivs i artikel 6.1, välja tillämplig lag för ett konsumentavtal. Ett sådant val får dock inte medföra att konsumenten berövas det skydd som finns enligt tvångsregler i lagen i det land där han eller hon har sin vanliga vistelseort. Enligt artikel 23 påverkar inte förordningen tillämpningen av gemenskapsrättsliga bestämmelser som på särskilda områden fastställer lagvalsregler för avtalsförpliktelser. Sådana regler gäller alltså framför bestämmelserna i Rom I-förordningen.

Lagvalsreglerna i Rom I-förordningen har inte ansetts ge ett tillräckligt gott konsumentskydd i fråga om avtal som omfattas av det nya direktivet. I artikel 12.2 har det därför föreskrivits att om rättsordningen i ett land utanför EES är tillämplig på ett avtal som omfattas av direktivet, konsumenten i två särskilda situationer inte får berövas det skydd som följer av direktivet. Den ena är att någon av fastigheterna som omfattas av avtalet är belägen i ett land inom samarbetsområdet. Den andra är att näringsidkaren i fråga om avtal som inte direkt rör fast egendom bedriver sin näringsverksamhet i en stat inom området eller på något sätt riktar sådan verksamhet till en stat inom området.

Som komplettering till Rom I-förordningen bör det tas in regler i den nya lagen som motsvarar artikel 12.2.

I artikel 12.2 används begreppen fast egendom och fastighet utan att de definieras i direktivet. I 1994 års direktiv avses med begreppen fast egendom och fastighet ett hus eller en byggnad som är avsedd att användas som bostad. Inget talar för att begreppen ska uppfattas på något annat sätt i det nya direktivet. Det saknar betydelse om byggnaden står på ofri grund eller att betrakta som fast egendom i den mening som avses i jordabalken. Det avgörande är om avtalet gäller boende i egendom som är fast belägen inom EES-området.

6.15 Konsumentinformation

Regeringens bedömning: Direktivets krav på information om nationell genomförandelagstiftning och uppförandekoder bör inte föranleda någon särskild åtgärd från det allmännas sida utöver sedvanlig information om lagändringarna.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna delar eller har ingen invändning mot den bedömning som görs i promemorian.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 14.1 åläggs medlemsstaterna att vidta lämpliga åtgärder för att informera konsumenterna om nationell genomförandelagstiftning. Medlemsstaterna ska när så är lämpligt uppmuntra näringsidkare och kodutfärdare att informera om sina uppförandekoder. Med uttrycket uppförandekod avses näringslivets egenåtgärder på det marknadsrättsliga området, exempelvis Internationella handelskammarens regelverk och den kod som antagits av Resort Development Organisation (se avsnitt 8.1 i promemorian). 1994 års direktiv saknar motsvarande bestämmelser.

Det är en samhällelig uppgift att informera om all ny lagstiftning. Sådan information kan lämnas på många olika sätt, exempelvis genom broschyrer, faktablad och information på Internet. Så sker också regelmässigt vid införandet av ny lagstiftning, bl.a. genom riksdagens, regeringskansliets och berörda myndigheters försorg. Konsumentverket, inte minst Konsument Europa, kommer även fortsättningsvis ha en central roll när det gäller att även i övrigt informera om lagstiftningen på området. Även de kommunala konsumentvägledarna har en viktig roll när det gäller att sprida information. Det krävs inte någon särskild ytter-

ligare åtgärd från det allmännas sida för att artikel 14.1 i direktivet ska anses uppfyllt. Prop. 2010/11:85

Näringslivets åtgärder kan ha framför allt marknadsrättslig betydelse. För att näringslivets egenåtgärder ska få genomslag krävs dock att näringsidkare och konsumenter får kännedom om dem. Berörda branschorganisationer får i vanlig ordning själva ta initiativ till de insatser som kan anses erforderliga för att informera om förekommande uppförandekoder på området.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Den nya lagen och övriga lagändringar ska träda i kraft den 1 augusti 2011, då 1997 års lag ska upphöra att gälla. Den nya lagen ska vara tillämplig på avtal som har ingåtts efter ikraftträdandet. 1997 års lag ska fortfarande gälla i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens. Promemorians lagförslag innehåller dock ingen uttrycklig bestämmelse om att äldre bestämmelser ska tillämpas på avtal som ingåtts före ikraftträdandet.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 16 ska medlemsstaterna senast den 23 februari 2011 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att direktivets krav ska vara uppfyllda. Lagändringarna bör därför träda i kraft så snart som möjligt och 1997 års lag upphävas. Den nya lagen bör kunna träda i kraft den 1 augusti 2011.

Den nya lagen bör tillämpas på avtal som har ingåtts efter ikraftträdandet. I fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet ska 1997 års lag gälla. Detta bör komma till uttryck i en särskild övergångsbestämmelse. Den innebär givetvis inte att 1997 års lag är tillämplig på ett avtal av ett slag som inte alls omfattades av 1997 års lag, om ett sådant avtal har ingåtts före ikraftträdandet.

8 Konsekvenser av förslagen

Övergripande konsekvenser

Regeringens bedömning är att den nya lagen kommer att främja konkurrensen på området och underlätta för företagen att marknadsföra de berörda avtalen i andra länder inom EES-området. De administrativa kostnaderna för företagen kan i ett inledande skede öka något, men bör på längre sikt kunna minska något.

Införandet av lagen kan under en övergångstid leda till vissa extra kostnader för Konsumentverket. Vissa marginella kostnadsökningar kan också uppkomma för Allmänna reklamationsnämnden, Marknadsdom-

Konsekvenser för företag och konsumenter

Det finns ingen officiell statistik över hur många svenska företag som är verksamma inom de branscher som berörs av det nya direktivet och det föreslagna genomförandet. Av uppgifter i departementspromemorian framgår dock att det i Sverige finns mycket få företag som marknadsför avtal om tidsdelat boende i den mening som avses i 1994 års direktiv. Verksamheten avser i allt väsentligt anläggningar i Sverige, främst på skidorter och i skärgårdsområden. Det framgår inte att det i Sverige finns någon mäklare som ägnar sig helt åt förmedling av avtal om tidsdelat boende. Verksamheten avser endast boenden i bostadsrättsföreningar i Sverige. Därutöver finns det fastighetsmäklare som förmedlar enstaka andelslägenheter vid sidan av sin ordinarie verksamhet.

1997 års lag bygger på ett direktiv som är utformat som ett s.k. minimi-harmoniseringsdirektiv. Detta innebär att det är tillåtet för medlemsstaterna att införa nationell reglering som avviker från direktivet till konsumentens förmån, så länge lagstiftningen är förenlig med EU-rätten i övrigt. Detta har lett till att det finns skillnader i genomförandelagstiftning i de olika medlemsstaterna, bl.a. vad gäller informationskrav, ångerfristens längd och möjligheter att frånträda ett ofullständigt avtal. Genom det nya direktivet och den nu föreslagna lagen kommer reglerna på området att bli avsevärt mer enhetliga inom hela EES-området. Detta kommer i sin tur att underlätta för svenska företag som vill marknadsföra avtal som omfattas av lagstiftningen i andra länder inom EES-området. Man kommer också att konkurrera på väsentligen samma villkor med utländska företag som marknadsför sina produkter i Sverige. De nya reglerna kan bidra till att oseriösa företag söker sig bort från marknaden och att seriösa företag slipper konkurrera med mindre nogräknade aktörer. Också detta är positivt ur såväl konkurrens- som konsumentsynpunkt.

Den föreslagna lagen innebär att det införs ångerrätt och krav på förhandsinformation inte bara vid avtal om tidsdelat boende utan även då näringsidkare ingår avtal med konsumenter om en långfristig semesterprodukt, om förmedling av tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt och om bytessystem. Flera typer av boendeformer än boende i hus och byggnader omfattas av den nya lagen. Ångerfristen förlängs också från tio till fjorton dagar. Det är givet att en utökad möjlighet för konsumenterna att ångra ett ingånget avtal för med sig en större osäkerhet för näringsidkaren och därmed också en viss merkostnad. Kostnadens storlek varierar beroende på en mängd faktorer. Som närmare redovisas i departementspromemorian finns redan en uppförandekod som de flesta svenska företag i branschen följer och som i stora drag motsvarar den föreslagna lagen. Företagens kostnader för att anpassa sig till de nya reglerna kan alltså antas bli begränsade. De nya reglerna innebär vidare att informationen till konsumenten till stor del ska lämnas med användande av särskilda blanketter vars innehåll och utformning läggs fast av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Detta bör kunna

underlätta det administrativa arbetet avsevärt. Ytterligare en positiv aspekt är att det blir möjligt för näringsidkarna att lämna informationen på annat sätt än genom skriftliga handlingar.

Prop. 2010/11:85

Konsekvenser för Konsumentverket

Det är en uppgift för det allmänna att informera om den nya lagstiftningen bland konsumenter, näringsidkare och andra. Detta kommer inledningsvis att kräva informationsinsatser från Konsumentverket, inte minst Konsument Europa. Konsumentverkets tillsynsverksamhet kommer också att omfatta fler avtalstyper och aktörer än tidigare. För att få fram praxis och klarlägganden när det gäller lagstiftningens närmare innebörd kan det även finnas ett behov av att Konsumentverket för talan i Marknadsdomstolen i vissa fall. Lagförslagen kan således i ett inledande skede föra med sig ett ökat resursbehov hos Konsumentverket. Detta resursbehov bör dock kunna tillgodoses inom ramen för nuvarande anslag.

Konsekvenser för övriga statliga myndigheter

Allmänna reklamationsnämnden är redan i dag behörig att pröva ärenden som gäller avtal om tidsdelat boende. Hittills har nämnden prövat några sådana ärenden. Nämnden kan i anledning av den nya lagens större tillämpningsområde få fler ärenden att pröva. Denna tänkbara ökning av ärenden bedöms dock bli så marginell att den kan hanteras inom ramen för nämndens befintliga resurser.

Det kan inledningsvis krävas att Konsumentverket inom ramen för sitt utökade tillsynsansvar för talan i Marknadsdomstolen i syfte att lägga fast praxis och få till stånd en prövning av den nya lagens innebörd. Det kan dock knappast handla om mer än något eller några mål om året. En så begränsad måltillströmning ryms inom ramen för nuvarande anslag för Marknadsdomstolen.

Inte heller i övrigt bedöms den nya lagstiftningen leda till några statsfinansiella konsekvenser.

Konsekvenser för kommun och landsting

Även de kommunala konsumentvägledarna har en viktig roll när det gäller att sprida information om den nya lagstiftningen och hjälpa konsumenter som hamnat i tvister som omfattas av den nya lagen. Såvitt framkommit är dock antalet förfrågningar bland konsumentvägledarna som gäller avtal om tidsdelat boende förhållandevis få. I de allra flesta fall hänvisas konsumenten också genast vidare till Konsument Europa. Det kan visserligen inte uteslutas att den föreslagna lagen kan komma att medföra en viss ökning av antalet kontakter med konsumentvägledarna. Kommunernas kostnader för dessa insatser är dock att bedöma som försumbara. De föreslagna reglerna bedöms inte medföra några andra kostnader eller konsekvenser för kommuner eller landsting.

9.1 Förslaget till lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

1 kap. Inledande bestämmelser**Lagens tillämpningsområde****1 kap. 1 §**

Denna lag gäller avtal mellan en näringsidkare och en konsument enligt vilket näringsidkaren mot ersättning ger konsumenten rätt att

1. under återkommande tidsperioder utnyttja ett eller flera övernattningsboenden (avtal om tidsdelat boende),
2. under semesterresa eller annars utnyttja boenderabatter eller liknande förmåner (avtal om långfristig semesterprodukt),
3. få hjälp av näringsidkaren att överlåta eller förvärva rätt till ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt (förmedlingsavtal), eller
4. gå med i ett system som ger tillgång till övernattningsboende eller andra tjänster i utbyte mot att någon annan under viss tid får utnyttja konsumentens rätt enligt ett avtal om tidsdelat boende (avtal om bytessystem).

Som avtal om tidsdelat boende eller avtal om långfristig semesterprodukt anses endast ett avtal som ingås för en tid om mer än ett år, ett avtal som ingås för en tid om ett år eller kortare tid men som enligt avtalsvillkoren förlängs utan särskild åtgärd från konsumentens sida och ett avtal som inte är tidsbegränsat.

Lagen gäller även när en näringsidkare åtar sig att som ombud för någon som inte är näringsidkare ingå ett avtal om tidsdelat boende eller ett avtal om långfristig semesterprodukt med en konsument.

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde och motsvarar delvis 1 § i 1997 års lag. I paragrafen genomförs delvis artiklarna 1 och 2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Av *första stycket* framgår att lagen är tillämplig på avtal om tidsdelat boende, avtal om långfristig semesterprodukt, förmedlingsavtal och avtal om bytessystem. Innebörden av respektive avtalstyp preciseras i punkterna 1–4. Därutöver krävs det att avtalet om tidsdelat boende och avtalet om långfristig semesterprodukt ingås för mer än ett år, ett år eller kortare tid och förlängs utan särskild åtgärd från konsumentens sida eller inte är begränsat i tid. För att förenkla lagtexten anges detta tidskrav i paragrafens andra stycke.

Lagen är tillämplig endast i konsumentförhållanden. Av paragrafens tredje stycke framgår dock att lagen är tillämplig också om näringsidkaren agerar som ombud för någon som inte är näringsidkare. Begreppen konsument och näringsidkare definieras i 2 §.

Det krävs i fråga om samtliga avtalstyper att konsumenten ska utge ersättning till näringsidkaren. I annat fall är lagen inte tillämplig.

Enligt *punkten 1* omfattar lagen avtal om tidsdelat boende, dvs. ett avtal som mot ersättning ger konsumenten rätt att under återkommande tidsperioder utnyttja ett eller flera övernattningsboenden. Lagen omfattar såväl upplåtelse- som överlåtelseavtal. Avgörande är om konsumenten genom avtalet förvärvar en rätt att använda boendet. Ett praktiskt exempel är avtal om upplåtelse eller överlåtelse av bostadsrätt där

bostadsrätten innehas av flera och nyttjanderätten regleras genom ett avtal. Ett annat exempel är avtal om överlåtelse av en ideell andel i fast egendom i förening med ett samäganderättsavtal som ger delägarna en tidsmässigt begränsad rätt att vid upprepade tillfällen använda egendomen.

Avtalet ska avse ett eller flera övernattningsboenden. Med övernattningsboende avses varje form av boende som är ägnad för övernattnig. Även andra boendeformer än boende i byggnad omfattas, exempelvis boende i hus- eller campingvagn, i kanalbåt och på kryssningsfartyg. Teaterloger, sittplatser i idrottsarenor och liknande omfattas inte av lagen, eftersom sådana utrymmen ju inte är avsedda för övernattnig.

Det förhållandet att avtalet ska avse ett eller flera övernattningsboenden innebär inte att avtalet måste avse specifikt angivna boenden. Exempelvis räcker det att det av avtalet följer att konsumenten har rätt att bo i en viss semesteranläggning; lägenhets- eller rumsnummer måste inte framgå.

Boendet ska enligt avtalet utnyttjas vid återkommande, dvs. upprepade, tidsperioder, exempelvis en eller flera veckor per år enligt ett rullande schema. Även avtal där perioderna inte är närmare bestämda i tiden omfattas av lagen under förutsättning att de kan bestämmas med ledning av avtalet.

Enligt *punkten 2*, som har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag, omfattar lagen avtal om långfristig semesterprodukt. Med detta avses ett avtal som ger konsumenten rätt att mot ersättning under semesterresa eller annars utnyttja boenderabatter eller liknande förmåner. Avtalstypen kännetecknas av att den inte avser ett visst boende, utan konsumenten ges möjlighet att boka boende till ett rabatterat pris eller andra förmånliga villkor. Även andra tjänster, såsom reseförsäkringar och hyra av bil, kan ingå i avtalet. För att omfattas av lagen ska avtalet dock huvudsakligen ta sikte på rabatter och förmåner som har med boende att göra. Ersättningen kan utgöras av t.ex. medlemsavgifter som erläggs då avtalet ingås eller särskilda avgifter då konsumenten gör en bokning inom ramen för avtalet.

S.k. lojalitetssystem och liknande som ger konsumenten rabatt vid framtida bokningar, exempelvis på hotell, kan normalt inte anses som en långfristig semesterprodukt, såvida inte konsumenten erlägger avgift, antingen när han eller hon går med i systemet eller när det senare blir aktuellt att göra en bokning.

Uttrycket långfristig semesterprodukt är inte helt träffande. Det krävs inte att förmånen ska utnyttjas under just en semester, utan alla fall av utnyttjanden omfattas. Eftersom uttrycket är vedertaget i sammanhanget och förekommer i direktivet, används det dock i lagtexten.

I *punkten 3* behandlas förmedlingsavtal. Därmed avses ett avtal som innebär att en näringsidkare åtar sig att hjälpa en konsument att köpa eller sälja ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt. Det rör sig alltså om ett uppdragsavtal. Förmedlingsuppdraget kan avse ett avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt i dess helhet men också nyttjande under en viss tid.

Om en fastighetsmäklare ingår ett förmedlingsavtal avseende egendom som även omfattas av fastighetsmäklarlagen (1995:400), tillämpas båda lagarna i förhållandet mellan mäklaren och uppdragsgivaren.

Enligt *punkten 4* omfattar lagen avtal om bytessystem. Det rör sig om avtal som innebär att konsumenten mot ersättning har rätt att gå med i ett system som ger tillgång till övernattningsboende eller andra tjänster i utbyte mot att någon annan under viss tid får utnyttja konsumentens rätt enligt ett avtal om tidsdelat boende. Systemet ska med andra ord gå ut på att konsumenten byter sin rätt enligt ett avtal om tidsdelat boende mot en motsvarande rätt eller annan tjänst som tillkommer någon annan, som inte behöver vara konsument. Bytet ska vara under viss tid, dvs. vara tillfälligt.

I ett sådant fall är lagen tillämplig i förhållandet mellan konsumenten och den näringsidkare som tillhandahåller bytessystemet, däremot inte i förhållandet mellan konsumenten och de personer som är anslutna till systemet och byter tidsdelade boenden och andra tjänster med varandra. De rättsliga frågor som kan uppkomma i de sistnämnda situationerna berörs inte i lagen.

I paragrafens *andra stycke* finns krav på avtalstidens längd i fråga om avtal om tidsdelat boende och avtal om långfristig semesterprodukt. För att lagen ska vara tillämplig förutsätts att ett av följande tre krav är uppfyllt: att avtalet inte är begränsat i tid, att avtalet har ingåtts för en tid om mer än ett år eller att avtalet ingåtts för en tid om ett år eller kortare tid men förlängs utan någon särskild åtgärd från konsumentens sida (dvs. förlängs automatiskt). Är inte något av dessa tre krav uppfyllt, omfattas inte avtalet av lagen. Tidskravet är en del av definitionen av avtal om tidsdelat boende och långfristig semesterprodukt.

Av *tredje stycket* framgår det att lagens regler om tidsdelat boende och långfristig semesterprodukt i en viss situation är tillämpliga även om konsumentens avtalspart inte är näringsidkare. Bestämmelsen gäller situationer där en näringsidkare uppträder som ombud för någon som inte är näringsidkare. Principen kommer till uttryck även i annan lagstiftning på det konsumenträttsliga området. Konsumenten kan göra gällande sina rättigheter enligt lagen mot näringsidkaren (ombudet) trots att den egentliga avtalsparten är dennes huvudman. Näringsidkaren kan t.ex. bli återbetalningsskyldig i förhållande till konsumenten om avtalet ångras. Den slutliga fördelningen av ansvaret mellan näringsidkaren och dennes huvudman regleras inte i lagen, om det inte undantagsvis är fråga om ett avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

Definitioner

1 kap. 2 §

I lagen avses med

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten.

Paragrafen överensstämmer med 2 § i 1997 års lag och innehåller definitioner av begreppen konsument och näringsidkare. I paragrafen genomförs delvis artikel 2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Definitionerna av begreppen konsument och näringsidkare är utformade i enlighet med motsvarande definitioner i övrig lagstiftning på det

konsumenträttsliga området. Ledning för tolkningen av konsument- och näringsidkarbegreppen kan hämtas i förarbetena till bl.a. konsumenttjänstlagen (1985:716) (prop. 1984/85:110 s. 139 f.) och konsumentköplagen (1990:932) (prop. 1989/90:89 s. 59 f. och prop. 2001/02:134 s. 80 f. med hänvisningar).

Avtalsvillkor som avviker från lagen

1 kap. 3 §

Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot honom eller henne.

Paragrafen, som motsvarar 3 § i 1997 års lag, anger lagens tvingande karaktär. I paragrafen genomförs artikel 12.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Paragrafen har utformats med motsvarande bestämmelser i annan lagstiftning på det konsumenträttsliga området som förebild. Lagen är tvingande till konsumentens förmån på så sätt att konsumenten inte är bunden av avtalsvillkor som i jämförelse med lagens bestämmelser är till nackdel för honom eller henne. Att lagen är tvingande får betydelse för avtalsvillkor som innebär att konsumenten på förhand godtar inskränkningar av sina rättigheter enligt lagen. Bestämmelsen hindrar däremot inte att konsumenten i ett konkret fall avstår från en rättighet sedan denna väl har aktualiserats, exempelvis genom förlikning eller medgivande i en tvist.

Skydd mot lagval som ger konsumenten ett sämre skydd

1 kap. 4 §

Även om rättsordningen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är tillämplig på avtalet, ska förevarande lag tillämpas i den mån lagen ger konsumenten ett bättre skydd. Detta gäller under förutsättning att avtalet avser boende i en byggnad som är belägen inom samarbetsområdet eller, om avtalet avser annat än boende i en byggnad, näringsidkaren bedriver sin verksamhet inom samarbetsområdet eller riktar sin verksamhet mot ett land inom detta.

I paragrafen finns en internationellt privaträttslig bestämmelse om tillämplig lag. Den motsvarar delvis 18 § i 1997 års lag. I paragrafen genomförs artikel 12.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Paragrafen ger konsumenten ett visst skydd mot att rättsordningen i ett land utanför EES-området med ett sämre konsumentskydd än vad som följer av lagen tillämpas på avtalet. Den tar sikte på civilrättsliga frågeställningar och inte på marknadsrättsliga frågor.

Konsumenten ges i första hand ett skydd mot avtalade lagvalsklausuler som hänvisar till rättsordningen i ett land utanför EES-området. Den ger även ett skydd i de fall där det inte finns någon lagvalsklausul, men allmänna internationellt privaträttsliga regler om tillämplig lag innebär att lagen i ett land utanför EES-området ska tillämpas. Hänvisar dessa regler eller parternas avtal till rättsordningen i ett annat EES-land, är bestämmelsen inte tillämplig.

Frågan om den svenska lagen ger ett bättre skydd än en främmande rättsordning eller inte får bedömas i varje enskild situation. Vid bedömningen av vilket skydd som den svenska lagen ger är det naturligt att även beakta de allmänna avtalsrättsliga principer som kan komma att tillämpas i anslutning till lagen, se t.ex. kommentaren till 3 kap. 3 §.

Konsumenten skyddas enligt paragrafen i två särskilda situationer där det genom avtalet eller internationellt privaträttsliga regler hänvisas till rättsordningen i ett land utanför EES-området. Den första situationen är den att det finns en anknytning till EES-området genom att avtalet gäller boende i en byggnad som är belägen inom området. Den andra situationen är den att avtalet inte gäller boende i en byggnad men det finns en anknytning till EES-området genom att näringsidkaren bedriver sin verksamhet inom området eller riktar sin verksamhet mot ett land inom det. Det kan vara fallet i fråga om ett avtal om tidsdelat boende t.ex. i kanalbåt, i campingvagn eller på kryssningsfartyg. Det kan också gälla ett förmedlingsavtal eller ett avtal om deltagande i ett bytessystem. Det bör uppmärksammas att den andra situationen bara är aktuell om avtalet över huvud taget inte avser boende i en byggnad. Avser avtalet boende i en byggnad utanför EES-området, är skyddsregeln inte tillämplig, även om näringsidkaren riktar sin marknadsföring mot det området.

För andra situationer än dem som beskrivs i paragrafen ska allmänna internationellt privaträttsliga regler om lagval tillämpas. Paragrafen innehåller alltså inte en fullständig reglering av lagvalet, utan konsumenten kan också skyddas mot tillämpning av främmande lag enligt de allmänna reglerna.

2 kap. Information till konsumenten

Information vid marknadsföring

2 kap. 1 §

Reklam för avtal som omfattas av denna lag ska innehålla upplysningar om vilken skyldighet näringsidkaren har att lämna information innan ett avtal ingås och var sådan information finns tillgänglig.

Avtal om tidsdelat boende och avtal om långfristig semesterprodukt får inte marknadsföras som ekonomiska investeringar.

Paragrafen innehåller vissa bestämmelser om den information som ska lämnas vid marknadsföring av avtal som omfattas av lagen och om förbud mot viss form av marknadsföring. Paragrafen och den följande paragrafen kompletterar den marknadsrättsliga reglering som finns framför allt i marknadsföringslagen (2008:486). Första stycket liknar delvis 4 § andra stycket i 1997 års lag. I paragrafen genomförs artiklarna 3.1 och 3.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Enligt *första stycket* ska näringsidkaren se till att reklam för produkter som omfattas av lagen innehåller upplysningar om den skyldighet som näringsidkaren har att lämna information innan ett avtal ingås. Vidare ska upplysningarna avse var informationen finns tillgänglig, om den efterfrågas av konsumenten redan i ett tidigt skede. Upplysningarna kan vara allmänt hållna. Om upplysningarna inte lämnas, kan det föranleda ingripanden med stöd av marknadsföringslagen. Detta framgår av 10 §.

Enligt *andra stycket* får näringsidkaren vid marknadsföring av avtal om tidsdelat boende och avtal om långfristig semesterprodukt inte ge intryck av att avtalet utgör en ekonomisk investering för konsumenten. Förbudet tar även sikte på marknadsföring där uttrycket investering visserligen inte används men den sakliga innebörden är densamma, nämligen att konsumenten kan räkna med att på sikt göra en ekonomisk vinst med anledning av avtalet. Förbudet är undantagslöst, och det saknar betydelse om näringsidkarens information är korrekt eller inte. Marknadsföring i strid mot förbudet kan föranleda sanktioner enligt marknadsföringslagen.

2 kap. 2 §

En näringsidkare som marknadsför avtal vid ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang ska i inbjudan till detta tydligt ange evenemangets natur och dess kommersiella syfte. Information enligt 3–8 §§ ska finnas tillgänglig under hela evenemanget.

Paragrafen behandlar marknadsföring vid marknadsförings- och säljevenemang. Den saknar motsvarighet i 1997 års lag. I paragrafen genomförs artiklarna 3.2 och 3.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.4. Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Näringsidkaren är skyldig att i inbjudan till evenemanget tydligt upplysa konsumenten om evenemangets natur och kommersiella syfte, dvs. att det är fråga om marknadsföring av avtal. Detta krav gäller oavsett på vilket sätt inbjudan sker: muntligen, skriftligen, via e-post eller på annat sätt. Syftet med kravet är att konsumenten inte ska förmås att delta i evenemanget under felaktiga förutsättningar.

Näringsidkaren är skyldig att tillhandahålla den föreskrivna informationen enligt 3–8 §§ om den marknadsförda avtalstypen under hela evenemanget. I 9 § finns ytterligare krav på hur informationen ska vara tillgänglig.

Information innan ett avtal ingås

2 kap. 3 §

Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett avtal ingås ge konsumenten en kortfattad beskrivning av avtalet med information om

1. näringsidkarens namn, adress och organisationsnummer,
2. avtalstiden, med uppgift om när konsumenten kan börja utnyttja sin rätt enligt avtalet,
3. det boende som avtalet avser och den rättighet som avtalet ger konsumenten,
4. de tjänster och anläggningar som konsumenten får tillgång till,
5. pris och andra avgifter,
6. konsumentens ångerrätt och förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen, och
7. tillämpliga uppförandekoder.

I paragrafen anges viss grundläggande information som ska lämnas innan ett avtal som omfattas av lagen ingås. Den motsvarar närmast 4 § första stycket i 1997 års lag. I paragrafen genomförs delvis artikel 4.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Informationen ska lämnas i rimlig tid innan avtalet ingås. Uttrycket i rimlig tid förekommer i motsvarande bestämmelser i bl.a. distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) och konsumentkreditlagen (2010:1846). Innebörden är densamma som i de lagarna. Konsumenten ska ges tillräckligt med tid för att sätta sig in i och överväga informationen. Den kan alltså inte lämnas i direkt anslutning till att avtalet ingås (se prop. 1999/2000:89 s. 84, prop. 2004/05:13 s. 52 och s. 131 f. samt prop. 2009/10:242 s. 94).

Konsumenten ska förses med en kortfattad – men rättvisande – beskrivning av avtalet. I denna beskrivning ska den information som räknas upp i sju punkter ingå. Informationen är gemensam för alla de avtal som lagen gäller. Informationen ska lämnas i en särskild blankett (se 9 § andra stycket). Några punkter i paragrafen avser förhållanden som inte är relevanta för alla avtalstyper. Information behöver givetvis endast lämnas i tillämpliga delar.

I *punkten 1* anges att konsumenten ska få information om näringsidkarens namn, adress och organisationsnummer. Informationen ska vara sådan att det är möjligt för konsumenten att få kontakt med näringsidkaren. Om verksamheten bedrivs som en enskild firma, kan detta innebära att näringsidkarens personnummer måste anges. Har näringsidkaren en e-postadress, ska också denna anges. Fullständiga firmanamn ska anges; även den bolagsform som verksamheten bedrivs i ska framgå.

Enligt *punkten 2* ska konsumenten få information om avtalstiden – under hur lång tid som avtalet löper ska alltså anges. Även den tidpunkt då avtalet börjar löpa ska framgå. Om avtalet avser en byggnad eller anläggning som är under uppförande, ska informationen innehålla uppgift om när konsumenten kan börja använda byggnaden eller anläggningen.

Punkten 3 består av två delar. För det första ska näringsidkaren lämna information om det boende som avtalet i förekommande fall avser. Däri ligger att boendet ska kunna identifieras. Avser avtalet förvärv av fast egendom i Sverige, ska fastighetsbeteckningen anges. En bostadsrätt ska beskrivas med angivande av lägenhetsnummer och bostadsrättsförening. Även när det gäller boende i annat än byggnad, t.ex. husbåt, campingvagn eller liknande, ska boendet identifieras på tillräckligt tydligt sätt.

För det andra ska den rättsliga karaktären hos den förvärvade rättigheten redovisas. Det kan t.ex. anges att avtalet ger konsumenten äganderätt eller nyttjanderätt till boendet.

Punkten 4 gäller de tjänster och anläggningar som konsumenten får tillgång till enligt avtalet. Vilka dessa är beror på vilket slags avtal det är fråga om i det enskilda fallet. Sålunda kan ett avtal om tidsdelat boende innefatta tjänster som leverans av elektricitet, vatten, underhåll, städning, administration och liknande eller innefatta möjlighet att delta i ett system för byte av tidsdelat boende. Vidare kan konsumenten enligt avtalet ha tillgång till exempelvis bastu, simbassäng och gymnastikanläggningar. I så fall ska informationen innehålla uppgift om det. När det gäller ett avtal om långfristig semesterprodukt ska det lämnas information om vilka tjänster som ingår i avtalet, såsom bokning jämte rabatt på olika former av boende. Även i fråga om avtal om bytessystem och förmedlingsavtal ska motsvarande information om tjänsten lämnas. Informationen enligt punkten kan normalt vara kortfattad och begränsas till att avse en

huvudsaklig beskrivning av de tjänster och anläggningar som är i fråga. Ytterligare – och mer preciserad – information ska lämnas enligt 4–8 §§.

Konsumenten ska enligt *punkten 5* få information om pris och andra avgifter. Näringsidkaren ska alltså lämna uppgift om priset för den förvärvade rättigheten eller avtalade tjänsten. Priset ska lämnas inklusive moms och andra skatter. Därutöver ska tillkommande kostnader av olika slag redovisas, exempelvis årsavgifter, avgifter för administration, underhåll och reparationer, andra tilläggstjänster och annonsering.

Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska det upprättas en betalningsplan (se 5 kap. 3 §). I kravet på att informera om pris och andra avgifter ligger då att näringsidkaren ska ange storleken på betalningarna, antal betalningar och tidpunkterna för betalningarna, liksom i förekommande fall villkor för uppräknning av delbeloppens storlek på grund av inflation.

I *punkten 6* föreskrivs att konsumenten ska få information om sin ångerrätt enligt lagen. Det räcker inte att hänvisa till ångerrätten i allmänhet. Informationskravet innebär att konsumenten ska få kännedom om vilken möjlighet som finns att ångra avtalet, hur ångerfristen beräknas, hur man ska göra för att utöva ångerrätten och vad som gäller när man har ångrat sig (se 4 kap.). Informationen ska även innehålla uppgift om förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning eller kräva säkerhet medan ångerfristen löper (se 5 kap. 2 §).

Enligt *punkten 7* ska näringsidkaren ange tillämpliga uppförandekoder. Med ”uppförandekod” avses sådana normer och regler som har utarbetats inom ramen för näringslivets egenåtgärder. Om näringsidkaren är ansluten till en sådan kod, ska konsumenten även få information om var han eller hon kan få tag på den.

Information innan ett avtal om tidsdelat boende ingås

2 kap. 4 §

Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal om tidsdelat boende ingås ge konsumenten utförlig information om

1. det boende med tillhörande anläggningar och tjänster som avtalet avser,
2. kostnaderna med anledning av avtalet, med uppgift om hur kostnaderna fördelas och kan ändras och hur avgifterna för att använda boendet beräknas,
3. villkoren för utnyttjandet av boendet och tillhörande anläggningar och tjänster,
4. begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja boenden i näringsidkarens utbud,
5. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,
6. vad som gäller i fråga om underhåll och förvaltning,
7. vilka villkor för deltagande i bytessystem som gäller,
8. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och
9. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

Paragrafen innehåller en reglering om information som, utöver vad som följer av 3 §, ska lämnas innan ett avtal om tidsdelat boende ingås. I

paragrafen genomförs delvis artikel 4.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

I paragrafen anges i nio punkter vilken information som ska lämnas. Till skillnad från den information som ska lämnas enligt 3 § ska informationen enligt denna paragraf (och 5–8 §§) vara utförlig, dvs. så grundlig och detaljerad att konsumenten kan sätta sig in i avtalet. Den ska lämnas i rimlig tid innan avtalet ingås. Det är inte alltid nödvändigt att lämna informationen samtidigt som den information som avses i 3 §. Det kan göras vid en annan tidpunkt, så länge det kan anses ske i rimlig tid före det att avtalet ingås. Uppdelningen mellan den information som ska lämnas enligt 3 § och den information som ska lämnas enligt 4–8 §§ hänger samman med kraven på var informationen ska finnas tillgänglig för konsumenten (se 9 § andra stycket).

Enligt *punkten 1* ska näringsidkaren lämna information om det boende med tillhörande anläggningar och tjänster som avtalet avser. Boendet ska alltså beskrivas närmare. Är det fråga om en byggnad, ska exempelvis antalet rum och våningar, uppvärmningssystem, planlösning, standard, möblering och annan utrustning anges. Även byggnadens geografiska belägenhet ska framgå. Boende i annat än en byggnad ska beskrivas på liknande sätt.

Informationskravet avser även anläggningar som konsumenten har tillgång till enligt avtalet. Det kan vara fråga om simbassäng, bastu, träningslokal och skidanläggningar.

Ingår det särskilda tjänster i avtalet, exempelvis leverans av elektricitet eller vatten, städning, snöskotning eller administration, ska de beskrivas i informationen.

I *punkten 2* föreskrivs att informationen ska ange kostnaderna, dvs. alla kostnader som kan följa med anledning av avtalet. Däri ingår bl.a. obligatoriska avgifter av olika slag såsom års- och medlemsavgifter, avgifter för de olika tjänster som ingår i avtalet samt avgifter för lagfart eller in-teckning eller inskrivning av nyttjanderätt. Sättet att beräkna avgifterna ska redovisas i informationen. Fördelningen av kostnaderna mellan olika konsumenter ska också anges, liksom vid vilka olika tidpunkter som avgifterna kan komma att justeras enligt avtalet.

Enligt *punkten 3* ska näringsidkaren informera om de villkor som kan finnas för konsumentens utnyttjande av det tidsdelade boendet och tillhörande anläggningar och tjänster. Det handlar framför allt om vilka villkor som finns för utnyttjandet enligt avtalet, t.ex. särskilda avgifter eller vissa tider. Men det kan också röra sig om krav på registrering eller särskilt tillstånd från en myndighet i det land där boendet är beläget. Informationskravet innefattar i så fall även att näringsidkaren ska lämna uppgift om huruvida villkoren är uppfyllda eller, om så inte är fallet, vilka villkor som återstår att uppfylla.

Ett avtal om tidsdelat boende kan vara utformat på så sätt att konsumenten kan utnyttja flera övernattningsboenden. Om det då finns begränsningar i konsumentens rätt att välja mellan olika boenden, ska näringsidkaren informera om det. Detta framgår särskilt av *punkten 4*.

Punkten 5 gäller konsumentens avtalsenliga rätt att vid sidan av ånger-rätten säga upp avtalet. Näringsidkaren ska informera om villkoren för en sådan uppsägning, verkan av att så sker och förutsättningarna för att konsumenten ska kunna åläggas att utge ersättning till näringsidkaren

eller någon annan på grund av uppsägningen. Om avtalet inte innehåller några särskilda regler om uppsägning, är näringsidkaren skyldig att informera om det. Det behövs inte någon särskild information om hur ett kreditavtal eller något annat anknytande avtal frånträds när ångerrätten utövas i fråga om huvudavtalet, eftersom det anknutna avtalet enligt 4 kap. 5 § upphör att gälla automatiskt.

I *punkten 6* föreskrivs att näringsidkaren ska informera om vad som gäller i fråga om underhåll och förvaltning, dvs. administration.

Av *punkten 7* framgår det att näringsidkaren ska ange om konsumenten enligt avtalet om tidsdelat boende har möjlighet att även delta i ett bytessystem. Om så är fallet, ska konsumenten få information om systemet och kostnaderna för att delta i det.

Enligt *punkten 8* ska det av informationen framgå på vilket språk som näringsidkaren åtar sig att kommunicera med konsumenten under avtals-tiden.

Punkten 9 gäller konsumentens möjligheter till tvistlösning utom domstol. Informationsskyldigheten avser såväl offentliga tvistlösningsorgan, t.ex. Allmänna reklamationsnämnden, som organ inom ramen för näringslivets egenåtgärder. Informationen ska även innehålla uppgifter som gör det möjligt för konsumenten att komma i kontakt med de tvistlösningorgan som är aktuella i det enskilda fallet, t.ex. adressen dit.

2 kap. 5 §

Om boendet med tillhörande anläggningar och tjänster inte är färdigt att utnyttja, ska näringsidkaren i rimlig tid innan avtalet ingås ge konsumenten utförlig information om

1. hur långt arbetet med färdigställandet har kommit och när det beräknas vara klart,
2. bygglov och motsvarande tillstånd samt ansvarig myndighet för det, och
3. vilken säkerhet som har ställts enligt 5 kap. 1 § och villkoren för den.

Paragrafen innehåller en reglering om information som, utöver vad som följer av 3 och 4 §§, ska lämnas innan ett avtal om tidsdelat boende ingås, om boendet med tillhörande anläggningar och tjänster inte är färdigt att utnyttja när avtalet ingås. I paragrafen genomförs delvis artikel 4.1 i direktivet. En liknande reglering finns i 5 § i 1997 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

I paragrafen anges i tre punkter vilken information som ska lämnas.

Enligt *punkten 1* ska det anges hur långt arbetet med färdigställandet har kommit och när det beräknas vara klart. I detta ligger att näringsidkaren också ska redogöra för när de tjänster som ingår enligt avtalet kan börja utnyttjas, exempelvis leverans av vatten samt anslutningar för telefoni och elektricitet. Detsamma gäller för de anläggningar som konsumenten har tillgång till enligt avtalet.

I *punkten 2* föreskrivs att näringsidkaren ska lämna information om bygglov och motsvarande tillstånd. Ärendets diarienummer hos den beslutande myndigheten samt dag för beslut kan behöva anges. Vidare ska det lämnas information om den ansvariga myndigheten för bygglovet eller tillståndet, dvs. myndighetens fullständiga namn och adress.

Enligt 5 kap. 1 § ska näringsidkaren ställa säkerhet för att konsumenten får tillbaka erlagd betalning om avtalet upphör på grund av att boendet och därtill knutna anläggningar inte blir färdigställda. I *punkten 3* föreskrivs att näringsidkaren ska informera om säkerheten och villkoren för den. Detta innefattar information om vilket slag av säkerhet som det är fråga om, i förekommande fall vilken bank eller kreditinstitut som har ställt ut den, under vilka förutsättningar som säkerheten kan tas i anspråk och vilka andra villkor för dess utnyttjande som finns.

Information innan ett avtal om långfristig semesterprodukt ingås

2 kap. 6 §

Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal om långfristig semesterprodukt ingås ge konsumenten utförlig information om

1. förmånerna, med uppgift om begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja dem,
2. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,
3. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och
4. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

Paragrafen innehåller en reglering om information som, utöver vad som följer av 3 §, ska lämnas innan ett avtal om långfristig semesterprodukt ingås. I paragrafen genomförs delvis artikel 4.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

I paragrafen anges i fyra punkter vilken information som ska lämnas. Vad beträffar kravet på att informationen ska vara utförlig, se kommentaren till 4 §.

Enligt *punkten 1*, som har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag, ska näringsidkaren lämna information om förmånerna, dvs. de boenderabatter eller liknande förmåner som gäller vid kommande bokningar inom ramen för avtalet. För att konsumenten ska ha möjlighet att förstå innebörden av avtalet kan informationen behöva innehålla typexempel på erbjudanden och rabatter som har lämnats av näringsidkaren under senare tid. Vidare ska näringsidkaren informera om förekommande begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja förmånerna. Det kan vara fråga om att tillgången på rabatter är begränsad, att ett erbjudande endast gäller under viss tid eller att konsumenten måste vara ”först till kvarn” för att få ta del av förmånerna.

Punkten 2 motsvarar vad som gäller för avtal om tidsdelat boende enligt 4 § 5. Till skillnad från vad som gäller vid avtal om tidsdelat boende kan konsumenten vid ett avtal om långfristig semesterprodukt även frånträda avtalet enligt 5 kap. 3 § andra stycket. Liksom för tidsdelat boende gäller informationskyldigheten dock vad som enligt avtalet gäller om uppsägning. *Punkterna 3* och *4* motsvarar vad som gäller för avtal om tidsdelat boende enligt 4 § 8 och 9.

2 kap. 7 §

Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett förmedlingsavtal ingås ge konsumenten utförlig information om

1. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,
2. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och
3. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

Paragrafen innehåller en reglering om information som, utöver vad som följer av 3 §, ska lämnas innan ett förmedlingsavtal ingås. Med förmedlingsavtal avses enligt 1 kap. 1 § första stycket 3 ett avtal som ger konsumenten rätt att få hjälp av näringsidkaren att överlåta eller förvärva rätt till ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt. I paragrafen genomförs delvis artikel 4.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Punkterna i paragrafen motsvarar vad som gäller för ett avtal om tidsdelat boende enligt 4 § 5, 8 och 9. Informationen enligt punkterna ska avse förmedlingsavtalet och inte det avtal som förmedlas, t.ex. ett avtal om tidsdelat boende. Sålunda ska informationen enligt *punkten 1* avse vad som gäller i fråga om uppsägning av förmedlingsavtalet. Vad beträffar kravet på att informationen ska vara utförlig, se kommentaren till 4 §.

Information innan ett avtal om bytessystem ingås**2 kap. 8 §**

Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal om bytessystem ingås ge konsumenten utförlig information om

1. bytessystemet, med uppgift om begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja det,
2. tillkommande avgifter,
3. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,
4. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och
5. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

Paragrafen innehåller en reglering om information som, utöver vad som följer av 3 §, ska lämnas innan ett avtal om bytessystem ingås. Med ett avtal om bytessystem avses enligt 1 kap. 1 § första stycket 4 ett avtal som ger konsumenten rätt att gå med i ett system som ger tillgång till övernattningsboende eller andra tjänster i utbyte mot att någon annan under viss tid får utnyttja konsumentens rätt enligt ett avtal om tidsdelat boende. I paragrafen genomförs delvis artikel 4.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

I paragrafen anges i fem punkter vilken information som ska lämnas. Vad beträffar kravet på att informationen ska vara utförlig, se kommentaren till 4 §.

I *punkten 1* föreskrivs att näringsidkaren ska lämna information om bytessystemet, innefattande uppgifter om de begränsningar som föreligger i konsumentens möjligheter att utnyttja systemet. Informationen ska vara tillräcklig för att konsumenten ska kunna sätta sig in i hur

systemet fungerar. Näringsidkaren ska alltså ange hur ett byte går till, vilka möjligheter till byte som finns, hur många anläggningar som finns tillgängliga i systemet och hur många medlemmar det har. Anläggningarna och deras geografiska belägenhet ska framgå. För att konsumenten ska ha en möjlighet att förstå avtalets innebörd kan det krävas att informationen innehåller konkreta exempel på olika bytesmöjligheter. Näringsidkaren ska upplysa konsumenten om förekommande begränsningar i tillgången på ett visst boende som konsumenten väljer, exempelvis under högsäsong. Näringsidkaren ska också upplysa om sådana begränsningar som kan följa av det tidsdelade boende som konsumenten vill byta mot ett annat boende eller någon annan tjänst.

Punkten 2 tar framför allt sikte på tillkommande avgifter som konsumenten är skyldig att betala i anslutning till varje enskilt byte inom ramen för bytessystemet. Informationsplikten gäller dock alla tillkommande avgifter utöver avgiften för att gå med i systemet.

Punkterna 3, 4 och 5 motsvarar vad som gäller för ett avtal om tidsdelat boende enligt 4 § 5, 8 och 9.

Krav på informationen

2 kap. 9 §

Den information som avses i 2–8 §§ ska lämnas på ett klart och begripligt sätt och utan kostnad för konsumenten.

Informationen ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detta ska göras i en blankett som överensstämmer med formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. I fråga om information som avses i 4–8 §§ är det dock tillräckligt att det i blanketten i stället anges var konsumenten kan få informationen.

Näringsidkaren ska lämna informationen på ett språk i den stat där konsumenten är bosatt eller medborgare, under förutsättning att det är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Kan flera språk komma i fråga, får konsumenten välja vilket språk som ska användas.

Paragrafen innehåller informationskrav och motsvarar delvis 4 § i 1997 års lag. Bestämmelserna är tillämpliga på alla avtalstyper som omfattas av lagen. I paragrafen genomförs delvis artikel 4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

I paragrafens *första stycke* anges allmänna krav som information enligt 2–8 §§ ska uppfylla. Såvitt avser 2 § tar paragrafen sikte på den information som ska finnas tillgänglig under ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang. Med ”klart och begripligt” avses att informationen ska lämnas på ett sådant sätt att konsumenten normalt inte har några svårigheter att ta del av informationen och förstå den (jfr prop. 2004/05:13 s. 133). Informationen ska lämnas utan kostnad för konsumenten. Näringsidkaren får alltså inte ta ut en avgift för informationen.

Andra stycket har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag och delvis efter mönster av 4 kap. 3 § andra stycket distans- och hemförsäljningslagen och 8 § andra stycket konsumentkreditlagen. Av stycket framgår att informationen ska tillhandahållas konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för

konsumenten. Med uttrycket handling avses ett pappersdokument. ”Varaktig form som är tillgänglig för konsumenten” förekommer i motsvarande bestämmelser i annan lagstiftning på området, bl.a. distans- och hemförsäljningslagen, marknadsföringslagen och konsumentkreditlagen. Innebörden är densamma som i dessa lagar. Lagens krav är uppfyllt om informationen tillhandahålls konsumenten i elektronisk form, t.ex. genom att näringsidkaren överlämnar en DVD-skiva eller skickar informationen via e-post. Också en hemsida på Internet där informationen lagras kan uppfylla kravet, förutsatt att informationen med säkerhet kan bevaras i ursprungligt skick och i det enskilda fallet är tillgänglig för konsumenten så länge den är relevant. När det gäller uttryckets innebörd i övrigt hänvisas till förarbetena till distans- och hemförsäljningslagen (prop. 2004/05:13 s. 44 f.) och konsumentkreditlagen (prop. 2009/10:242 s. 97).

Informationen ska lämnas i en blankett som överensstämmer med de formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Den information som ska lämnas enligt 4–8 §§ kan dock lämnas även på något annat sätt, exempelvis i en katalog, i en broschyr, på Internet eller liknande. Om informationen lämnas på något annat sätt än med användning av den föreskrivna blanketten, ska det i blanketten anges var informationen finns att tillgå. Informationen måste även i dessa fall lämnas på ett sådant sätt att kraven enligt paragrafen i övrigt är uppfyllda. Det gäller t.ex. kravet enligt första meningen i det förevarande stycket på att informationen ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

En konsekvens av att informationen inte lämnas på rätt sätt är att näringsidkaren kan drabbas av marknadsrättsliga sanktioner. Av 3 kap. 3 § framgår att informationen också ska återfinnas i avtalet och att formuläret då ska användas. Brister i detta kan i sin tur påverka ångerristens beräkning (se 4 kap. 2 §).

I paragrafens *tredje stycke* finns bestämmelser om på vilka språk som informationen ska lämnas. Näringsidkaren har en skyldighet att lämna informationen på något av språken i det land där konsumenten är bosatt eller där han eller hon är medborgare. Näringsidkaren måste dock inte tillhandahålla informationen på något annat språk än ett av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Om flera av dessa språk kan komma i fråga i ett enskilt fall, har konsumenten en rätt att välja vilket språk som ska användas.

Påföljd vid utebliven information

2 kap. 10 §

Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1–9 §§, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstötningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sanktioner, om näringsidkaren inte lämnar föreskriven information. Den motsvarar 6 § i 1997 års lag. I

paragrafen genomförs artikel 15 i direktivet. Övervägandena finns i Prop. 2010/11:85 avsnitt 6.12.

I paragrafen finns en hänvisning som innebär att marknadsföringslagen, med undantag för bestämmelserna om marknadsstörensavgift, ska tillämpas, om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med föreskrifterna i lagen. Marknadsföringslagen är alltså tillämplig om näringsidkaren inte lämnar den information som krävs enligt 1–8 §§ eller informationslämnandet inte uppfyller kraven enligt 9 §. Bristerna i dessa avseenden kan enligt marknadsföringslagen föranleda informationsföreläggande och skadeståndsskyldighet. Näringsidkaren kan också åläggas att upphöra med marknadsföringen.

3 kap. Avtalet

Upprättande av avtalet

3 kap. 1 §

Ett avtal som omfattas av denna lag ska upprättas skriftligen och undertecknas av parterna.

Konsumenten är inte bunden av ett avtal som har upprättats i strid med första stycket. I ett sådant fall ska 4 kap. 4 och 5 §§ tillämpas på motsvarande sätt.

Näringsidkaren ska ge konsumenten en kopia av avtalet när det har ingåtts.

Paragrafen innehåller bestämmelser om upprättande av avtalet. Den motsvarar delvis 7 § första stycket och 11 § första stycket i 1997 års lag. I paragrafen genomförs delvis artiklarna 5.1 (första stycket), 15 (andra stycket) och 5.5 (tredje stycket). Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I *första stycket* föreskrivs att avtalet ska upprättas skriftligen. Både konsumenten och näringsidkaren ska underteckna avtalet.

I *andra stycket* finns en civilrättslig påföljd för det fall formkraven enligt första stycket inte har uppfyllts. I ett sådant fall kan avtalet inte göras gällande mot konsumenten.

För att konsumenten inte ska hamna i ett sämre läge än om det hade varit aktuellt att utnyttja ångerrätten enligt 4 kap., ska 4 kap. 4 och 5 §§ tillämpas på motsvarande sätt om konsumenten inte är bunden av avtalet. Konsumenten är alltså inte skyldig att betala någon ersättning till näringsidkaren för kostnader eller betala för boende och tjänster som konsumenten utnyttjar utan att formföreskrifterna för avtalet har iakttagits. Om konsumenten skriver under ett skriftligt avtal vid en senare tidpunkt, ligger det i sakens natur att han eller hon blir betalningsansvarig enligt avtalet även beträffande tiden dessförinnan. Om det då kvarstår ångerrätt, medför dock ett utnyttjande av ångerrätten att konsumenten inte i någon del kan hållas betalningsansvarig (se 4 kap. 4 §). Att konsumenten kan slippa att betala för vad som har utnyttjats har sin praktiska betydelse när ångerrätten utövas. Den materiella regleringen finns därför i 4 kap. 4 § och inte här. Motsvarande gäller för upphörande av anknyttande avtal (4 kap. 5 §).

I *tredje stycket* anges att näringsidkaren ska ge konsumenten en kopia av avtalet när det har ingåtts. I begreppet kopia ligger att den ska avse

hela avtalet, utan förändringar eller utelämnande av någon del. Detta gäller även om avtalet inte skulle vara upprättat på det sätt som föreskrivs i lagen. Om näringsidkaren t.ex. i någon del inte har uppfyllt kraven i 3 kap. 3 § första stycket, ska alltså dessa brister fullt ut framgå även av kopian. Den tidpunkt då konsumenten mottar kopian kan få betydelse för beräkningen av ångerfristen (se 4 kap. 2 §).

Språk

3 kap. 2 §

Avtalet ska upprättas på ett språk i den stat där konsumenten är bosatt eller är medborgare, under förutsättning att det är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Kan flera språk komma i fråga, får konsumenten välja vilket språk som ska användas.

Om ett avtal om tidsdelat boende avser en byggnad som är belägen i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, är näringsidkaren skyldig att tillhandahålla konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet till ett språk i det landet som är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska.

I paragrafen behandlas tillämpligt språk för avtalet samt krav på översättning av avtalet. Den motsvarar 7 § andra och tredje styckena i 1997 års lag. I paragrafen genomförs delvis artikel 5.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I *första stycket*, som är tillämpligt på samtliga avtalstyper som omfattas av lagen, regleras vilket språk som avtalet ska upprättas på. Bestämmelserna överensstämmer med vad som gäller i fråga om förhandsinformation enligt 2 kap. 9 § tredje stycket.

Andra stycket gäller enbart avtal om tidsdelat boende som avser en byggnad som är belägen i ett land inom EES-området. I ett sådant fall är näringsidkaren skyldig att ge konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet till ett språk i det landet. Det måste dock vara ett av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Konsumenten kan behöva översättningen vid t.ex. kontakter med myndigheter i landet. Stycket har i allt väsentligt utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Av 4 kap. 2 § framgår att ångerfristen börjar löpa tidigast när näringsidkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt den förevarande paragrafen.

Information i avtalet

3 kap. 3 §

Avtalet ska innehålla den information som anges i 2 kap. 3–8 §§. Informationen ska vara klar och begriplig och ges i en sådan blankett som avses i 2 kap. 9 § andra stycket.

Konsumenten får mot näringsidkaren åberopa en uppgift eller beskrivning som har lämnats enligt 2 kap. 3–8 §§, även om avtalet avviker från informationen. Detta gäller dock inte om konsumenten i avtalet uttryckligen har godkänt avvikelserna eller om avvikelserna är en följd av omständigheter utanför näringsidkarens kontroll och vars följder denne inte har kunnat undvika.

Innan avtalet ingås ska näringsidkaren för konsumenten särskilt framhålla en sådan avvikelse som avses i andra stycket. Detta ska ske i en

handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Avtalet ska innehålla konsumentens namn och adress samt uppgift om datum och plats för undertecknandet.

I paragrafen finns vissa krav i fråga om avtalets innehåll samt följderna av att avtalet avviker från den information som har lämnats till konsumenten. Den motsvarar i huvudsak 8 och 9 §§ i 1997 års lag. I paragrafen genomförs artiklarna 5.2 och 5.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I *första stycket* finns det en hänvisning till 2 kap. 3–8 §§. Avtalet ska i tillämpliga delar innehålla den information som anges i dessa paragrafer. Vilken information som det blir fråga om beror på vilket slags avtal som ingås. Ingår parterna t.ex. ett avtal om tidsdelat boende, ska avtalet innehålla de uppgifter och beskrivningar som anges i 2 kap. 3–5 §§. Informationen ska vara klar och begriplig. Innebörden av detta uttryck behandlas i kommentaren till 2 kap. 9 §. Vidare ska informationen lämnas i samma slag av standardiserade blankett som redan på ett tidigare stadium har fyllts i och överlämnats till konsumenten (se 2 kap. 9 § andra stycket). Det innebär inte bara att blanketten måste fogas till avtalet utan även att avtalsvillkoren måste innehålla en hänvisning till blanketten så att det uttryckligen framgår att informationen ingår i avtalet. Blanketten måste vidare vara fullständigt ifylld, dvs. det är inte tillräckligt att enbart hänvisa till att informationen i stället kan erhållas någon annanstans (jfr däremot i fråga om förhandsinformation 2 kap. 9 § andra stycket). Stycket har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Den information som lämnas på detta sätt utgör en del av avtalet och är alltså, beroende på informationens närmare karaktär, att betrakta som avtalsvillkor. Upplysningar i informationen som inte i något avseende rör parternas förpliktelser utgör naturligtvis inte avtalsvillkor. Det gäller t.ex. i fråga om uppgifter om ansvarig myndighet enligt 2 kap. 5 § 2.

Av *andra stycket* framgår att konsumenten vid avvikelser mellan den information som har lämnats enligt 2 kap. 3–8 §§ och avtalet som huvudregel får åberopa informationen mot näringsidkaren. Två sådana situationer är tänkbara. Den första är att den tidigare lämnade informationen inte överensstämmer med den information som enligt första stycket tas med i avtalet. I detta fall har den först lämnade informationen företräde och kan åberopas av konsumenten. Situationen uppstår endast om bestämmelsen i första stycket inte har följts. Den andra situationen är att informationen enligt första stycket är densamma som den som har lämnats tidigare, men inte stämmer överens med avtalets innehåll i övrigt. Även i ett sådant fall har den lämnade informationen företräde som avtalsinnehåll. Konsumenten kan åberopa relevanta delar av uppgifterna som avtalsinnehåll. Därutöver kan uppgifterna t.ex. få betydelse för konsumenten som bevis om ett visst sakförhållande i avtalsrelationen.

Det sagda gäller dock inte i två undantagsfall. I det första fallet har konsumenten i avtalet uttryckligen godkänt att avtalet avviker från den lämnade informationen. Det räcker inte med att det i avtalet konstateras att detta i något avseende avviker från informationen, utan konsumenten måste aktivt och på ett tydligt och klart sätt godkänna avvikelserna. Det kan t.ex. ske genom att konsumenten kryssar i en för ändamålet särskilt

skapad ruta i avtalet (jfr ett liknande krav i 19 § kommissionslagen [2009:865], prop. 2008/09:88 s. 118). I kravet på godkännande ligger att detta måste ta sikte på en avvikelse vars närmare innebörd är preciserad i avtalet. Det är alltså inte tillräckligt med ett godkännande från konsumenten som avser ”förekommande avvikelser” eller dylikt.

Det andra fallet avser att avvikelsen är en följd av omständigheter utanför näringsidkarens kontroll, vars följder näringsidkaren inte har kunnat undvika. Det kan t.ex. vara fråga om en skattehöjning som inte var känd när förhandsinformationen lämnades (jfr 2 kap. 4 § 2).

Naturligtvis kan det förekomma att den lämnade informationen avser delar av näringsidkarens erbjudande till konsumenten som denne senare väljer att inte låta ingå i det avtal som parterna ingår. Därmed kan informationen enligt första stycket – som ska lämnas i avtalet – komma att omfatta uppgifter om t.ex. en tjänst som i och för sig hade kunnat ingå i ett tidsdelat boende men som konsumenten aktivt har valt bort.

Enligt *tredje stycket* är näringsidkaren skyldig att för konsumenten särskilt framhålla avvikelser enligt första stycket. Denna skyldighet har sin största praktiska betydelse i sådana fall där avvikelsen är en följd av omständigheter utanför näringsidkarens kontroll vars följder denne inte har kunnat undvika, eftersom konsumenten i dessa fall inte uttryckligen i avtalet behöver godkänna avvikelsen (se andra stycket). Med särskilt framhålla avses exempelvis att avvikelserna markeras på ett iögonenfallande sätt i villkorstexten – om denna översänds – eller genom att de poängteras i en broschyr eller liknande. Underrättelsen ska ske i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Innebörden av det sistnämnda uttrycket berörs i kommentaren till 2 kap. 9 §. Näringsidkarens underlåtenhet att på detta sätt särskilt framhålla en avvikelse kan medföra att ett avtalsvillkor blir att betrakta som överraskande och betungande för konsumenten. I ett sådant fall kan allmänna avtalsrättsliga principer medföra att villkoret inte kan göras gällande mot konsumenten, trots att det i och för sig finns förutsättningar enligt andra stycket för näringsidkaren att åberopa avvikelsen.

I *fjärde stycket* föreskrivs att avtalet ska innehålla uppgifter om konsumentens namn och adress samt uppgift om datum och plats för under-tecknandet. Att avtalet även ska innehålla uppgifter om näringsidkarens namn och adress framgår av första stycket sammantaget med 2 kap. 3 § 1.

Information om ångerrätt

3 kap. 4 §

Innan avtalet ingås ska näringsidkaren uppmärksamma konsumenten på dennes ångerrätt och förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen. Näringsidkaren ska se till att konsumenten undertecknar denna information i avtalet särskilt.

Paragrafen innehåller ytterligare krav på information om ångerrätten. Den saknar motsvarighet i 1997 års lag. I paragrafen genomförs första och andra styckena av artikel 5.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

Bestämmelserna är tillämpliga på alla slags avtal som omfattas av lagen och innebär att näringsidkaren är skyldig att innan avtalet ingås uppmärksamma konsumenten på ångerrätten (se 4 kap.). I detta informationskrav ligger att konsumenten ska upplysas om ångerrättens innebörd och ångerfristens längd. Vidare ska näringsidkaren upplysa konsumenten om förbudet mot att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen (se 5 kap. 2 §). Av 3 § första stycket sammantaget med 2 kap. 3 § 6 framgår att denna information ska tas med i avtalet. Konsumenten ska bekräfta att han eller hon har tagit del av informationen. Det ska ske genom att konsumenten undertecknar denna information i avtalet särskilt.

Tillhandahållande av ångerblankett

3 kap. 5 §

Näringsidkaren ska till avtalet foga en blankett med information om konsumentens ångerrätt och förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen. Blanketten ska också kunna användas för att utöva ångerrätten.

Blanketten ska överensstämja med formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

I paragrafen anges krav på tillhandahållande av ångerblankett m.m. Den saknar motsvarighet i 1997 års lag. I paragrafen genomförs tredje stycket av artikel 5.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

Näringsidkaren ska enligt *första stycket* till avtalet foga en blankett med information om ångerrätten och förbudet att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen. I kravet på att lämna information om ångerfristen ligger att konsumenten ska upplysas om ångerrättens innebörd och ångerfristens längd (jfr 2 kap. 3 § 6). Naturligtvis ska blanketten bifogas den kopia av avtalet som ska tillhandahållas konsumenten enligt 1 § tredje stycket.

Blanketten ska kunna användas av konsumenten för att utöva ångerrätten, även om konsumenten inte är skyldig att ångra avtalet med användning av just denna blankett. Det är möjligt att ångra avtalet på något annat sätt, under förutsättning att det sker skriftligt (se 4 kap. 1 §).

Blanketten ska enligt *andra stycket* stämma överens med ett formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

4 kap. Konsumentens ångerrätt

Ångerrätt och ångerfrist

4 kap. 1 §

Konsumenten har rätt att frånträda ett avtal som omfattas av denna lag (ångerrätt) genom att sända eller lämna ett skriftligt meddelande om detta till näringsidkaren inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

I 3 kap. 1 § andra stycket finns en bestämmelse om att konsumenten under vissa förutsättningar inte är bunden av ett avtal. Enligt 5 kap. 3 § har konsumenten rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt efter viss betalning.

I paragrafen anges konsumentens rätt att ångra ett avtal som lagen omfattar. I paragrafen genomförs artikel 6.1 och delvis artikel 7 i direktivet. Den motsvarar i huvudsak vad som gäller enligt 12 § första stycket i 1997 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

Ångerrätten utövas enligt *första stycket* genom att konsumenten lämnar eller sänder ett meddelande om det till näringsidkaren (eller någon annan som har rätt att företräda denne). Konsumenten behöver inte förklara varför ångerrätten utövas.

Meddelandet ska lämnas skriftligen. Det kan ske både i form av en handling, dvs. i pappersform, och i någon annan läsbar och varaktig form. Konsumenten kan använda den blankett för utövande av ångerrätten som ska finnas fogad till avtalet enligt 3 kap. 5 §. Det är dock inte nödvändigt att just denna blankett används. Inget hindrar heller att näringsidkaren godtar att konsumenten utövar sin ångerrätt muntligen. Vid en tvist är utgångspunkten att det är konsumenten som ska bevisa att avtalet har ångrats. Frågan om risken för meddelandet behandlas i 6 §. Ångerfristen beräknas med användande av kalenderdagar, inte arbetsdagar.

Andra stycket innehåller en erinran om vissa bestämmelser i lagen som vid sidan av reglerna om ångerrätt begränsar konsumentens avtalsbundenhet. Av 3 kap. 1 § framgår att konsumenten inte är bunden av ett avtal som inte uppfyller vissa formkrav. I 5 kap. 3 § andra stycket ges konsumenten en särskild rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt sedan två årliga delbetalningar för ett sådant avtal har erlagts.

4 kap. 2 §

Ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingås eller i förekommande fall den senare dag då konsumenten får en kopia av avtalet. Ångerfristen börjar dock löpa först när kraven i 3 kap. 2 §, 3 § första stycket och 5 § uppfylls.

Trots första stycket upphör ångerrätten tre månader och 14 dagar efter den dag då avtalet ingicks eller konsumenten fick en kopia av avtalet, om näringsidkaren inte har uppfyllt kraven i 3 kap. 3 § första stycket. Avser underlåtenheten kraven i 3 kap. 2 eller 5 §, upphör ångerrätten ett år och 14 dagar efter den dagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om utgångspunkten för ångerfristens beräkning och om utsträckt möjlighet att ångra avtalet om näringsidkaren brister i vissa skyldigheter. Den motsvarar delvis 12 § andra stycket i 1997 års lag. Liknande bestämmelser finns i 2 kap. 10 och 11 §§ distans- och hemförsäljningslagen. I paragrafen genomförs artiklarna 6.2–6.4 i direktivet.

I *första stycket* anges huvudregeln att ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingås. Det förutsätter dock att näringsidkaren samma dag ger konsumenten en kopia av avtalet (jfr 3 kap. 1 § tredje stycket). Om det sker senare, börjar ångerfristen löpa den dag då kopian överlämnas till konsumenten. Enligt andra meningen krävs för att ångerfristen ska börja löpa dessutom att kraven i vissa paragrafer är uppfyllda. Det är fråga om språkkraven på avtalet i 3 kap. 2 §. Vidare är det fråga om kravet enligt 3 kap. 3 § första stycket på att konsumenten i en blankett, som ska ingå i avtalet, ska tillhandahållas den information som avses i 2 kap. 3–8 §§. Det krävs också att konsumenten har fått den blankett enligt 3 kap. 5 §

som kan användas för att utöva ångerrätten. Om det finns brister i något av dessa avseenden, börjar ångerfristen alltså löpa tidigast den dag då samtliga brister har avhjälpats. Vid tvist är det näringsidkaren som ska visa att de nämnda kraven har uppfyllts.

Ångerrätten påverkas inte av att formföreskrifterna i 3 kap. 1 § första stycket inte iakttas. I ett sådant fall är konsumenten inte alls bunden av avtalet.

Paragrafens *andra stycke* innehåller bestämmelser om vissa yttersta tidsgränser för utövande av ångerrätten i de fall som möjligheten att ångra avtalet utsträcks på grund av att näringsidkaren inte har iakttagit språkraven eller tillhandahållit den föreskrivna informationen eller ångerblanketten. Enligt bestämmelserna upphör möjligheten att utöva ångerrätten tre månader och 14 dagar efter den dag som ångerfristen börjar löpa enligt första stycket första meningen, om underlåtenheten avser informationen (3 kap. 3 § första stycket). Möjligheten att utöva ångerrätten upphör ett år och 14 dagar efter samma dag, om underlåtenheten avser språkraven (3 kap. 2 §) eller ångerblanketten (3 kap. 5 §). Konsumenten måste alltså ångra avtalet inom nu angivna tidsfrister, även om näringsidkaren har brustit i dessa skyldigheter. Eftersom tidsfristerna utgår från den dag då avtalet ingås eller den senare dag konsumenten får en kopia av avtalet, innebär en underlåtenhet att ge konsumenten en kopia av avtalet att tidsfristerna utsträcks i motsvarande mån.

Får konsumenten ingen kopia av avtalet, kvarstår ångerrätten utan begränsning.

4 kap. 3 §

Om konsumenten har ingått ett avtal om bytessystem i anslutning till ett avtal om tidsdelat boende och båda avtalen har erbjudits konsumenten vid samma tillfälle, ska utgångspunkten för beräkningen av ångerfristen för avtalet om tidsdelat boende också vara utgångspunkt för beräkningen av ångerfristen för avtalet om bytessystem.

Paragrafen anger utgångspunkten för beräkning av ångerfristen vid en viss kombination av avtal. I paragrafen, som saknar motsvarighet i 1997 års lag, genomförs artikel 6.5 i direktivet.

Bestämmelsen tar sikte på den situationen att en näringsidkare samtidigt erbjuder en konsument att ingå ett avtal om tidsdelat boende och ett avtal om deltagande i ett bytessystem. Om konsumenten accepterar erbjudandet och ingår avtalen, ska det gälla en och samma utgångspunkt för beräkningen av ångerfristen. Den dag ångerfristen enligt 2 § börjar löpa för avtalet om tidsdelat boende är också utgångspunkt för beräkningen av ångerfristen för avtalet om bytessystem. Det kan t.ex. vara så att konsumenten ingår avtalen samma dag men får en kopia av avtalet om bytessystem ett par dagar senare än kopian av avtalet om tidsdelat boende. I ett sådant fall börjar ångerfristen för avtalet om bytessystem att löpa redan den dag konsumenten får kopian av avtalet om tidsdelat boende, om ångerfristen för det avtalet börjar löpa då. För att ångerfristen ska beräknas från samma dag krävs att avtalet om bytessystem ingås i anslutning till avtalet om tidsdelat boende. Med detta förstås att det ska finnas ett både sakligt och tidsmässigt samband mellan avtalen. Näringsidkaren ska också vid ett och samma tillfälle ha erbjudit konsumenten att

ingå båda avtalen. Bestämmelsen ska förenkla ångerfristens beräkning vid denna typ av kombinerade avtal. Den kan inte tillämpas på ett sådant sätt att konsumenten i realiteten saknar möjlighet att ångra det avtal om bytessystem som har ingåtts en tid efter avtalet om tidsdelat boende. I den situationen kan avtalet inte anses ha ingåtts i anslutning till avtalet om tidsdelat boende.

Bestämmelserna i 2 § andra stycket gäller för avtalet om bytessystem även om utgångspunkten för ångerfristen beräknas enligt den förevarande paragrafen. Det innebär att ångerrätten för avtalet om bytessystem och avtalet om tidsdelat boende kan upphöra att gälla vid olika tidpunkter.

4 kap. 4 §

Konsumenten är inte skyldig att betala för boende och tjänster som konsumenten har utnyttjat innan avtalet ångras eller för några kostnader i övrigt med anledning av att ångerrätten utnyttjas.

Paragrafen behandlar frågan om ersättning till näringsidkaren om konsumenten ångrar avtalet. Bestämmelser om vissa frågor om ersättning finns i 14 § i 1997 års lag. I paragrafen genomförs artikel 8 i direktivet.

I paragrafen föreskrivs att konsumenten inte är skyldig att betala för att han eller hon har utnyttjat boendet innan avtalet frånträds. Detsamma gäller om konsumenten har utnyttjat tjänster som ingår i avtalet. En näringsidkare som vill undvika risken att boende eller tjänster tillhandahålls utan ersättning får alltså avtala om att konsumenten får tillträde till dem först efter ångerfristens slut.

Liksom i övrig lagstiftning om ångerrätt på det konsumenträttsliga området anges det inte att parternas skyldighet att fullgöra sina förpliktelser upphör om konsumenten utövar sin ångerrätt. Detta följer av att det finns en rätt att ångra avtalet. I själva ångerrätten ligger i och för sig också att konsumenten inte kan bli skyldig att betala för de kostnader som kan uppkomma för näringsidkaren med anledning av att ångerrätten utnyttjas. Ett klargörande i detta avseende har dock ansetts motiverat i lagtexten.

Anknytande avtal

4 kap. 5 §

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal om kredit eller andra tjänster som tillhandahålls av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om återgång av vissa anknytande avtal när konsumenten utövar sin ångerrätt. Den motsvarar delvis 16 § i 1997 års lag och har sin förebild i bl.a. 2 kap. 16 §, 3 kap. 12 § och 4 kap. 10 § distans- och hemförsäljningslagen. I paragrafen genomförs artikel 11 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.8.

Ett kreditavtal eller avtal om annan tjänst som ingåtts med näringsidkaren, eller någon annan som står i avtalsförhållande med denne, med anledning av huvudavtalet upphör om konsumenten utövar ångerrätten.

Det anknyttande avtalet upphör automatiskt, dvs. utan att konsumenten behöver vidta någon särskild åtgärd. Det krävs alltså inte att konsumenten säger upp det anknyttande avtalet särskilt.

Om den som tillhandahåller tjänsten är någon annan än den näringsidkare som konsumenten har ingått huvudavtalet med, förutsätts det alltså att tjänsten tillhandahålls konsumenten på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren. En förutsättning är också att avtalet är knutet till huvudavtalet. Det kan t.ex. vara ett avtal om anslutning till ett bytessystem där konsumenten förutsätts erbjuda andra viss tillgång till ett tidsdelat boende som konsumenten samtidigt förvärvar enligt huvudavtalet. Ett annat exempel är ett avtal om underhåll av ett tidsdelat boende som inte ingår i huvudavtalet utan ingås som ett sidonavtal. Ytterligare ett exempel är ett särskilt avtal om hyra av bil som bygger på att det finns ett huvudavtal om ett visst boende.

Enligt paragrafen ska det anknyttande avtalet upphöra utan påföljd för konsumenten. Konsumenten kan alltså inte åläggas att betala någon avgift eller utge ränteskillnadsersättning eller någon annan ersättning på grund av att avtalet upphör.

Meddelande om att ångerrätten utövas

4 kap. 6 §

Har konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande enligt 1 § om att han eller hon ångrar avtalet, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

I paragrafen finns en regel om vem som står risken för att ett meddelande om utövande av ångerrätten inte når mottagaren. Den motsvarar 15 § i 1997 års lag. I paragrafen genomförs delvis artikel 7 i direktivet. Frågan berörs i avsnitt 6.7.

Paragrafen har utformats på motsvarande sätt som 23 § konsumentkreditlagen och 5 kap. 3 § distans- och hemförsäljningslagen.

5 kap. Betalning och säkerhet

Säkerhet vid avtal om byggnad m.m. som inte är färdigställd

5 kap. 1 §

Om boendet med tillhörande anläggningar och tjänster inte är färdigt att utnyttja när ett avtal om tidsdelat boende ingås, ska näringsidkaren ställa säkerhet för att konsumenten får tillbaka det som har betalats om färdigställande inte sker och avtalet upphör.

I paragrafen finns ett krav på att näringsidkaren ska ställa säkerhet i ett visst fall. Paragrafen motsvarar 10 § i 1997 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.10.

Paragrafen tar sikte på den situationen att näringsidkaren och konsumenten ingår ett avtal om tidsdelat boende men boendet inte är färdigställt när avtalet ingås. Näringsidkaren är då skyldig att ställa säkerhet för att konsumenten får tillbaka den betalning som har betalats i förskott om

avtalet upphör. Säkerheten ska vara betryggande. För att så ska vara fallet krävs att säkerheten lämnas av en bank, exempelvis en bankgaranti, eller någon annan som kan erbjuda en likvärdig säkerhet.

Näringsidkaren är skyldig att lämna information om säkerheten och villkoren för denna. Detta framgår av den information som ska överlämnas till konsumenten innan ett avtal om tidsdelat boende ingås (se 2 kap. 5 § 3).

Paragrafen reglerar inte förutsättningarna för att ett avtal ska upphöra med anledning av att näringsidkaren inte har färdigställt boendet m.m. Av allmänna principer följer att konsumenten har rätt att häva avtalet om näringsidkaren inte fullgör sina avtalsförpliktelser i tid och detta är av väsentlig betydelse för konsumenten. Vidare har konsumenten ångerrätt enligt 4 kap. Under ångerfristen gäller dock ett förbud för näringsidkaren mot att kräva betalning eller säkerhet (se 2 §).

Förbud mot krav på betalning och säkerhet

5 kap. 2 §

Näringsidkaren får inte kräva att konsumenten lämnar betalning till eller ställer säkerhet hos näringsidkaren eller någon annan

1. om näringsidkaren är skyldig att ställa säkerhet enligt 1 §, innan säkerheten har ställts,

2. i fråga om avtal om tidsdelat boende, avtal om långfristig semesterprodukt och avtal om bytessystem, innan ångerfristen har löpt ut, och

3. i fråga om förmedlingsavtal, innan förmedlingsuppdraget har slutförts eller avtalet har upphört på något annat sätt.

Den som uppsåtligt bryter mot första stycket döms till böter.

I paragrafen finns ett straffbelagt förbud för en näringsidkare att kräva att konsumenten erlägger betalning eller ställer säkerhet i vissa fall. Den har en förebild i 13 § i 1997 års lag. I paragrafen genomförs artiklarna 9 och 15 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

Näringsidkaren får i de situationer som anges i tre punkter i *första stycket* inte kräva att konsumenten erlägger betalning eller ställer säkerhet. Detta gäller oavsett om näringsidkarens krav avser att konsumenten ska erlägga betalningen till näringsidkaren eller någon annan eller att konsumenten ska ställa säkerheten till näringsidkaren eller till någon annan. Det är alltså inte möjligt för näringsidkaren att kräva t.ex. att konsumenten ska deponera betalning hos en tredje part.

I förbudet mot att ta emot betalning ligger att näringsidkaren inte får kräva något slag av vederlag från konsumenten, t.ex. i form av pengar eller en skuldförbindelse. Förbudet mot krav på att konsumenten ställer säkerhet avser t.ex. borgen och pant. Vidare avses en sådan säkerhet som innebär att ett belopp reserveras för näringsidkaren på ett konto.

Enligt *första stycket första punkten* är förbudet mot krav på betalning eller säkerhet tillämpligt i sådana fall som avses i 1 §, dvs. de situationer där ett avtal om tidsdelat boende ingås trots att boendet med tillhörande anläggningar och tjänster inte är färdiga att utnyttja. Näringsidkaren får inte begära betalning eller säkerhet från konsumenten innan näringsidkaren själv har ställt den säkerhet som krävs enligt 1 §, dvs. en säkerhet för att konsumenten får tillbaka det som har betalats.

Enligt *första stycket andra punkten* gäller förbudet mot krav på betalning eller säkerhet även i de fall som ångerfristen inte har löpt ut (se 4 kap. 1–3 §§), om det är fråga om ett avtal om tidsdelat boende, ett avtal om långfristig semesterprodukt eller ett avtal om bytessystem.

Förbudet mot krav på betalning eller säkerhet gäller enligt *första stycket tredje punkten* även i fråga om förmedlingsavtal, dvs. förmedling av rätt till tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt (se 1 kap. 1 § första stycket 3). Betalning får i dessa fall krävas först när förmedlingsuppdraget har slutförts eller avtalet har upphört på något annat sätt.

Enligt *andra stycket* är förbudet enligt första stycket mot att i vissa fall kräva att konsumenten erlägger betalning eller ställer säkerhet straffbelagt. Den näringsidkare som uppsåtligen bryter mot förbudet ska dömas till böter.

Betalningsplan och rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt

5 kap. 3 §

Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan hela den andra årliga delbetalningen har lämnats.

I paragrafen finns bestämmelser om betalning för långfristiga semesterprodukter samt frånträdande av ett sådant avtal. Den saknar motsvarighet i 1997 års lag. I paragrafen genomförs artikel 10 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.9. Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets förslag*.

I *första stycket* finns det vissa särskilda regler om hur betalningen ska gå till vid avtal om långfristig semesterprodukt. Betalningen ska ske i enlighet med en betalningsplan, som parterna upprättar gemensamt. Denna ska vara utformad så att betalningen delas upp på lika stora årliga belopp under hela den tid som avtalet löper. Det är alltså inte tillåtet att avtala t.ex. att inga delbetalningar ska erläggas de första åren men att delbetalningar därefter ska erläggas årligen. Den omständigheten att varje årlig delbetalning ska vara lika stor hindrar naturligtvis inte att ett sådant årsbelopp i betalningsplanen delas upp för att erläggas vid skilda tillfällen under året, t.ex. kvartalsvis eller månadsvis. I stycket anges uttryckligen att det inte heller finns något hinder mot att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget, dvs. så att delbetalningarnas realvärde bibehålls. I kravet enligt första meningen på att betalningen ska ske enligt en betalningsplan ligger att sättet och den närmare beräkningsgrunden för en sådan realvärdesäkring av beloppen måste framgå av betalningsplanen för att vara tillåten.

Det är inte tillåtet för näringsidkaren att ta betalt i strid mot betalningsplanen, t.ex. med andra belopp eller vid andra tidpunkter än vad som anges i planen.

I *andra stycket* finns en bestämmelse om konsumentens rätt att frånträda avtalet. I praktiken rör det sig om en rätt att efter viss tid säga upp avtalet utan uppsägningstid och med omedelbar verkan. Rätten föreligger sedan konsumenten har erlagt två hela årliga delbetalningar. Konsumenten har därefter under avtalets hela fortsatta avtalstid en kontinuerlig rätt att frånträda avtalet. Om den senaste delbetalningen enligt betalningsplanen har erlagts i förskott och till någon del avser tiden efter det att avtalet upphör till följd av konsumentens frånträdan, ska den delen av betalningen återbetalas till konsumenten. Någon regel motsvarande 4 kap. 4 § finns inte för den situationen att ett avtal frånträds med stöd av förevarande paragraf, utan allmänna principer tillämpas.

Konsumentens befogenheter vid överlåtelse av fordran

5 kap. 4 §

Bestämmelserna i 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

I paragrafen finns en bestämmelse om konsumentens befogenheter vid överlåtelse av fordran på konsumenten. Paragrafen motsvarar 17 § i 1997 års lag. Direktivet saknar någon motsvarande reglering. Övervägandena finns i avsnitt 6.11.

På motsvarande sätt som i 1997 års lag klargörs i paragrafen att 28–30 §§ konsumentkreditlagen tillämpas i vissa situationer. De paragraferna innehåller närmare regler om att konsumenten har rätt att göra eventuella invändningar mot den som förvärvar näringsidkarens rättigheter enligt avtalet. Vidare finns där regler om bl.a. konsumentens rätt att framställa invändningar vid kreditköp.

6 kap. Tillsyn

6 kap. 1 §

Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs.

Tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet för näringsidkaren än som är nödvändigt.

I paragrafen, som motsvarar 19 § i 1997 års lag, anges att Konsumentverket utövar tillsyn över att lagen efterlevs. I och med att tillämpningsområdet har vidgats i förhållande till 1997 års lag, har tillsynsområdet också utvidgats i motsvarande mån. I paragrafen genomförs delvis artiklarna 13 och 15 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

6 kap. 2 §

För tillsynen har Konsumentverket eller den som verket utser rätt att göra inspektion hos näringsidkaren och ta del av alla handlingar som behövs för tillsynen. Näringsidkaren ska lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen.

Om näringsidkaren inte tillhandahåller handlingarna eller lämnar upplysningarna, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innehåller närmare bestämmelser om vilka befogenheter Konsumentverket har vid utövandet av tillsynen. Bestämmelserna har en motsvarighet i 20 § i 1997 års lag. I paragrafen genomförs delvis artiklarna 13 och 15 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

6 kap. 3 §

Om Konsumentverket enligt 2 § har förelagt en näringsidkare att tillhandahålla en handling eller upplysning, får beslutet överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av Konsumentverkets beslut i tillsynsfrågor, som motsvarar 21 § i 1997 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011, då lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende ska upphöra att gälla.

2. Den upphävda lagen gäller fortfarande i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Enligt *punkten 1* träder lagen i kraft den 1 augusti 2011. Av allmänna regler följer att lagen är tillämplig endast på avtal som har ingåtts efter ikraftträdandet. Det innebär att den inte heller är tillämplig på ett avtal av ett slag som inte omfattades av 1997 års lag, om ett sådant avtal har ingåtts före ikraftträdandet.

Av *punkten 2* framgår att 1997 års lag ska gälla i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Det gäller naturligtvis endast för sådana avtal som omfattas av den lagen.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

9.2 Förslaget till lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)

2 kap. Distansavtal om varor och icke finansiella tjänster

2 kap. 2 §

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 6–8 §§, om ångerrätt i 9–16 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte distansavtal *som även är ett sådant avtal* som avses i *lagen (2011:000) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt*.

I paragrafen finns en anvisning om att vissa bestämmelser i lagen inte gäller i fråga om distansavtal som faller inom tillämpningsområdet för

den nya lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Hänvisningen i paragrafen har ändrats så att den i stället för 1997 års lag om tidsdelat boende avser den nya lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt. Bestämmelserna om ångerrätt, lagval och risken för vissa meddelanden ska inte tillämpas på avtal om tidsdelat boende, långfristig semesterprodukt, förmedlingsavtal och avtal om bytessystem. Motsvarande bestämmelser i den nya lagen ger konsumenten ett väsentligen likvärdigt skydd i de avseendena.

4 kap. Hemförsäljningsavtal

4 kap. 2 §

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§, om ångerrätt i 5–10 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte hemförsäljningsavtal *som även är ett sådant avtal som avses i lagen (2011:000) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.*

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§ och om ångerrätt i 5–10 §§ gäller inte heller hemförsäljningsavtal om försäljning av livsmedel eller andra varor för ett hushålls löpande förbrukning, om varorna *ska* levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett distributionssystem med regelbunden utkörning.

I paragrafen finns en anvisning om att vissa bestämmelser i lagen inte gäller i fråga om hemförsäljningsavtal som faller inom tillämpningsområdet för den nya lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Hänvisningen i *första stycket* har ändrats så att den i stället för 1997 års lag om tidsdelat boende avser den nya lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt. Bestämmelserna om ångerrätt, lagval och risken för vissa meddelanden ska inte tillämpas på avtal om tidsdelat boende, långfristig semesterprodukt, förmedlingsavtal och avtal om bytessystem. Motsvarande bestämmelser i den nya lagen ger konsumenten ett väsentligen likvärdigt skydd i de avseendena.

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ

12 a §

När ett europakooperativ som driver försäkringsrörelse avser att flytta sitt säte från Sverige till en annan stat gäller inte 14 och 15 §§, 16 § första stycket första meningen och andra stycket 4 samt 17–19 §§. Sådana kooperativ ska, om föreningsstämman med stöd av artikel 7 i SCE-förordningen har beslutat att europakooperativets säte ska flyttas till en annan stat, ansöka om tillstånd till flyttningen hos Finansinspektionen. Ärenden av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen efter anmälan av Finansinspektionen.

Tillstånd till flyttningen av säte ska meddelas om

1. försäkringstagarna och andra borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till *kooperativets* ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. *kooperativets* ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares och andra borgenärens intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 8.15 i SE-förordningen.

Finansinspektionen ska underrätta Bolagsverket och Skatteverket om ansökningar enligt första stycket. Finansinspektionen ska också underrätta Bolagsverket om lagakraftvunna beslut som har meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Det som anges om Bolagsverket i 16 § tredje stycket och 16 a § första stycket ska i stället gälla Finansinspektionen eller regeringen.

Paragrafen behandlar situationen att ett europakooperativ som bedriver försäkringsrörelse avser att flytta sitt säte från Sverige till en annan stat. I *andra stycket 1 och 2* har ordet bolagets ändrats till kooperativets (jfr prop. 2009/10:246, bet. 2010/11:FiU8, rskr. 2010/11:62).

9.4 Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

1 §

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846), och
- *lagen (2011:000) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.*

Paragrafen innehåller en bestämmelse om lagens syfte. Vidare finns en uppräkningslista av ett antal lagar som innehåller bestämmelser om marknadsföring.

I paragrafen har en hänvisning i *andra stycket* ändrats så att den i stället för Prop. 2010/11:85 1997 års lag om tidsdelat boende avser den nya lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2008/122/EG

av den 14 januari 2009

om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Sedan Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis ⁽³⁾ antogs har marknaden utvecklats och det har tillkommit nya semesterprodukter som påminner om tidsdelat boende. Dessa nya semesterprodukter och vissa transaktioner kopplade till tidsdelat boende, som återförsäljningsavtal och bytesavtal, omfattas inte av direktiv 94/47/EG. Dessutom har det vid tillämpningen av direktiv 94/47/EG visat sig att vissa frågor som redan omfattas behöver uppdateras eller klargöras, i syfte att hindra utveckling av produkter som syftar till att kringgå detta direktiv.

(2) De befintliga luckorna i lagstiftningen leder till en betydande snedvridning av konkurrensen och orsakar allvarliga problem för konsumenterna, och hindrar därmed

den inre marknaden från att fungera väl. Direktiv 94/47/EG bör därför ersättas med ett nytt uppdaterat direktiv. Eftersom turistnäringen spelar en allt viktigare roll för medlemsstaternas ekonomier bör respektive branscher för tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter stimuleras till ökad tillväxt och högre produktivitet genom antagande av vissa gemensamma regler.

(3) Den tillämpliga lagstiftningen i medlemsstaterna bör harmoniseras ytterligare så att rättsläget blir klarare och konsumenter och företag fullt ut kan utnyttja fördelarna med den inre marknaden. Därför bör vissa aspekter av marknadsföring, försäljning och återförsäljning av tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter samt byte av rättigheter i samband med avtal om tidsdelat boende harmoniseras fullt ut. Det bör inte vara tillåtet för medlemsstaterna att i sin nationella lagstiftning behålla eller införa bestämmelser som avviker från dem som fastställs i detta direktiv. I avsaknad av sådana harmoniserade bestämmelser bör det stå medlemsstaterna fritt att behålla eller införa nationell lagstiftning i överensstämmelse med gemenskapslagstiftningen. Medlemsstaterna bör således ha rätt att behålla eller införa bestämmelser om konsekvenserna av att konsumenten utövar sin ångerrätt i rättsförhållanden som faller utanför detta direktivs tillämpningsområde eller bestämmelser enligt vilka inga åtaganden mellan konsumenten och en näringsidkare som tillhandahåller ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt, och inte heller några betalningar mellan dessa personer, får göras, så länge som konsumenten inte har tecknat ett kreditavtal i syfte att finansiera köpet av dessa tjänster.

(4) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas tillämpning, i överensstämmelse med gemenskapsrätten, av bestämmelser i direktivet på områden utanför dess tillämpningsområde. Medlemsstaterna kan således behålla eller införa nationell lagstiftning som motsvarar bestämmelserna i detta direktiv eller vissa av dess bestämmelser om transaktioner som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde.

(5) De olika avtal som omfattas av detta direktiv bör vara klart definierade så att ett kringgående av bestämmelserna förhindras.

⁽¹⁾ EUT C 44, 16.2.2008, s. 27.

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 22 oktober 2008 (ännu inte offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 18 december 2008.

⁽³⁾ EGT L 280, 29.10.1994, s. 83.

- (6) I detta direktiv bör avtal om tidsdelat boende inte omfatta flera bokningar av boende, inklusive hotellrum, eftersom flera bokningar inte innebär rättigheter och skyldigheter utöver vad som gäller för enstaka reservationer. Inte heller bör avtal om tidsdelat boende omfatta vanliga hyresavtal, eftersom de senare endast avser en tidsperiod, inte flera.
- (7) I detta direktiv bör avtal om långfristiga semesterprodukter inte omfatta vanliga lojalitetssystem som ger rabatter vid framtida vistelser på ett hotell i en kedja, eftersom medlemskap i systemet inte erhålls mot ersättning eller den ersättning som erlaggs av konsumenten inte primärt syftar till boenderabatter eller liknande förmåner.
- (8) Detta direktiv bör inte påverka bestämmelserna i rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang ⁽¹⁾.
- (9) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden ⁽²⁾ förbjuds näringsidkare att använda vilseledande, aggressiva och andra otillbörliga affärsmetoder mot konsumenterna. Med beaktande av vilka produkttyper och affärsmetoder som är aktuella i samband med tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte är det lämpligt att anta mer detaljerade och specifika bestämmelser för informationskrav och försäljningsevenemang. Det kommersiella syftet med inbjudningar till försäljningsevenemang bör klargöras för konsumenten. Bestämmelserna om förhandsinformation och om avtalet bör klargöras och uppdateras. För att konsumenterna ska få möjlighet att sätta sig in i informationen innan avtalet ingås, bör den tillhandahållas i en form som vid den tidpunkten är lätt att få tillgång till.
- (10) Konsumenten bör ha rätt att välja att förhandsinformationen och avtalet ska vara avfattade på ett språk han har kunskaper i, och näringsidkaren bör inte vägra att tillhandahålla informationen och avtalet på det språk konsumenten väljer. För att underlätta avtalets utförande och verkställighet bör medlemsstaterna dessutom ges tillfälle att bestämma att ytterligare språkversioner av avtalet ska tillhandahållas konsumenten.
- (11) För att konsumenterna ska få möjlighet att fullt ut förstå vilka rättigheter och skyldigheter de har enligt avtalet, bör de få en tidsfrist under vilken de kan frånträda avtalet utan att ange något skäl och utan kostnader. Denna ångerfrist är olika lång i olika medlemsstater, och det har visat sig att den tid som föreskrivs i direktiv 94/47/EG inte är tillräckligt lång. Ångerfristen bör därför förlängas, för att uppnå en hög konsumentskyddsnivå och ökad klarhet för konsumenterna och näringsidkaren, och fristens längd, förfarandet för och effekterna av att utöva ångerrätten bör harmoniseras.
- (12) Konsumenten bör ha tillgång till effektiva rättsmedel om näringsidkaren inte följer bestämmelserna om förhandsinformation eller själva avtalet, särskilt de bestämmelser som föreskriver att avtalet ska omfatta all nödvändig information och att konsumenten ska få en kopia av avtalet när detta ingås. Utöver de rättsmedel som omfattas av nationell lagstiftning bör konsumenten ges en förlängd ångerfrist om informationen inte har tillhandahållits av näringsidkaren. Utövandet av ångerrätten bör vara kostnadsfritt under den förlängda fristen, oavsett vilka tjänster konsumenten har utnyttjat. Det faktum att ångerfristen har löpt ut hindrar inte konsumenten från att tillgripa rättsmedel i enlighet med nationell lagstiftning på grund av överträdelse av informationskraven.
- (13) Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister ⁽³⁾ bör tillämpas vid beräkning av de tidsfrister som anges i detta direktiv.
- (14) Förbudet mot handpenning till näringsidkaren eller till en tredje part under ångerfristen bör klargöras, så att konsumentskyddet blir bättre. I fråga om återförsäljningsavtal bör förbudet mot handpenning gälla tills försäljningen har ägt rum eller återförsäljningsavtalet har upphört att gälla, men det bör fortfarande stå medlemsstaterna fritt att reglera möjlighet till och former för slutbetalningar till förmedlare för den händelse att återförsäljningsavtalet har upphört att gälla.
- (15) När det gäller avtal om långfristiga semesterprodukter kan det pris som ska betalas enligt en avbetalningsplan komma att fastställas utifrån möjligheten att senare anpassa beloppen efter första året för att garantera att dessa avbetalningars realvärde bibehålls, t.ex. för att kompensera för inflation.
- (16) Om konsumenten frånträder ett avtal där priset helt eller delvis täcks av en kredit som näringsidkaren eller en tredje part beviljat konsumenten på grund av en överenskommelse mellan den tredje parten och näringsidkaren, bör kreditavtalet upphöra att gälla utan kostnad för konsumenten. Detsamma bör gälla för avtal avseende andra besläktade tjänster som näringsidkaren eller en tredje part tillhandahåller på grundval av en överenskommelse mellan den tredje parten och näringsidkaren.

⁽¹⁾ EGT L 158, 23.6.1990, s. 59.

⁽²⁾ EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁽³⁾ EGT L 124, 8.6.1971, s. 1.

- (17) Konsumenten bör inte berövas det skydd som följer av detta direktiv, om den lagstiftning som är tillämplig på avtalet är en medlemsstats lag. Tillämplig lag för ett avtal bör fastställas i enlighet med gemenskapsbestämmelserna om internationell privaträtt, särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) ⁽¹⁾. Enligt denna förordning kan ett tredjelands lag vara tillämplig, särskilt om näringsidkare riktar sig till konsumenter som är på semester i ett annat land än det där de har sin hemvist. Eftersom sådana affärsmetoder är allmänt förekommande inom det område som omfattas av detta direktiv och avtalen rör betydande belopp, bör det finnas ett kompletterande skydd för att se till att konsumenten, i vissa situationer, särskilt när en domstol i en av medlemsstaterna har behörighet i fråga om avtalet, inte berövas det skydd som följer av detta direktiv. Detta avspeglar det särskilda behov av konsumentskydd som härrör från den komplexitet, långsiktiga natur och ekonomiska betydelse som kännetecknar avtalen inom tillämpningsområdet för detta direktiv.
- (18) Vilka domstolar som är behöriga att handlägga mål om ärenden som omfattas av detta direktiv bör fastställas i enlighet med rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område ⁽²⁾.
- (19) För att se till att det skydd som konsumenterna omfattas av enligt detta direktiv är fullt effektivt, särskilt när det gäller näringsidkarnas efterlevnad av informationskraven både innan avtalet ingås och i själva avtalet, är det nödvändigt att medlemsstaterna fastställer effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner vid överträdelse av detta direktiv.
- (20) Det måste säkerställas att personer eller organisationer som enligt nationell lagstiftning har ett berättigat intresse i frågan har laglig möjlighet att inleda förfaranden mot överträdelse av detta direktiv.
- (21) Det är nödvändigt att utveckla lämpliga och effektiva förfaranden för tvistlösning mellan konsumenter och näringsidkare. Därför bör medlemsstaterna uppmuntra till inrättandet av offentliga och privata organ som gör det möjligt att lösa tvister utanför domstol.
- (22) Medlemsstaterna bör se till att konsumenterna får tillräcklig information om de nationella bestämmelser genom vilka detta direktiv införlivas, och de bör uppmuntra näringsidkare och kodutfärdare att informera konsumenterna om sina uppförandekoder på området. För att få till stånd en hög konsumentskyddsnivå kan konsumentorganisationerna informeras och engageras i utformningen av uppförandekoder.
- (23) Eftersom målen för detta direktiv inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att undanröja hindren på den inre marknaden och uppnå en hög konsumentskyddsnivå.
- (24) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (25) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning ⁽³⁾ uppmuntras medlemsstaterna att för egen del och i gemenskapens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Syftet med detta direktiv är att bidra till att den inre marknaden fungerar korrekt och att uppnå en hög nivå av konsumentskydd genom harmonisering av medlemsstaternas lagar och andra författningar om vissa aspekter av marknadsföring, försäljning och återförsäljning av såväl tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter som bytesavtal.
2. Detta direktiv ska tillämpas på transaktioner mellan näringsidkare och konsumenter.

Detta direktiv påverkar inte nationell lagstiftning

- a) om allmänna avtalsrättsliga rättsmedel,
- b) om registrering av fast eller lös egendom och överlåtelse av fast egendom,
- c) om etableringsvillkor eller auktoriseringsförfaranden eller krav för tillståndsgivning, och

⁽¹⁾ EUT L 177, 4.7.2008, s. 6.

⁽²⁾ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

d) om fastställandet av den rättsliga karaktären hos de rättigheter som avtalen i detta direktiv avser.

Artikel 2

Definitioner

1. I detta direktiv avses med:

a) *avtal om tidsdelat boende*: ett avtal som löper på mer än ett år och mot ersättning ger konsumenten nyttjanderätt till ett eller flera övernattningsboenden under mer än en tidsperiod.

b) *avtal om långfristig semesterprodukt*: ett avtal som löper på mer än ett år och mot ersättning huvudsakligen ger konsumenten rätt till boenderabatter eller liknande boendeförmåner, antingen fristående från eller i samband med resor eller andra tjänster.

c) *återförsäljningsavtal*: ett avtal enligt vilket en näringsidkare mot ersättning hjälper en konsument att sälja eller köpa ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt.

d) *bytesavtal*: ett avtal enligt vilket en konsument mot ersättning ansluter sig till ett bytessystem som ger konsumenten tillgång till övernattningsboende eller andra tjänster i utbyte mot att andra personer tillfälligt tillåts dra nytta av rättigheterna i samband med dennes avtal om tidsdelat boende.

e) *näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke samt den som handlar i näringsidkarens namn eller för dennes räkning.

f) *konsument*: en fysisk person som handlar för ändamål som faller utanför dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke.

g) *anknytande avtal*: ett avtal enligt vilket konsumenten förvärvat tjänster i samband med ett avtal om tidsdelat boende eller ett avtal om en långfristig semesterprodukt vilka tillhandahålls av näringsidkaren eller en tredje part på grundval av en överenskommelse mellan den tredje parten och näringsidkaren.

h) *varaktigt medium*: varje medel som gör det möjligt för konsumenten eller näringsidkaren att bevara information som riktas till denne personligen, på ett sätt som är tillgängligt för användning i framtiden under en tid som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och som tillåter oförändrad återgivning av den bevarade informationen.

i) *uppförandekod*: en överenskommelse eller en uppsättning regler som inte föreskrivs i en medlemsstats lagar och andra författningar om hur näringsidkare som förbinder sig att iaktta koden ska förhålla sig till en eller flera angivna affärsmetoder eller inom en eller flera angivna branscher.

j) *kodutfärdare*: det organ, vilket även kan vara en näringsidkare eller en grupp av näringsidkare, som ansvarar för att utforma och se över en uppförandekod och/eller övervaka att koden efterlevs av dem som förbundet sig att iaktta den.

2. Vid beräkning av löptiden av ett avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt enligt definitionen i led a respektive b i punkt 1 ska alla bestämmelser i avtalet som möjliggör automatisk förnyelse eller förlängning beaktas.

Artikel 3

Reklam

1. Medlemsstaterna ska se till att all reklam innehåller en upplysning om möjligheten att få informationen som avses i artikel 4.1 och om var den informationen kan fås.

2. Om ett avtal om tidsdelat boende, ett avtal om långfristig semesterprodukt, ett återförsäljningsavtal eller ett bytesavtal ska erbjudas en konsument personligen vid ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang, ska näringsidkaren i inbjudan klart ange evenemangets natur och dess kommersiella syfte.

3. Den information som avses i artikel 4.1 ska finnas tillgänglig för konsumenten hela tiden under evenemanget.

4. Ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt får inte marknadsföras eller säljas som en investering.

Artikel 4

Förhandsinformation

1. I god tid innan en konsument blir bunden av ett avtal eller ett erbjudande ska näringsidkaren klart och tydligt ge konsumenten korrekt och tillräcklig information enligt följande:

a) När det gäller ett avtal om tidsdelat boende: i enlighet med standardformuläret för information i bilaga I och den information som anges i del 3 av formuläret.

b) När det gäller ett avtal om långfristig semesterprodukt: i enlighet med standardformuläret för information i bilaga II och den information som anges i del 3 av formuläret.

- c) När det gäller ett återförsäljningsavtal: i enlighet med standardformuläret för information i bilaga III och den information som anges i del 3 av formuläret.
- d) När det gäller ett bytesavtal: i enlighet med standardformuläret för information i bilaga IV och den information som anges i del 3 av formuläret.

2. Näringsidkaren ska kostnadsfritt lämna information enligt punkt 1 antingen i pappersform eller via något annat varaktigt medium som är lättillgängligt för konsumenten.

3. Medlemsstaterna ska se till att den information som avses i punkt 1 är avfattad på språket eller ett av språken i den medlemsstat där konsumenten är bosatt eller är medborgare, enligt konsumentens val, förutsatt att det är ett av gemenskapens officiella språk.

Artikel 5

Avtalet om tidsdelat boende, långfristig semesterprodukt, återförsäljning eller byte

1. Medlemsstaterna ska se till att avtalet upprättas skriftligt i pappersform eller via något annat varaktigt medium, och att det är avfattat på språket eller ett av språken i den medlemsstat där konsumenten är bosatt eller är medborgare, enligt konsumentens val, förutsatt att det är ett av gemenskapens officiella språk.

Den medlemsstat där konsumenten är bosatt får emellertid dessutom kräva följande:

- a) Avtalet ska alltid tillhandahållas konsumenten på medlemsstatens eget språk eller ett av dess språk, förutsatt att det är ett av gemenskapens officiella språk.
- b) När det gäller ett avtal om tidsdelat boende som avser en bestämd fast egendom ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet på språket eller ett av språken i den medlemsstat där egendomen är belägen, förutsatt att det är ett av gemenskapens officiella språk.

Den medlemsstat på vars territorium näringsidkaren bedriver sin försäljningsverksamhet får kräva att avtalet alltid ska tillhandahållas konsumenten på medlemsstatens eget språk eller ett av dess språk, förutsatt att det är ett av gemenskapens officiella språk.

2. Den information som avses i artikel 4.1 ska utgöra en integrerad del av avtalet och får inte ändras, om inte parterna uttryckligen kommer överens om något annat eller om ändringarna är en följd av ovanliga och oförutsägbara omständigheter

utanför näringsidkarens kontroll, vars konsekvenser inte hade kunnat undvikas ens om all vederbörlig aktsamhet hade iakttagits.

Konsumenten ska innan avtalet ingås underrättas om dessa ändringar i pappersform eller via något annat varaktigt medium som är lätt åtkomligt för konsumenten.

Ändringarna ska uttryckligen anges i avtalet.

3. Utöver den information som avses i artikel 4.1 ska avtalet innehålla

- a) parternas namn, adress och underskrifter, och
- b) datum och plats för avtalets ingående.

4. Innan avtalet ingås ska näringsidkaren uttryckligen göra konsumenten uppmärksam på att det finns ångerrätt och på längden av den ångerfrist som avses i artikel 6 samt på det förbud mot handpenning under ångerfristen som avses i artikel 9.

Avtalsbestämmelserna om detta ska undertecknas separat av konsumenten.

I avtalet ska det ingå ett separat standardformulär för frånträdande så som anges i bilaga V för att underlätta utövandet av ångerrätten enligt artikel 6.

5. Konsumenten ska få en kopia eller kopior av avtalet när detta ingås.

Artikel 6

Ångerrätt

1. Utöver de rättsmedel som konsumenten enligt nationell lagstiftning har tillgång till vid överträdelser av bestämmelserna i detta direktiv, ska medlemsstaterna se till att konsumenten har 14 kalenderdagar på sig att utan att ange några skäl frånträda avtalet om tidsdelat boende, långfristig semesterprodukt, återförsäljning eller byte.

2. Ångerfristen ska beräknas

- a) från den dag då avtalet eller ett bindande preliminärt avtal ingås, eller
- b) från den dag när konsumenten tar emot avtalet eller ett bindande preliminärt avtal, om den dagen infaller efter den dag som avses i led a.

3. Ångerfristen ska upphöra att gälla

- a) ett år och 14 kalenderdagar efter den dag som avses i punkt 2, om inte ett separat standardformulär för frånträdande enligt artikel 5.4 har fyllts i av näringsidkaren och lämnats skriftligen till konsumenten i pappersform eller via något annat varaktigt medium,
- b) tre månader och 14 kalenderdagar efter den dag som avses i punkt 2, om den information som avses i artikel 4.1, inklusive det standardformulär för information som anges i bilagorna I–IV, inte har lämnats skriftligen till konsumenten i pappersform eller via något annat varaktigt medium.

Dessutom ska medlemsstaterna föreskriva lämpliga sanktioner i enlighet med artikel 15, särskilt om näringsidkaren efter det att ångerfristen har gått ut inte har fullgjort informationskraven i detta direktiv.

4. Om ett separat standardformulär för frånträdande enligt artikel 5.4 har fyllts i av näringsidkaren och lämnats skriftligen till konsumenten i pappersform eller via något annat varaktigt medium inom ett år från den dag som avses i punkt 2 i den här artikeln, ska ångerfristen börja löpa den dag som konsumenten får detta formulär. Vidare, om den information som avses i artikel 4.1, inklusive det standardformulär för information som anges i bilagorna I–IV, har lämnats skriftligen till konsumenten i pappersform eller via något annat varaktigt medium inom tre månader från den dag som avses i punkt 2 i den här artikeln, ska ångerfristen börja löpa den dag som konsumenten får denna information.

5. Om bytesavtalet erbjuds konsumenten tillsammans med och samtidigt som avtalet om tidsdelat boende, ska en enda ångerfrist i enlighet med punkt 1 gälla för båda avtalen. Ångerfristen för båda avtalen ska beräknas enligt bestämmelserna i punkt 2 tillämpade på avtalet om tidsdelat boende.

Artikel 7

Förfarandet för att utöva ångerrätten

Om konsumenten har för avsikt att utöva sin ångerrätt ska han innan ångerfristen löper ut, i pappersform eller via något annat varaktigt medium, meddela näringsidkaren sitt beslut att frånträda avtalet. Konsumenten kan använda det standardformulär för frånträdande enligt bilaga V som tillhandahålls av näringsidkaren i enlighet med artikel 5.4. Ångerfristen ska anses ha iakttagits om meddelandet sänds innan ångerfristen har löpt ut.

Artikel 8

Verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt

1. När konsumenten utövar sin ångerrätt upphör parternas skyldighet att genomföra avtalet.

2. Den konsument som utövar sin ångerrätt ska varken stå för några kostnader eller vara ansvarig för något värde som motsvarar de tjänster som har tillhandahållits före frånträdandet.

Artikel 9

Handpenning

1. Medlemsstaterna ska se till att det i fråga om avtal om tidsdelat boende, avtal om långfristig semesterprodukt och bytesavtal är förbjudet för näringsidkaren eller en tredje part att ta emot handpenning eller säkerhet, reservera belopp på konton, ta emot skuldförbindelser eller annan ersättning från konsumenten under den frist då konsumenten får utöva sin ångerrätt enligt artikel 6.

2. Medlemsstaterna ska se till att det i fråga om återförsäljningsavtal är förbjudet för näringsidkaren eller en tredje part att ta emot handpenning eller säkerhet, reservera belopp på konton, ta emot skuldförbindelser eller annan ersättning från konsumenten innan försäljningen har ägt rum eller återförsäljningsavtalet på annat sätt har upphört att gälla.

Artikel 10

Särskilda bestämmelser avseende avtal om långfristiga semesterprodukter

1. När det gäller avtal om långfristiga semesterprodukter ska betalningen erläggas enligt en avbetalningsplan. Att betala det avtalade priset på annat sätt än enligt avbetalningsplanen är förbjudet. Betalningarna, inklusive den eventuella medlemsavgiften, ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Näringsidkaren ska skicka ut en skriftlig begäran om betalning, i pappersform eller via något annat varaktigt medium, senast 14 kalenderdagar före varje förfallodatum.

2. Från och med den andra avbetalningen får konsumenten frånträda avtalet utan att drabbas av någon straffavgift genom att underrätta näringsidkaren inom 14 kalenderdagar efter det att begäran om betalning för varje avbetalning mottagits. Denna rättighet påverkar inte rätten till frånträdande av avtal enligt gällande nationell rätt.

Artikel 11

Frånträdande av anknýtande avtal

1. Om konsumenten utövar sin rätt att frånträda avtalet om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska medlemsstaterna se till att eventuella bytesavtal som är knutna till det eller ett annat anknýtande avtal automatiskt upphör att gälla utan kostnad för konsumenten.

2. Om en kredit täcker priset helt eller delvis och krediten beviljats konsumenten av näringsidkaren eller av en tredje part på grundval av en överenskommelse mellan den tredje parten och näringsidkaren, ska kreditavtalet, utan att det påverkar artikel 15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal⁽¹⁾, upphöra att gälla utan kostnad för konsumenten, om konsumenten utövar sin rätt att frånträda avtalet om tidsdelat boende, avtalet om långfristig semesterprodukt, återförsäljningsavtalet eller bytesavtalet.

3. Medlemsstaterna ska meddela närmare föreskrifter om frånträdande av sådana avtal.

Artikel 12

Direktivets tvingande karaktär och tillämpning i internationella fall

1. Om en medlemsstats lagstiftning är tillämplig på avtalet ska medlemsstaterna se till att konsumenten inte får avstå från de rättigheter som han har enligt detta direktiv.

2. Om ett tredje lands lagstiftning är tillämplig på avtalet får konsumenten inte berövas det skydd som följer av detta direktiv så som det tillämpas i domstolsmedlemsstaten

— om någon av de berörda fastigheterna är belägen i en medlemsstat eller

— om näringsidkaren, när det gäller ett avtal som inte direkt rör fast egendom, bedriver sin kommersiella eller yrkesmässiga verksamhet i en medlemsstat eller på något sätt riktar sådan verksamhet till en medlemsstat och avtalet faller inom ramen för sådan verksamhet.

Artikel 13

Rättslig och administrativ prövning

1. Medlemsstaterna ska se till att det i konsumentens intresse finns lämpliga och effektiva medel för att se till att näringsidkarna följer detta direktiv.

2. De medel som avses i punkt 1 ska omfatta bestämmelser varigenom ett eller flera av följande organ, vilket bestäms i nationell lagstiftning, ska ha rätt att väcka talan enligt nationell lagstiftning vid domstolar eller behöriga administrativa organ för att säkerställa att de nationella bestämmelserna för genomförandet av detta direktiv tillämpas:

- a) Offentliga organ och myndigheter eller deras företrädare.
- b) Konsumentorganisationer som har ett berättigat intresse av att skydda konsumenterna.
- c) Branschorganisationer som har ett berättigat intresse att få saken prövad.

⁽¹⁾ EUT L 133, 22.5.2008, s. 66.

Artikel 14

Konsumentinformation och prövning utanför domstol

1. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att informera konsumenterna om den nationella lag genom vilken detta direktiv införlivas och ska när så är lämpligt uppmuntra näringsidkare och kodutfärdare att informera konsumenterna om sina uppförandekoder.

Kommissionen ska uppmuntra utarbetande på gemenskapsnivå, särskilt via branschorganisationer och branschsammanlutningar, av uppförandekoder, i syfte att underlätta genomförandet av detta direktiv i enlighet med gemenskapsrätten. Kommissionen ska också uppmuntra näringsidkarna och deras branschorganisationer att informera konsumenterna om dessa koder, t.ex. genom en särskild märkning.

2. Medlemsstaterna ska verka för införande och utveckling av lämpliga och effektiva klagomåls- och prövningsförfaranden utanför domstol för att lösa tvister i konsumentfrågor som omfattas av detta direktiv och ska, där så är lämpligt, uppmuntra näringsidkare och deras branschorganisationer att informera konsumenterna om eventuella sådana klagomåls- och prövningsförfaranden utanför domstol.

Artikel 15

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska föreskriva lämpliga sanktioner för näringsidkaren då denne inte följer de nationella bestämmelser som har antagits i enlighet med detta direktiv.

2. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 16

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 23 februari 2011 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texterna till dessa bestämmelser till kommissionen.

De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 23 februari 2011.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 17

Översyn

Kommissionen ska senast den 23 februari 2014 se över detta direktiv och avlägga rapport till Europaparlamentet och rådet.

Vid behov ska kommissionen lägga fram ytterligare förslag för att anpassa direktivet till utvecklingen på området.

Kommissionen får begära information från medlemsstaterna och de nationella tillsynsmyndigheterna.

Artikel 18

Upphävande

Direktiv 94/47/EG upphör härmed att gälla.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga VI.

Artikel 19

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 20

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 14 januari 2009.

På Europaparlamentets vägnar

H.-G. PÖTTERING

Ordförande

På rådets vägnar

A. VONDRA

Ordförande

BILAGA I

STANDARDFORMULÄR FÖR INFORMATION OM AVTAL OM TIDSDELAT BOENDE

Del 1:

Namn, adress och rättslig status för den eller de näringsidkare som kommer att vara part/parter i avtalet:
Kortfattad beskrivning av produkten (t.ex. beskrivning av den fasta egendomen): Rättighetens/rättigheternas exakta karaktär och innehåll:
Närmare angivande av den period inom vilken den rätt som avtalet avser kan utövas och, vid behov, dess längd: Den dag då konsumenten kan börja utöva sin rätt enligt avtalet: Om avtalet gäller en särskild egendom under uppförande, den dag då boendet och tjänsterna/anläggningarna kommer att slutföras/finnas tillgängliga:
Det pris som konsumenten ska betala för förvärv av rättigheter/rättigheterna: Sammanfattning av ytterligare obligatoriska kostnader som följer av avtalet; typ av kostnader och uppgift om belopp (t.ex. årsavgifter, andra återkommande avgifter, särskilda avgifter, lokala skatter):
En sammanfattning av de huvudsakliga tjänster som konsumenten har tillgång till (t.ex. elektricitet, vatten, underhåll, sophämtning) och uppgift om det belopp konsumenten är skyldig att betala för sådana tjänster: En sammanfattning av de anläggningar som konsumenten har tillgång till (t.ex. simbassäng eller bastu): Ingår dessa anläggningar i de ovan angivna kostnaderna? Ange i annat fall vad som är inräknat och vad som återstår att betala:
Är det möjligt att delta i ett bytessystem? Om så är fallet – vad heter systemet? Uppgift om kostnader för medlemskap/byte:
Har näringsidkaren undertecknat en eller flera uppförandekoder? Var finns i så fall dessa uppförandekoder?

Del 2:

Allmän information:

- Konsumenten har rätt att frånträda avtalet utan att ange något skäl inom 14 kalenderdagar efter avtalets ingående eller ett bindande preliminärt avtal eller mottagandet av avtalet, om detta sker vid en senare tidpunkt.
- Under denna ångerfrist råder det förbud mot handpenning från konsumenten. Förbudet avser varje ersättning, inklusive betalning, säkerhet, att reservera ett belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv. Det omfattar betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part.
- Konsumenten ska inte stå för andra kostnader eller ha andra skyldigheter än dem som anges i avtalet.
- I enlighet med internationell privaträtt kan en annan lag än lagen i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort tillämpas på avtalet och eventuella tvister kan prövas av andra domstolar än domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort.

Konsumentens namnteckning:

Del 3:

Ytterligare information som konsumenten har rätt till och närmare uppgift om var den kan erhållas (exempelvis visst kapitel i en allmän broschyr) om den inte ges här:

1. INFORMATION OM FÖRVÄRVADE RÄTTIGHETER

- Villkoren för utövandet av den rättighet som avtalet avser i den medlemsstat där den berörda egendomen är belägen och information om huruvida dessa villkor har uppfyllts eller, om de inte har uppfyllts, vilka villkor som återstår att uppfylla.
- När avtalet ger rätt att utnyttja boende som väljs från ett utbud av boenden, information om begränsningar av konsumentens möjligheter att när som helst utnyttja vilket boende som helst i utbudet.

2. INFORMATION OM EGENDOMARNA

- När avtalet avser en bestämd fast egendom, en noggrann och utförlig beskrivning av egendomen och uppgift om var den är belägen. När avtalet avser flera egendomar, en korrekt beskrivning av egendomarna och uppgift om var de är belägna. När avtalet avser annat boende än fast egendom, en korrekt beskrivning av boendet och anläggningarna.
- Tjänster (t.ex. elektricitet, vatten, underhåll, sophämtning) som konsumenten har eller kommer att få tillgång till och villkoren för detta.
- I förekommande fall, gemensamma anläggningar som simbassäng, bastu m.m. som konsumenten har eller kommer att få tillgång till och villkoren för detta.

3. TILLÄGGSKRAV FÖR BOENDE UNDER UPPFÖRANDE (i tillämpliga fall)

- Hur långt arbetet kommit med boendet, de tjänster som ska göra boendet fullt användbart (gas, elektricitet, vatten och telefonledningar) och eventuella anläggningar som konsumenten kommer att ha tillgång till.
- En tidsfrist för färdigställandet av arbetet med boendet och de tjänster som ska göra det fullt användbart (gas, elektricitet, vatten och telefonledningar) och en rimlig beräkning av tidsfristen för att färdigställa eventuella anläggningar som ska stå till konsumentens förfogande.
- Numret på bygglovet eller byggnadstillståndet och den behöriga myndighetens namn och fullständiga adress.
- En garanti för färdigställandet av boendet eller en garanti för återbetalning av betalning som gjorts, om boendet inte blir färdigställt, och villkoren för dessa garantier.

4. INFORMATION OM KOSTNADERNA

- En utförlig och korrekt beskrivning av alla kostnader i samband med avtalet om tidsdelat boende; hur dessa kostnader kommer att fördelas på konsumenterna och hur och när dessa kostnader kan komma att stiga; metoden för beräkningen av avgifter för användandet av egendomen, de obligatoriska avgifterna (t.ex. skatter och avgifter) och de administrativa kostnaderna (t.ex. förvaltning, underhåll och reparationer).
- I tillämpliga fall information om eventuella avgifter, inteckningar, servitut eller andra belastningar på fastigheten.

5. INFORMATION OM FRÅNTRÄDANDE AV AVTALET

- I förekommande fall, uppgift om hur anknytande avtal kan frånträdas enligt artikel 11 och verkan av att konsumenten frånträder avtalet.
- Villkoren för frånträdande av avtalet, verkan av frånträddandet och information om eventuell betalnings-skyldighet för konsumenten för kostnader som kan uppstå till följd av frånträddandet.

6. YTTERLIGARE INFORMATION

- Principerna för underhåll och reparationer av egendomen, administration och förvaltning samt om och hur konsumenterna kan påverka och delta i beslut rörande dessa frågor.
- Om det är möjligt att delta i ett återförsäljningssystem för de avtalade rättigheterna, information om de berörda systemen och uppgift om kostnaderna för återförsäljning genom detta system.
- Uppgift om vilket eller vilka språk som kan användas vid kommunikation med näringsidkaren i fråga om avtalet, t.ex. angående beslut om förvaltning, kostnadsökningar och hantering av frågor och klagomål.
- I tillämpliga fall uppgift om möjligheten till alternativ tvistlösning.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning:

BILAGA II

STANDARDFORMULÄR FÖR INFORMATION OM AVTAL OM LÅNGFRISTIG SEMESTERPRODUKT

Del 1:

Namn, adress och rättslig status för den eller de näringsidkare som kommer att vara part/parter i avtalet:
Namn, adress och rättslig status för den eller de näringsidkare som kommer att vara part/parter i avtalet: Rättighetens/rättigheternas exakta karaktär och innehåll:
Närmare angivande av den period inom vilken den rätt som avtalet avser kan utövas och, vid behov, dess längd: Den dag då konsumenten kan börja utnyttja sin rätt enligt avtalet:
Det pris som konsumenten ska betala för förvärv av rättigheten/rättigheterna, inklusive eventuella återkommande kostnader konsumenten kan väntas ådra sig genom sin rätt att få tillgång till resa och boende och eventuella angivna produkter eller tjänster som har samband med rättigheten/rättigheterna: Avbetalningsplan med lika stora årliga delbetalningar av detta pris under avtalets löptid, med förfalldatum: Efter första året kan dessa belopp anpassas för att garantera att dessa avbetalningars realvärde bibehålls, t.ex. för att kompensera för inflation. Sammanfattning av ytterligare obligatoriska kostnader som följer av avtalet; typ av kostnader och uppgift om belopp (t.ex. årliga medlemsavgifter):
En sammanfattning av de huvudsakliga tjänster som konsumenten har tillgång till (t.ex. rabatt på hotellvistelser och flygresor): Ingår de i de ovan angivna kostnaderna? Om så inte är fallet, ange vad som är inräknat och vad som återstår att betala (t.ex. tre övernattnings ingår i den årliga medlemsavgiften, allt annat boende betalas separat):
Har näringsidkaren undertecknat en eller flera uppförandekoder? Var finns i så fall dessa uppförandekoder?

Del 2:

Allmän information:

- Konsumenten har rätt att frånträda avtalet utan att ange något skäl inom 14 kalenderdagar efter avtalets ingående eller ett bindande preliminärt avtal eller mottagandet av avtalet, om detta sker vid en senare tidpunkt.
- Under denna ångerfrist råder det förbud mot handpenning från konsumenten. Förbudet avser varje ersättning, inklusive betalning, säkerhet, att reservera ett belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv. Det omfattar betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part.
- Det står konsumenten fritt att frånträda avtalet utan att drabbas av någon straffavgift genom att underrätta näringsidkaren inom 14 kalenderdagar från mottagandet av begäran om betalning för varje årlig avbetalning.
- Konsumenten ska inte stå för andra kostnader eller ha andra skyldigheter än dem som anges i avtalet.
- I enlighet med internationell privaträtt kan en annan lag än lagen i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort tillämpas på avtalet och eventuella tvister kan prövas av andra domstolar än domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort.

Konsumentens namnteckning:

Del 3:

Ytterligare information som konsumenten har rätt till och närmare uppgift om var den kan erhållas (exempelvis visst kapitel i en allmän broschyr) om den inte ges här:

1. INFORMATION OM DE FÖRVÄRVADE RÄTTIGHETERNA

- En korrekt och lämplig beskrivning av vilka rabatter som gäller för kommande bokningar, med typexempel på erbjudanden från den senaste tiden.
- Uppgift om begränsningarna av konsumentens möjlighet att utnyttja dessa rättigheter t.ex. begränsad tillgång, eller erbjudanden enligt först till kvarn-principen, tidsbegränsningar för särskilda kampanj- och specialrabatter.

2. INFORMATION OM FRÅNTRÄDANDE AV AVTALET

- I förekommande fall, uppgift om hur anknytande avtal kan frånträdas och verkan av att konsumenten frånträder avtalet.
- Villkoren för frånträdan av avtalet, verkan av frånträdan och information om eventuell betalnings-skyldighet för konsumenten för eventuella kostnader som kan uppstå till följd av frånträdan.

3. YTTERLIGARE INFORMATION

- Uppgift om vilket eller vilka språk som kan användas vid kommunikation med näringsidkaren i fråga om avtalet, t.ex. vid hantering av frågor och klagomål.
- I tillämpliga fall uppgift om möjligheten till alternativ tvistlösning.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning:

BILAGA III

STANDARDFORMULÄR FÖR INFORMATION OM ÅTERFÖRSÄLJNINGSAVTAL

Del 1:

Namn, adress och rättslig status för den eller de näringsidkare som kommer att vara part/parter i avtalet:
Kortfattad beskrivning av tjänsterna (t.ex. marknadsföring):
Avtalets löptid:
Det pris som konsumenten ska betala för tjänsterna: Sammanfattning av ytterligare obligatoriska kostnader genom avtalet; typ av kostnader och uppgift om belopp (t.ex. lokala skatter, notariatsavgifter, kostnader för annonsering):
Har näringsidkaren undertecknat en eller flera uppförandekoder? Var finns i så fall dessa uppförandekoder?

Del 2:

Allmän information: — Konsumenten har rätt att frånträda avtalet utan att ange något skäl inom 14 kalenderdagar efter avtalets ingående eller ett bindande preliminärt avtal eller mottagandet av avtalet om detta sker vid en senare tidpunkt. — Det råder förbud mot handpenning från konsumenten innan försäljningen har ägt rum eller återförsäljning-savtalet på annat sätt har upphört att gälla. Förbudet avser varje ersättning, inklusive betalning, säkerhet, att reservera ett belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv. Det omfattar betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part. — Konsumenten ska inte stå för andra kostnader eller ha andra skyldigheter än dem som anges i avtalet. — I enlighet med internationell privaträtt kan en annan lag än lagen i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort tillämpas på avtalet och eventuella tvister kan prövas av andra domstolar än domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort. Konsumentens namnteckning:

Del 3:

Ytterligare information som konsumenten har rätt till och närmare uppgift om var den kan erhållas (exempelvis visst kapitel i en allmän broschyr) om den inte ges här:

- Villkoren för frånträddandet av avtalet, verkan av frånträddandet och information om eventuell betalningsskyldighet för konsumenten för eventuella kostnader som kan uppstå till följd av frånträddandet.
- Uppgift om vilket eller vilka språk som kan användas vid kommunikation med näringsidkaren i fråga om avtalet, t.ex. vid hantering av frågor och klagomål.
- I tillämpliga fall uppgift om möjligheten till alternativ tvistlösning.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning:

BILAGA IV

STANDARDFORMULÄR FÖR INFORMATION OM BYTESAVTAL

Del 1:

Namn, adress och rättslig status för den eller de näringsidkare som kommer att vara part/partner i avtalet:
Kortfattad beskrivning av produkten: Rättighetens/rättigheternas exakta karaktär och innehåll:
Närmare angivande av den period inom vilken den rätt som avtalet avser kan utövas och, vid behov, dess längd: Den dag då konsumenten kan börja utnyttja sin rätt enligt avtalet:
Den avgift konsumenten ska betala för medlemskap i bytessystem: Sammanfattning av ytterligare obligatoriska kostnader som följer av avtalet; typ av kostnader och uppgift om belopp (t.ex. förnyelseavgifter, andra återkommande avgifter, särskilda avgifter, lokala skatter):
En sammanfattning av de huvudsakliga tjänsterna som konsumenten har tillgång till: Ingår de i de ovan angivna kostnaderna? Om så inte är fallet, ange vad som ingår och vad som ska betalas extra (t.ex. en uppskattning av priset för enskilda bytestransaktioner, inklusive eventuella tilläggsavgifter):
Har näringsidkaren undertecknat en eller flera uppförandekoder? Var finns i så fall dessa uppförandekoder?

Del 2:

<p>Allmän information:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Konsumenten har rätt att frånträda avtalet utan att ange något skäl inom 14 kalenderdagar efter avtalets ingående eller ett bindande preliminärt avtal eller mottagandet av avtalet om detta sker vid en senare tidpunkt. Om bytesavtalet erbjuds tillsammans med och samtidigt som avtalet om tidsdelat boende ska en enda ångerfrist gälla för båda avtalen. — Under denna ångerfrist råder det förbud mot handpenning från konsumenten. Förbudet avser varje ersättning, inklusive betalning, säkerhet, att reservera ett belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv. Det omfattar betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part. — Konsumenten ska inte stå för andra kostnader eller ha andra skyldigheter än dem som anges i avtalet. — I enlighet med internationell privaträtt kan en annan lag än lagen i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort tillämpas på avtalet och eventuella tvister kan prövas av andra domstolar än domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort. <p>Konsumentens namnteckning:</p>
--

Del 3:

Ytterligare information som konsumenten har rätt till och närmare uppgift om var den kan erhållas (exempelvis visst kapitel i en allmän broschyr) om den inte ges här:

1. INFORMATION OM DE FÖRVÄRVADE RÄTTIGHETERNA

- Förklaring av hur bytessystemet fungerar; möjlighet till byte och hur det går till; uppgift om vilket värde som tilldelas konsumentens andel i bytessystemet samt exempel på konkreta bytesmöjligheter.
- Uppgift om antalet tillgängliga semesteranläggningar och antalet medlemmar i bytessystemet, inklusive eventuella begränsningar i tillgången på visst boende som konsumenten väljer, t.ex. under högsäsong då det kan vara nödvändigt att boka långt i förväg, samt uppgift om eventuella begränsningar i urvalet till följd av nyttjanderätten till tidsdelat boende som konsumenten anslutit till bytessystemet.

2. INFORMATION OM EGENDOMARNA

- En kortfattad och korrekt beskrivning av egendomarna och uppgift om var de är belägna. När avtalet avser annat boende än fast egendom, en korrekt beskrivning av boendet och anläggningar. Uppgift om var konsumenten kan få ytterligare information.

3. INFORMATION OM KOSTNADERNA

- Information om skyldigheten för näringsidkaren att innan ett byte arrangeras och för varje byte som föreslås lämna uppgifter om eventuella tillkommande avgifter som konsumenten ska betala för bytet.

4. INFORMATION OM FRÅNTRÄDANDE AV AVTALET

- I förekommande fall, uppgift om hur anknytande avtal kan frånträdas och verkan av att konsumenten frånträder avtalet.
- Villkoren för frånträdan av avtalet, verkan av frånträdan och information om eventuell betalnings-skyldighet för konsumenten för kostnader som kan uppstå till följd av frånträdan.

5. YTTERLIGARE INFORMATION

- Uppgift om vilket eller vilka språk som kan användas vid kommunikation med näringsidkaren i fråga om avtalet, t.ex. vid hantering av frågor och klagomål.
- I tillämpliga fall uppgift om möjligheten till alternativ tvistlösning.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning:

BILAGA V

SEPARAT STANDARDFORMULÄR FÖR FRÅNTRÄDANDE FÖR ATT UNDERLÄTTA UTÖVANDET AV
ÅNGERRÄTTEN

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att inom 14 kalenderdagar frånträda detta avtal utan att ange något skäl.

Ångerrätten börjar från och med den (ska fyllas i av näringsidkaren innan denne lämnar formuläret till konsumenten).

Om konsumenten inte har fått detta formulär, börjar ångerfristen löpa först när konsumenten erhåller detta formulär, men den upphör under alla omständigheter efter ett år och 14 kalenderdagar

Om konsumenten inte har mottagit all den information som krävs, börjar ångerfristen löpa den dag då konsumenten har mottagit den fullständiga informationen, men den upphör under alla omständigheter efter tre månader och 14 kalenderdagar.

Konsumenten ska utöva sin ångerrätt genom att meddela näringsidkaren (namn och adress se nedan) via ett varaktigt medium (t.ex. ett skrivet brev avsänt per post, e-post). Konsumenten får använda detta formulär, men det är inte obligatoriskt.

En konsument som utnyttjar sin ångerrätt är inte skyldig att stå för några kostnader.

Utöver ångerrätten kan det finnas bestämmelser i nationell avtalsrätt om konsumentens rättigheter, t.ex. om frånträdande av avtalet på grund av utelämnad information.

Förbud mot handpenning

Under ångerfristen råder det förbud mot handpenning från konsumenten. Förbudet avser varje ersättning, inklusive betalning, säkerhet, att reservera belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv.

Förbudet gäller betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part.

Anmälan om frånträdande av avtalet

- Till (näringsidkarens namn och adress) (*):
- Jag/Vi (**) bekräftar härmed att jag/vi (**) frånträder mitt/vårt (**) avtal.
- Datum för avtalets ingående (*):
- Konsumentens/konsumenternas namn (***):
- Konsumentens/konsumenternas adress/adresser (***):
- Konsumentens/konsumenternas namnteckning (endast när ett formulär i pappersform används) (***):
- Datum (***):

(*) Fylls i av näringsidkaren innan formuläret överlämnas till konsumenten.

(**) Stryk det som inte är tillämpligt.

(***) Fylls i av konsumenten/konsumenterna när detta formulär används för att frånträda avtalet.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning:

BILAGA VI

JÄMFÖRELSETABELL MELLAN BESTÄMMELSERNA I DETTA DIREKTIV OCH DIREKTIV 94/47/EG

Direktiv 94/47/EG	Detta direktiv
Artikel 1 första stycket	Artikel 1.1 och artikel 1.2 första stycket
Artikel 1 andra stycket	—
Artikel 1 tredje stycket	Artikel 1.2 andra stycket
Artikel 2 första strecksatsen	Artikel 2.1 a
—	Artikel 2.1 b (ny)
—	Artikel 2.1 c (ny)
—	Artikel 2.1 d (ny)
Artikel 2 andra strecksatsen	—
Artikel 2 tredje strecksatsen	Artikel 2.1 e
Artikel 2 fjärde strecksatsen	Artikel 2.1 f
—	Artikel 2.1 g (ny)
—	Artikel 2.1 h (ny)
—	Artikel 2.1 i (ny)
—	Artikel 2.1 j (ny)
—	Artikel 2.2 (ny)
Artikel 3.1	Artikel 4.1
Artikel 3.2	Artikel 5.2
Artikel 3.3	Artikel 3.1
—	Artikel 3.2 (ny)
—	Artikel 3.3 (ny)
—	Artikel 3.4 (ny)
Artikel 4 första strecksatsen	Artikel 5.1 första stycket och artikel 5.2 första stycket
Artikel 4 andra strecksatsen	Artikel 4.3 och artikel 5.1
—	Artikel 4.2 (ny)
—	Artikel 5.4 (ny)
—	Artikel 5.5 (ny)
Artikel 5.1, inledningen	Artikel 6.1
Artikel 5.1 första strecksatsen	Artiklarna 6.1 och 6.2
Artikel 5.1 andra strecksatsen	Artikel 6.3 och artikel 6.4
Artikel 5.1 tredje strecksatsen	Artikel 6.3
—	Artikel 6.5 (ny)

Direktiv 94/47/EG	Detta direktiv
Artikel 5.2	Artikel 7
—	Artikel 8.1 (ny)
Artikel 5.3	Artikel 8.2
Artikel 5.4	Artikel 8.2
Artikel 6	Artikel 9.1
—	Artikel 9.2 (ny)
—	Artikel 10.1 (ny)
—	Artikel 10.2 (ny)
—	Artikel 11.1 (ny)
Artikel 7 första stycket	Artikel 11.2
Artikel 7 andra stycket	Artikel 11.3
Artikel 8	Artikel 12.1
Artikel 9	Artikel 12.2
Artikel 10	Artiklarna 13 och 15
Artikel 11	—
—	Artikel 14.1 (ny)
—	Artikel 14.2 (ny)
Artikel 12	Artikel 16
—	Artikel 17 (ny)
—	Artikel 18 (ny)
—	Artikel 19 (ny)
Artikel 13	Artikel 20
Bilaga	Bilaga I
Bilagan, punkt a	Artikel 5.3 a och bilaga I, del 1, första rutan
Bilagan, punkt b	Bilaga I, del 1, tredje rutan och bilaga I, del 3, punkt 1, första strecksatsen
Bilagan, punkt c	Bilaga I, del 1, andra rutan, och bilaga I, del 3, punkt 2, första strecksatsen
Bilagan, punkt d 1	Bilaga I, del 3, punkt 3, första strecksatsen
Bilagan, punkt d 2	Bilaga I, del 1, fjärde rutan, och bilaga I, del 3, punkt 3, andra strecksatsen
Bilagan, punkt d 3	Bilaga I, del 3, punkt 3, tredje strecksatsen
Bilagan, punkt d 4	Bilaga I, del 3, punkt 3, första strecksatsen
Bilagan, punkt d 5	Bilaga I, del 3, punkt 3, fjärde strecksatsen
Bilagan, punkt e	Bilaga I, del 1, sjätte rutan, och bilaga I, del 3, punkt 2, andra strecksatsen

Direktiv 94/47/EG	Detta direktiv
Bilagan, punkt f	Bilaga I, del 1, sjätte rutan, och bilaga I, del 3, punkt 2, tredje strecksatsen
Bilagan, punkt g	Bilaga I, del 3, punkt 6, första strecksatsen
Bilagan, punkt h	Bilaga I, del 1, fjärde rutan
Bilagan, punkt i	Bilaga I, del 1, femte och sjätte rutan, och bilaga I, del 3, punkt 4, första strecksatsen
Bilagan, punkt j	Bilaga I, del 2, tredje strecksatsen
Bilagan, punkt k	Bilaga I, del 2, sjunde rutan, och bilaga I, del 3, punkt 6, andra strecksatsen
Bilagan, punkt l	Bilaga I, del 2, första och tredje strecksatserna, och bilaga I, del 3, punkt 5, första strecksatsen och bilaga V (ny)
Bilagan, punkt m	Artikel 5.3 b
—	Bilaga I, del 1, åttonde rutan (ny)
—	Bilaga I, del 2, andra strecksatsen (ny)
—	Bilaga I, del 2, fjärde strecksatsen (ny)
—	Bilaga I, del 3, punkt 1, andra strecksatsen (ny)
—	Bilaga I, del 3, punkt 4, andra strecksatsen (ny)
—	Bilaga I, del 3, punkt 5, andra strecksatsen (ny)
—	Bilaga I, del 3, punkt 6, tredje strecksatsen (ny)
—	Bilaga I, del 3, punkt 6, fjärde strecksatsen (ny)
—	Bilagorna II–V (nya)

Sammanfattning av departementspromemorian Nytt EG-direktiv om tidsdelat boende m.m. (Ds 2009:57)

Prop. 2010/11:85
Bilaga 2

Promemorian innehåller förslag till en ny lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende och om långfristiga semesterprodukter jämte förslag till ändringar i annan lagstiftning. Lagförslagen syftar till att i svensk rätt genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte. Direktivet, som ersatt Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis, ska vara genomfört senast den 23 februari 2011.

Den nya lagen föreslås vara tillämplig på avtal om tidsdelat boende, avtal om långfristiga semesterprodukter, avtal om byte av tidsdelat boende samt avtal om förmedling av tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter.

Med ett avtal om tidsdelat boende avses ett avtal på mer än ett år om upplåtelse eller överlåtelse av nyttjanderätten till ett eller flera övernattningsboende, exempelvis i ett fritidshus eller på en semesteranläggning under mer än en tidsperiod. Begreppet avtal om långfristig semesterprodukt innefattar avtal som gäller under mer än ett år och som ger konsumenten rätt till boenderabatter eller liknande boendeförmåner, antingen fristående från eller i samband med resor eller andra tjänster. Lagen gäller bara i konsumentförhållanden och är tvingande till konsumentens förmån.

Lagförslaget innehåller bestämmelser om vilken information näringsidkaren ska lämna till konsumenten innan ett avtal ingås, formkrav, avtalsinnehåll, konsumentens ångerrätt, betalning, ställande av säkerhet, upphörande av kreditavtal och andra anknytande avtal och sanktioner vid överträdelse av lagen. Konsumentverket ska utöva tillsyn över att lagen efterlevs. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 23 februari 2011, då den nuvarande lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende, ska upphöra att gälla.

Förslag till lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende och om långfristiga semesterprodukter

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller avtal som ingås mellan konsumenter och näringsidkare om

1. tidsdelat boende,
2. långfristiga semesterprodukter,
3. förmedling av tidsdelat boende eller långfristiga semesterprodukter, och om
4. byte av tidsdelat boende.

2 § Lagen gäller inte för avtal som omfattas av lagen (1992:1672) om paketresor.

Definitioner

3 § I denna lag avses med

1. *avtal om tidsdelat boende*: ett upplåtelse- eller överlåtelseavtal som ingås för en tid av minst ett år och som mot ersättning ger konsumenten rätt att periodvis nyttja ett eller flera övernattningsboende,

2. *avtal om långfristig semesterprodukt*: ett avtal som ingås för en tid av minst ett år och som mot ersättning ger konsumenten rätt till boendrabatter eller liknande boendeförmåner, antingen fristående från eller i samband med resor eller andra tjänster,

3. *avtal om byte av tidsdelat boende (bytesavtal)*: ett avtal som innebär att konsumenten mot ersättning får tillgång till övernattningsboenden eller andra tjänster i utbyte mot att andra personer tillfälligt får utnyttja konsumentens rätt enligt ett avtal om tidsdelat boende,

4. *anknyttande avtal*: ett avtal som har samband med ett avtal om tidsdelat boende eller ett avtal om långfristig semesterprodukt och som innebär att konsumenten tillhandahålls tjänster av näringsidkaren eller av någon annan på grundval av en överenskommelse mellan näringsidkaren och denne,

5. *konsument*: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför dennes näringsverksamhet eller yrke,

6. *näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med dennes näringsverksamhet eller yrke.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte (EUT L 033, 03.02.2009, Celex 32008L0122).

4 § Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne.

Information innan ett avtal ingås

Avtal om tidsdelat boende

5 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett avtal om tidsdelat boende ingås ge konsumenten en kortfattad beskrivning av avtalet samt information om konsumentens motpart, tidpunkten då konsumenten kan börja utnyttja sin rätt enligt avtalet, pris och andra obligatoriska avgifter, tjänster och anläggningar som konsumenten har tillgång till, konsumentens möjligheter att delta i bytessystem och kostnaderna för det, tidpunkten för färdigställandet av byggnader och anläggningar under uppförande, uppförandekoder, konsumentens ångerrätt, förbudet för näringsidkaren att ta emot handpenning och säkerhet under ångerfristen samt lagval.

Information enligt första stycket ska ges enligt ett formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

6 § Näringsidkaren ska utöver vad som följer av 5 §, i rimlig tid innan avtalet ingås ge konsumenten information med

1. uppgift om villkoren för utövandet av den rättighet som avtalet avser i den medlemsstat där boendet är beläget, huruvida dessa villkor är uppfyllda och, om så inte är fallet, vilka villkor som återstår att uppfylla,

2. uppgift om begränsningar i konsumentens möjligheter att när som helst utnyttja vilket boende som helst i näringsidkarens utbud när avtalet ger konsumenten rätt att välja i ett sådant utbud av boenden,

3. en noggrann och utförlig beskrivning av byggnaden och dess belägenhet om avtalet avser en bestämd eller flera bestämda byggnader,

4. en beskrivning av boendet och tillhörande anläggningar, om avtalet avser annat boende än i en byggnad,

5. uppgift om de tjänster, exempelvis underhåll, sophämtning och leverans av vatten, som konsumenten har eller kommer att få tillgång till och villkoren för detta,

6. uppgift om gemensamma anläggningar, exempelvis simbassäng och bastu, som konsumenten har eller kommer att få tillgång till och villkoren för det,

7. en utförlig beskrivning av alla kostnader med anledning av avtalet, hur dessa kostnader kommer att fördelas mellan konsumenterna och hur kostnaderna kan komma att stiga,

8. uppgift om metoden för beräkning av avgifterna för att använda boendet,

9. uppgift om obligatoriska avgifter och skatter samt om kostnader för administration och förvaltning,

10. uppgift om inteckningar, servitut och andra belastningar,

11. uppgift om villkoren för att säga upp avtalet, verkan av att så sker och de kostnader som konsumenten kan komma att bli skyldig att betala till följd av att avtalet sägs upp,

12. uppgift om principerna för underhåll och reparation av boendet, administration och förvaltning samt konsumentens möjligheter att påverka och delta i beslut i sådana frågor,

13. uppgift om konsumentens möjligheter att delta i system för förmedling av de avtalade rättigheterna och kostnaderna för det,

14. uppgift om vilket eller vilka språk som kan användas vid kommunikation med näringsidkaren i frågor som gäller avtalet, och

15. uppgift om möjligheter till alternativ tvistlösning.

7 § Om byggnaden som avtalet avser inte är färdigställd ska näringsidkaren, utöver vad som följer av 5 och 6 §§, i rimlig tid innan avtalet ingås ge konsumenten information med

1. uppgift om hur långt arbetet kommit och uppgift om de tjänster som ska göra byggnaden fullt användbar och eventuella anläggningar som konsumenten kommer att ha tillgång till,

2. uppgift om när arbetet med byggnaden och sådana tjänster som ska göra den fullt användbar såsom gas, vatten, elektricitet och telefonledningar, är färdigställt,

3. en uppskattning av när eventuella anläggningar som ska stå till konsumentens förfogande är färdigställda,

4. uppgift om beteckningen på bygglovet eller motsvarande tillstånd och namnet på den myndighet som ansvarar för tillståndet och myndighetens adress, och

5. uppgift om den säkerhet som ställts enligt 24 § och villkoren för sådan säkerhet.

Avtal om långfristiga semesterprodukter

8 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett avtal om långfristig semesterprodukt ingås ge konsumenten information om konsumentens motpart, den avtalade rättighetens innehåll och tidpunkten då konsumenten kan utnyttja rättigheten, pris och andra obligatoriska avgifter, avbetalningsplan, tjänster som konsumenten har tillgång till och i vilken mån de ingår i priset, uppförandekoder, konsumentens ångerrätt och rätt att frånträda avtalet, förbudet för näringsidkaren att ta emot handpenning och säkerhet under ångerfristen samt lagval.

Information enligt första stycket ska ges enligt ett formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

9 § Näringsidkaren ska utöver vad som följer av 8 §, i rimlig tid innan avtalet ingås ge konsumenten information med

1. en beskrivning av vilka rabatter som gäller för kommande bokningar, med typexempel på erbjudanden från den senaste tiden,

2. uppgift om begränsningar av konsumentens möjligheter att utnyttja de avtalade rättigheterna, exempelvis genom begränsad tillgång eller tidsbegränsningar av särskilda kampanj- och specialrabatter,

3. uppgift om villkoren för att säga upp avtalet, verkan av att så sker och de kostnader som konsumenten kan komma att bli skyldig att betala till följd av att avtalet sägs upp,

4. uppgift om vilket eller vilka språk som kan användas vid kommunikation med näringsidkaren i frågor som gäller avtalet, och
5. uppgift om möjligheter till alternativ tvistlösning.

Förmedlingsavtal

10 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett förmedlingsavtal ingås ge konsumenten en kortfattad beskrivning av tjänsten samt information om konsumentens motpart, avtalstiden, pris och andra obligatoriska avgifter, tillämpliga uppförandekoder, ångerrätt, förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen samt lagval.

Information enligt första stycket ska ges enligt ett formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

11 § Näringsidkaren ska, utöver vad som följer av 10 §, i rimlig tid innan avtalet ingås ge konsumenten information med

1. uppgift om villkoren för att säga upp avtalet, verkan av att så sker och de kostnader som konsumenten kan komma att bli skyldig att betala till följd av att avtalet sägs upp,
2. uppgift om vilket eller vilka språk som kan användas vid kommunikation med näringsidkaren i fråga om avtalet, och
3. uppgift om möjligheter till alternativ tvistlösning.

Bytesavtal

12 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett bytesavtal ingås ge konsumenten information om konsumentens motpart, den avtalade rättighetens innehåll, avtalstid, pris och andra obligatoriska avgifter, tjänster som konsumenten har tillgång till och i vilken mån dessa ingår i priset, uppförandekoder, konsumentens ångerrätt, förbudet för näringsidkaren att ta emot handpenning och säkerhet under ångerfristen samt lagval.

Information enligt första stycket ska ges enligt ett formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

13 § Näringsidkaren ska, utöver vad som följer av 12 §, i rimlig tid innan avtalet ingås ge konsumenten information med

1. en beskrivning av hur bytessystemet fungerar i fråga om möjligheter att byta, hur ett byte går till, vilket värde som tilldelas konsumentens andel i bytessystemet och exempel på konkreta bytesmöjligheter,
2. uppgift om antalet tillgängliga semesteranläggningar och en beskrivning av dessa samt uppgift om antalet medlemmar i bytessystemet,
3. uppgift om begränsningar i tillgången på visst boende som konsumenten väljer och eventuella begränsningar i urvalet till följd av det boende som konsumenten anslutit till bytessystemet,
4. en beskrivning av skyldigheten för näringsidkaren att innan ett byte arrangeras eller föreslås lämna uppgift om eventuella tillkommande avgifter som konsumenten ska betala för bytet,
5. uppgift om villkoren för att säga upp avtalet, verkan av att så sker och de kostnader som konsumenten kan komma att bli skyldig att betala till följd av att avtalet sägs upp,

6. uppgift om vilket eller vilka språk som kan användas vid kommunikation med näringsidkaren i fråga om avtalet, och
7. uppgift om möjligheter till alternativ tvistlösning.

Information i reklam

14 § Reklam för avtal som omfattas av denna lag ska innehålla upplysningar om att det är möjligt att få information enligt 5–13 §§ och om var sådan information finns tillgänglig.

Information vid marknadsförings- och försäljningsevenemang

15 § En näringsidkare som erbjuder konsumenter avtal som omfattas av denna lag vid ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang ska se till att det finns information enligt 5–13 §§ tillgänglig under hela evenemanget.

Allmänna krav på informationen

16 § Information enligt 5–13 §§ ska ges på ett klart och begripligt sätt. Den ska ges antingen skriftligen eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Näringsidkaren får inte ta betalt av konsumenten för att ge informationen.

Språkkrav

17 § Informationen enligt 5–13 §§ ska ges på något av språken i den medlemsstat där konsumenten är bosatt eller är medborgare. Kan flera språk komma i fråga får konsumenten välja vilket språk som ska användas. Näringsidkaren behöver dock inte ge informationen på något annat språk än de officiella språken inom Europeiska gemenskapen.

Avtalet och dess innehåll

Formkrav

18 § Avtalet ska upprättas skriftligen eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Båda parterna ska underteckna avtalet. Avtalet får, med undantag för avtal som avses i 4 kap. 1 § jordabalken och 6 kap. 4 § bostadsrättslagen, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Näringsidkaren ska ge konsumenten ett exemplar av avtalet när det ingås.

Språkkrav

19 § Avtalet ska upprättas på något av språken i den medlemsstat där konsumenten är bosatt eller är medborgare. Kan flera språk komma i

fråga får konsumenten välja vilket språk som ska användas. Näringsidkaren behöver dock inte upprätta avtalet på något annat språk än de officiella språken inom Europeiska gemenskapen.

Om ett avtal om tidsdelat boende avser en bestämd byggnad som är belägen i ett land inom Europeiska gemenskapen, är näringsidkaren skyldig att ge konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet till språket i det landet.

Avtalets innehåll

20 § Avtalet ska i tillämpliga delar innehålla de uppgifter och beskrivningar som följer av 5–13 §§.

Avtalet ska därutöver innehålla parternas namn och adress samt uppgift om datum och plats för undertecknandet.

Avvikelser från lämnad information

21 § Konsumenten får mot näringsidkaren åberopa en uppgift eller beskrivning som har lämnats enligt 5–13 §§, även om avtalet innehåller uppgifter eller beskrivningar som avviker från informationen. Detta gäller dock inte om avvikelserna särskilt har angetts i avtalet och

1. parterna har träffat en uttrycklig överenskommelse om att avtalet får avvika från informationen, eller

2. avvikelserna är en följd av omständigheter utanför näringsidkarens kontroll och vars följder denne inte kunnat undvika.

Innan avtalet ingås ska näringsidkaren underrätta konsumenten om ändringar enligt första stycket. Underrättelsen ska ske skriftligen eller i någon annan varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Tillhandahållande av ångerblankett, m.m.

22 § Näringsidkaren är skyldig att innan avtalet ingås uppmärksamma konsumenten på dennes ångerrätt, ångerfristens längd och förbudet för näringsidkaren att ta emot handpenning och säkerhet under ångerfristen. Näringsidkaren är skyldig att se till att konsumenten undertecknar avtalsvillkoren om detta särskilt.

23 § Näringsidkaren ska till avtalet foga en handling med information om ångerrätten och förbudet för näringsidkaren att ta emot handpenning under ångerfristen. Informationshandlingen ska vara åtföljd av en blankett som konsumenten kan använda för att utöva sin ångerrätt.

Den informationshandling och blankett som avses i första stycket ska stämma överens med ett formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

24 § Är en byggnad eller gemensam anläggning under uppförande då konsumenten ingår ett avtal om tidsdelat boende ska näringsidkaren ställa betryggande säkerhet för att konsumenten får tillbaka vad han eller hon har betalat, om byggnaden eller anläggningen inte färdigställs.

Konsumentens ångerrätt

Hur ångerrätten utövas

25 § Konsumenten har rätt att frånträda ett avtal som omfattas av denna lag (ångerrätt) genom att sända eller lämna ett meddelande om detta till näringsidkaren inom 14 dagar från den dag som följer av en tillämpning av bestämmelserna i 26 eller 27 § första stycket (ångerfrist). Meddelandet ska vara skriftligt eller i någon annan varaktig och läsbar form.

Ångerfristen

26 § Ångerfristen börjar löpa dagen efter det att avtalet ingåtts om inte annat följer av 27 § första stycket.

Om konsumenten tagit emot avtalet efter den tidpunkt som anges i första stycket, börjar ångerfristen i stället löpa dagen efter mottagandet av avtalet.

27 § Ångerfristen börjar tidigast löpa den dag då information enligt 5–13 §§ och en ångerblankett enligt 23 § tillhandahållits konsumenten.

Om näringsidkaren i strid mot 23 § underlåtit att i föreskriven form ge konsumenten en ångerblankett förlorar konsumenten sin ångerrätt ett år och 14 dagar efter det att ångerfristen skulle ha börjat löpa enligt 26 §. Avser underlåtenheten information enligt 5–13 §§, förlorar konsumenten sin ångerrätt tre månader och 14 dagar efter den dagen.

28 § Om konsumenten ingått ett bytesavtal i anslutning till ett avtal om tidsdelat boende och båda avtalen har erbjudits konsumenten vid samma tillfälle, ska ångerfristen för båda avtalen beräknas enligt vad som gäller för avtalet om tidsdelat boende.

Verkan av att ångerrätten utövas

29 § När konsumenten utövar sin rätt att ångra ett avtal upphör båda parternas skyldighet att uppfylla sina förpliktelser enligt avtalet.

En konsument som utövar sin rätt att ångra ett avtal är inte skyldig att betala någon ersättning till näringsidkaren för kostnader som uppkommit för denne till följd av att avtalet frånträts. Konsumenten är inte heller skyldig att betala för värdet av tjänster som näringsidkaren tillhandahållit innan avtalet frånträts.

Betalning

Förbud mot mottagande av betalning och säkerhet under ångerfristen

30 § Vid avtal om tidsdelat boende, avtal om långfristiga semesterprodukter och bytesavtal får näringsidkaren eller någon annan som handlar för dennes räkning inte kräva eller ta emot betalning eller säkerhet, reservera belopp på konton, ta emot skuldförbindelser eller annan ersättning från konsumenten innan ångerfristen enligt 26 eller 27 § löpt ut.

Vid förmedlingsavtal får näringsidkaren eller någon annan som handlar för dennes räkning inte kräva eller ta emot betalning eller säkerhet, reservera belopp på konton, ta emot skuldförbindelser eller annan ersättning från konsumenten innan förmedlingsuppdraget slutförts eller avtalet på något annat sätt har upphört att gälla.

Förbud mot mottagande av betalning innan säkerhet ställts

31 § Om näringsidkaren är skyldig att ställa säkerhet enligt 24 § får denne inte kräva eller ta emot betalning innan säkerheten har ställts.

Betalning vid avtal om långfristiga semesterprodukter

32 § Vid avtal om långfristiga semesterprodukter ska betalningen ske enligt en avbetalningsplan. Betalningarna, inklusive eventuella medlemsavgifter, ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Näringsidkaren får inte ta emot betalning på något annat sätt än enligt avbetalningsplanen.

Krav på betalning ska ske i en handling eller i någon annan läsbar varaktig form senast 14 dagar innan fordran förfaller till betalning.

Upphörande av kreditavtal och anknytande avtal

33 § Ett kreditavtal som ingåtts mellan konsumenten och näringsidkaren eller någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren med anledning av ett avtal som omfattas av denna lag upphör att gälla utan kostnad för konsumenten, om han eller hon utövar sin ångerrätt.

34 § Ett bytesavtal som är knutet till ett avtal om tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt upphör att gälla utan kostnad för konsumenten om han eller hon utövar sin ångerrätt. Detsamma gäller i fråga om andra anknytande avtal som ingåtts med anledning av ett avtal om tidsdelat boende eller om långfristig semesterprodukt.

Frånträdande av avtal om en långfristig semesterprodukt

35 § En konsument får utöver vad som följer av 25 §, frånträda ett avtal om en långfristig semesterprodukt från och med dagen för den andra avbetalningen genom att underrätta näringsidkaren om det inom 14 dagar

från det att konsumenten tagit emot ett betalningskrav enligt 32 § andra stycket.

En konsument som frånträder ett avtal enligt första stycket är inte skyldig att betala någon ersättning till näringsidkaren för kostnader som uppkommit för denne till följd av att avtalet frånträts.

Konsumentens befogenheter vid överlåtelse av avtal

36 § Bestämmelserna i 16 och 17 §§ konsumentkreditlagen (1992:830) ska tillämpas då näringsidkaren lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del av betalningen ska erläggas med ett belopp som konsumenten lånat av näringsidkaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Om meddelanden som konsumenten lämnar

37 § Om ett meddelande som konsumenten ska lämna har sänts på ett ändamålsenligt sätt, får meddelandet åberopas av konsumenten även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Sanktioner

38 § Om näringsidkaren inte lämnar information enligt 5–17 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Den som uppsåtligen bryter mot förbuden enligt 30 eller 31 § döms till böter.

Skydd mot lagval som ger konsumenten ett sämre skydd

39 § Om rättsordningen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är tillämplig på avtalet ska denna lag tillämpas i den mån den ger konsumenten ett bättre skydd än vad som följer av den främmande rättsordningen. Detta gäller dock bara om den byggnad som avtalet gäller är belägen inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller, om avtalet inte gäller någon byggnad, näringsidkaren bedriver sin verksamhet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller riktar sin verksamhet mot ett land inom detta.

Tillsyn

40 § Konsumentverket ska ha tillsyn över att denna lag följs. Tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet för näringsidkaren än nödvändigt.

41 § För tillsynen har Konsumentverket eller den som verket utser rätt att göra inspektioner hos näringsidkaren och ta del av alla handlingar som

behövs för tillsynen. Näringsidkaren ska lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen.

Prop. 2010/11:85
Bilaga 3

Om näringsidkaren inte tillhandahåller handlingarna eller lämnar upplysningar, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren vid vite att fullgöra sin skyldighet.

42 § Om Konsumentverket enligt 41 § har förelagt en näringsidkare att tillhandahålla en handling, får beslutet överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 41 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Denna lag träder i kraft den 23 februari 2011 då lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende upphör att gälla.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § och 4 kap. 2 § distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2§¹

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 6–8 §§, om ångerrätt i 9–16 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte distansavtal *om sådan upplåtelse eller överlåtelse som avses i lagen (1997:218)* om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 6–8 §§, om ångerrätt i 9–16 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte distansavtal *avseende produkter som omfattas av lagen (2011:000)* om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende *och om långfristiga semesterprodukter*.

4 kap.

2§²

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§, om ångerrätt i 5–10 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte hemförsäljningsavtal *om sådan upplåtelse eller överlåtelse som avses i lagen (1997:218)* om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§, om ångerrätt i 5–10 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte hemförsäljningsavtal *avseende produkter som omfattas av lagen (2011:000)* om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende *och om långfristiga semesterprodukter*.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§ och om ångerrätt i 5–10 §§ gäller inte heller hemförsäljningsavtal om försäljning av livsmedel eller andra varor för ett hushålls löpande förbrukning, om varorna skall levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett distributionssystem med regelbunden utkörning.

Denna lag träder i kraft den 23 februari 2011.

¹ Senaste lydelse 2008:508.

² Senaste lydelse 2008:508.

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- luftfartslagen (1957:297),
- konsumentkreditlagen (1992:830),
- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- alkohollagen (1994:1738),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- radio- och TV-lagen (1996:844),
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende,
- lagen (2011:000) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende och om långfristiga semesterprodukter,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, och
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationskyldighet.

Denna lag träder i kraft den 23 februari 2011.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2010/11:85
Bilaga 4

Efter remiss har yttrande över departementspromemorian inkommit från Hovrätten över Skåne och Blekinge, Kammarrätten i Jönköping, Institutet för Fastighetsrättslig Forskning vid Uppsala universitet, Regelrådet, Marknadsdomstolen, Konsumentverket, Allmänna reklamationsnämnden, Fastighetsmäklarnämnden, Sveriges advokatsamfund, Bostadsrättsorganisationen SBC, HSB Riksförbund, Konsumentvägledarnas Förening och Svenska Resebyråföreningen.

Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Umeå universitet, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Svenska Bankföreningen, Fastighetsmäklarförbundet, FöretagarFörbundet, Holiday Club Sweden AB, Mäklarsamfundet, Riksbyggen, Semesterhus Fjäll & Hav AB, Svenska Andelshus AB och Sveriges Konsumenter har beretts tillfälle att yttra sig, men avstått från att göra det.

Jämförelsetabell

Prop. 2010/11:85

Bilaga 5

Sammanställning av bestämmelserna i det nya direktivet och motsvarande eller närmast motsvarande bestämmelser i den föreslagna nya lagen eller annan svensk lag

<i>Direktivet</i>	<i>Lagförslaget</i>
Artikel 1	1 kap. 1 §
Artikel 2	1 kap. 1 och 2 §§
Artikel 3.1 och 3.4	2 kap. 1 §
Artikel 3.2 och 3.3	2 kap. 2 §
Artikel 4	2 kap. 3–9 §§
Artikel 5.1 och 5.5	3 kap. 1 och 2 §§
Artikel 5.2 och 5.3	3 kap. 3 §
Artikel 5.4	3 kap. 4 och 5 §§
Artikel 6.1	4 kap. 1 §
Artikel 6.2–6.4	4 kap. 2 §
Artikel 6.5	4 kap. 3 §
Artikel 7	4 kap. 1 och 6 §§
Artikel 8	4 kap. 4 §
Artikel 9	5 kap. 2 §
Artikel 10	5 kap. 3 §
Artikel 11	4 kap. 5 §
Artikel 12.1	1 kap. 3 §
Artikel 12.2	1 kap. 4 §
Artikel 13	2 kap. 10 §, 6 kap. 1 och 2 §§ samt marknadsföringslagen
Artikel 14	ingen motsvarighet (bedömningen är att ingen genomförandeåtgärd i form av lagstiftning behövs)
Artikel 15	2 kap. 10 §, 3 kap. 1 §, 5 kap. 2 § samt 6 kap. 1 och 2 §§

Förslag till lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller avtal mellan en näringsidkare och en konsument enligt vilket näringsidkaren mot ersättning ger konsumenten rätt att

1. under återkommande tidsperioder utnyttja ett eller flera övernattningsboenden (avtal om tidsdelat boende),
2. under semesterresa eller annars utnyttja boenderabatter eller liknande boendeförmåner (avtal om långfristig semesterprodukt),
3. få hjälp av näringsidkaren att överlåta eller förvärva rätt till ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt (förmedlingsavtal), eller
4. gå med i ett system som ger tillgång till övernattningsboende eller andra tjänster i utbyte mot att någon annan under viss tid får utnyttja konsumentens rätt enligt ett avtal om tidsdelat boende (avtal om bytesystem).

Som avtal om tidsdelat boende eller avtal om långfristig semesterprodukt anses endast ett avtal som ingås för en tid om mer än ett år, ett avtal som ingås för en tid om ett år eller kortare tid men som enligt avtalsvillkoren förlängs utan särskild åtgärd från konsumentens sida och ett avtal som inte är tidsbegränsat.

Lagen gäller även när en näringsidkare åtar sig att som ombud för någon som inte är näringsidkare ingå ett avtal om tidsdelat boende eller ett avtal om långfristig semesterprodukt med en konsument.

Definitioner

2 § I lagen avses med

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte (EUT L 33, 3.2.2009, Celex 32008L0122).

3 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot honom eller henne.

Skydd mot lagval som ger konsumenten ett sämre skydd

4 § Även om rättsordningen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är tillämplig på avtalet, ska förevarande lag tillämpas i den mån lagen ger konsumenten ett bättre skydd. Detta gäller under förutsättning att avtalet avser boende i en byggnad som är belägen inom samarbetsområdet eller, om avtalet avser annat än boende i en byggnad, näringsidkaren bedriver sin verksamhet inom samarbetsområdet eller riktar sin verksamhet mot ett land inom detta.

2 kap. Information till konsumenten

Information vid marknadsföring

1 § Reklam för avtal som omfattas av denna lag ska innehålla upplysningar om vilken skyldighet näringsidkaren har att lämna information innan ett avtal ingås och var sådan information finns tillgänglig.

Avtal om tidsdelat boende och avtal om långfristig semesterprodukt får inte marknadsföras som ekonomiska investeringar.

2 § En näringsidkare som marknadsför avtal vid ett evenemang ska i inbjudan till detta tydligt ange att det är fråga om marknadsföring. Information enligt 3–8 §§ ska finnas tillgänglig under hela evenemanget.

Information innan ett avtal ingås

3 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett avtal ingås ge konsumenten en kortfattad beskrivning av avtalet med information om

1. näringsidkarens namn, adress och organisationsnummer,
2. avtalstiden, med uppgift om när konsumenten kan börja utnyttja sin rätt enligt avtalet,
3. det boende som avtalet avser och den rättighet som avtalet ger konsumenten,
4. de tjänster och anläggningar som konsumenten får tillgång till,
5. pris och andra avgifter,
6. konsumentens ångerrätt och förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen, och
7. tillämpliga uppförandekoder.

Information innan ett avtal om tidsdelat boende ingås

4 § Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal om tidsdelat boende ingås ge konsumenten utförlig information om

1. det boende med tillhörande anläggningar och tjänster som avtalet avser,

2. kostnaderna med anledning av avtalet, med uppgift om hur kostnaderna fördelas och kan ändras och hur avgifterna för att använda boendet beräknas,

3. villkoren för utnyttjandet av boendet och tillhörande anläggningar och tjänster,

4. begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja boenden i näringsidkarens utbud,

5. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,

6. vad som gäller i fråga om underhåll och förvaltning,

7. vilka villkor för deltagande i bytessystem som gäller,

8. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och

9. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

5 § Om boendet med tillhörande anläggningar och tjänster inte är färdigt att utnyttja, ska näringsidkaren i rimlig tid innan avtalet ingås ge konsumenten utförlig information om

1. hur långt arbetet med färdigställandet har kommit och när det beräknas vara klart,

2. bygglov och motsvarande tillstånd samt ansvarig myndighet för det, och

3. vilken säkerhet som har ställts enligt 5 kap. 1 § och villkoren för den.

Information innan ett avtal om långfristig semesterprodukt ingås

6 § Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal om långfristig semesterprodukt ingås ge konsumenten utförlig information om

1. boendeförmånerna, med uppgift om begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja dem,

2. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,

3. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och

4. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

Information innan ett förmedlingsavtal ingås

7 § Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett förmedlingsavtal ingås ge konsumenten utförlig information om

1. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,

2. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och

3. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

Information innan ett avtal om bytessystem ingås

8 § Utöver vad som följer av 3 § ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal om bytessystem ingås ge konsumenten utförlig information om

1. bytessystemet, med uppgift om begränsningar i konsumentens möjligheter att utnyttja det,
2. tillkommande avgifter,
3. vad som gäller i fråga om uppsägning av avtalet,
4. på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden, och
5. möjligheter till tvistlösning utom domstol.

Krav på informationen

9 § Den information som avses i 2–8 §§ ska lämnas på ett klart och begripligt sätt och utan kostnad för konsumenten.

Informationen ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detta ska göras i ett formulär som överensstämmer med formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. I fråga om information som avses i 4–8 §§ är det dock tillräckligt att det i formuläret i stället anges var konsumenten kan få informationen.

Näringsidkaren ska lämna informationen på ett språk i den stat där konsumenten är bosatt eller medborgare, under förutsättning att det är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Kan flera språk komma i fråga, får konsumenten välja vilket språk som ska användas.

Påföljd vid utebliven information

10 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1–9 §§, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

3 kap. Avtalet

Upprättande av avtalet

1 § Ett avtal som omfattas av denna lag ska upprättas skriftligen och undertecknas av parterna.

Konsumenten är inte bunden av ett avtal som har upprättats i strid med första stycket. I ett sådant fall ska 4 kap. 4 och 5 §§ tillämpas på motsvarande sätt.

Näringsidkaren ska ge konsumenten en kopia av avtalet när det har ingåtts.

Språk

2 § Avtalet ska upprättas på ett språk i den stat där konsumenten är bosatt eller är medborgare, under förutsättning att det är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Kan flera språk komma i fråga, får konsumenten välja vilket språk som ska användas.

Om ett avtal om tidsdelat boende avser en byggnad som är belägen i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, är näringsidkaren skyldig att tillhandahålla konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet till språket i det landet.

Information i avtalet

3 § Avtalet ska innehålla den information som anges i 2 kap. 3–8 §§. Informationen ska vara klar och begriplig och ges i ett sådant formulär som avses i 2 kap. 9 § andra stycket.

Konsumenten får mot näringsidkaren åberopa en uppgift eller beskrivning som har lämnats enligt 2 kap. 3–8 §§, även om avtalet avviker från informationen. Detta gäller dock inte om konsumenten i avtalet uttryckligen har godkänt avvikelserna eller om avvikelserna är en följd av omständigheter utanför näringsidkarens kontroll och vars följder denne inte har kunnat undvika.

Innan avtalet ingås ska näringsidkaren för konsumenten särskilt framhålla en sådan avvikelse som avses i andra stycket. Detta ska ske i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Avtalet ska innehålla konsumentens namn och adress samt uppgift om datum och plats för undertecknandet.

Information om ångerrätt

4 § Innan avtalet ingås ska näringsidkaren uppmärksamma konsumenten på dennes ångerrätt och förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen. Näringsidkaren ska se till att konsumenten undertecknar denna information i avtalet särskilt.

Tillhandahållande av ångerblankett

5 § Näringsidkaren ska till avtalet foga en blankett med information om konsumentens ångerrätt och förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen. Blanketten ska också kunna användas för att utöva ångerrätten.

Blanketten ska överensstämma med formulär som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

4 kap. Konsumentens ångerrätt

Ångerrätt och ångerfrist

1 § Konsumenten har rätt att frånträda ett avtal som omfattas av denna lag (ångerrätt) genom att sända eller lämna ett skriftligt meddelande om detta till näringsidkaren inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

I 3 kap. 1 § andra stycket finns en bestämmelse om att konsumenten under vissa förutsättningar inte är bunden av ett avtal. Enligt 5 kap. 3 §

har konsumenten rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt efter viss betalning.

Prop. 2010/11:85
Bilaga 6

2 § Ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingås eller i förekommande fall den senare dag då konsumenten får en kopia av avtalet. Ångerfristen börjar dock löpa först när kraven i 3 kap. 2 §, 3 § första stycket och 5 § uppfylls.

Trots första stycket upphör ångerrätten tre månader och 14 dagar efter den dag då avtalet ingicks eller konsumenten fick en kopia av avtalet, om näringsidkaren inte har uppfyllt kraven i 3 kap. 3 § första stycket. Avser underlåtenheten kraven i 3 kap. 2 eller 5 §, upphör ångerrätten ett år och 14 dagar efter den dagen.

3 § Om konsumenten har ingått ett avtal om bytessystem i anslutning till ett avtal om tidsdelat boende och båda avtalen har erbjudits konsumenten vid samma tillfälle, ska utgångspunkten för beräkningen av ångerfristen för avtalet om tidsdelat boende också vara utgångspunkt för beräkningen av ångerfristen för avtalet om bytessystem.

4 § Konsumenten är inte skyldig att betala för boende och tjänster som konsumenten har utnyttjat innan avtalet ångras eller för några kostnader i övrigt med anledning av att ångerrätten utnyttjas.

Anknytande avtal

5 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal om kredit eller andra tjänster som tillhandahålls av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Meddelande om att ångerrätten utövas

6 § Har konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande enligt 1 § om att han eller hon ångrar avtalet, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

5 kap. Betalning och säkerhet

Säkerhet vid avtal om byggnad m.m. som inte är färdigställd

1 § Om boendet med tillhörande anläggningar och tjänster inte är färdigt att utnyttja när ett avtal om tidsdelat boende ingås, ska näringsidkaren ställa säkerhet för att konsumenten får tillbaka det som har betalats om färdigställande inte sker och avtalet upphör.

Förbud mot krav på betalning och säkerhet

2 § Näringsidkaren får inte kräva att konsumenten lämnar betalning till eller ställer säkerhet hos näringsidkaren eller någon annan

1. om näringsidkaren är skyldig att ställa säkerhet enligt 1 §, innan säkerheten har ställts,

2. i fråga om avtal om tidsdelat boende, avtal om långfristig semesterprodukt och avtal om bytessystem, innan ångerfristen har löpt ut, och

3. i fråga om förmedlingsavtal, innan förmedlingsuppdraget har slutförts eller avtalet har upphört på något annat sätt.

Den som uppsåtligen bryter mot första stycket döms till böter.

Betalningsplan och rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt

3 § Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan den andra årliga delbetalningen har lämnats.

Konsumentens befogenheter vid överlåtelse av fordran

4 § Bestämmelserna i 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

6 kap. Tillsyn

1 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs.

Tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet för näringsidkaren än som är nödvändigt.

2 § För tillsynen har Konsumentverket eller den som verket utser rätt att göra inspektion hos näringsidkaren och ta del av alla handlingar som behövs för tillsynen. Näringsidkaren ska lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen.

Om näringsidkaren inte tillhandahåller handlingarna eller lämnar upplysningarna, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

3 § Om Konsumentverket enligt 2 § har förelagt en näringsidkare att tillhandahålla en handling eller upplysning, får beslutet överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011, då lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende ska upphöra att gälla.

2. Den upphävda lagen gäller fortfarande i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § och 4 kap. 2 § distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2§

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 6–8 §§, om ångerrätt i 9–16 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte distansavtal *om sådan upplåtelse eller överlåtelse* som avses i lagen (1997:218) om konsumentskydd vid tidsdelat boende.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 6–8 §§, om ångerrätt i 9–16 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte distansavtal *som även är ett sådant avtal* som avses i lagen (2011:000) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

4 kap.

2§

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§, om ångerrätt i 5–10 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte hemförsäljningsavtal *om sådan upplåtelse eller överlåtelse* som avses i lagen (1997:218) om konsumentskydd vid tidsdelat boende.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§, om ångerrätt i 5–10 §§, om lagval i 5 kap. 2 § och om risken för vissa meddelanden i 5 kap. 3 § gäller inte hemförsäljningsavtal *som även är ett sådant avtal* som avses i lagen (2011:000) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§ och om ångerrätt i 5–10 §§ gäller inte heller hemförsäljningsavtal om försäljning av livsmedel eller andra varor för ett hushålls löpande förbrukning, om varorna *skall* levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett distributions-system med regelbunden utkörning.

Bestämmelserna om informationsskyldighet i 3 och 4 §§ och om ångerrätt i 5–10 §§ gäller inte heller hemförsäljningsavtal om försäljning av livsmedel eller andra varor för ett hushålls löpande förbrukning, om varorna *ska* levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett distributions-system med regelbunden utkörning.

Häri genom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagna lydelse*1 §¹

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenterna och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1997:218) om konsumentenskydd vid avtal om tidsdelat boende,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622) och konsumentkreditlagen (2010:1846), och
- konsumentkreditlagen (2010:1846), och
- lagen (2011:000) om konsumentenskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

¹ Senaste lydelse 2010:1911.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2011-03-02

Närvarande: F.d. justitierådet Bo Svensson, f.d. regeringsrådet Leif Lindstam och justitierådet Ann-Christine Lindeblad.

Utökad konsumentskydd vid tidsdelat boende

Enligt en lagrådsremiss den 17 februari 2011 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
2. lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
3. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnessakkunnige Magnus Hermansson, biträdd av rådmannen Anders Norin.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslår regeringen en ny lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt. Förslaget syftar till att genomföra ett nytt EU-direktiv om marknadsföring och ingående av sådana avtal. Den nya lagen utökar konsumentskyddet på området.

Förslaget till lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

1 kap. 1 §

Enligt första stycket 2 gäller lagen avtal om rätt för en konsument att under semesterresa eller annars utnyttja boenderabatter eller liknande boendeförmåner (avtal om långfristig semesterprodukt). Beteckningen ”långfristig semesterprodukt” är inte särskilt träffande eftersom de avtalade förmånerna som framgår av lagtexten kan utnyttjas även när det inte är fråga om en semesterresa. Beteckningen har emellertid hämtats från direktivet och är väl inarbetat såväl här i landet som inom EU i övrigt och får därför godtas.

De avtalade förmånerna beskrivs i punkten som ”boenderabatter eller liknande boendeförmåner”. Med ”liknande boendeförmåner” avses bl.a. hyrbil och andra förmåner som endast indirekt har samband med ett boende. Lagrådet föreslår att ”boenderabatter eller liknande boendeförmåner” byts mot ”boenderabatter eller liknande förmåner”. Godtas detta förslag bör motsvarande ändring göras i 2 kap. 6 § 1.

Enligt paragrafen, som genomför artiklarna 3.2 och 3.3 i direktivet, ska en näringsidkare som marknadsför avtal vid ett evenemang i inbjudan ange att det är fråga om marknadsföring. I direktivet preciseras att det ska vara fråga om ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang. Enligt Lagrådets mening bör denna precisering framgå direkt av paragrafen, som då, med även redaktionella ändringar, kan ges följande lydelse:

En näringsidkare som marknadsför avtal vid ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang ska i inbjudan till detta tydligt ange evenemangets natur och dess kommersiella syfte. Information enligt 3–8 §§ ska finnas tillgänglig under hela evenemanget.

3 kap. 2 §

Enligt första stycket ska ett avtal upprättas på ett språk i den stat där konsumenten är bosatt eller är medborgare, under förutsättning att det är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska. Om ett avtal om tidsdelat boende avser en byggnad som är belägen inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska enligt andra stycket en bestyrkt översättning av avtalet tillhandahållas konsumenten på språket i det landet.

Lagrådet förordar att andra stycket utformas så att de språk som kan komma i fråga är desamma som avses i första stycket genom att stycket ges följande lydelse:

Om ett avtal om tidsdelat boende avser en byggnad som är belägen inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, är näringsidkaren skyldig att tillhandahålla konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet till ett språk i det landet som är något av de officiella språken inom Europeiska unionen, isländska eller norska.

3 kap 5 §

I paragrafen anges att information om konsumentens ångerrätt och om förbudet för näringsidkaren att ta emot betalning och säkerhet under ångerfristen ska lämnas på blankett enligt ett fastställt formulär. I lagen finns bestämmelser om att viss annan information ska lämnas med användande av formulär, se 2 kap. 9 § och 3 kap. 3 §. Sistnämnda bestämmelser bör formuleras i överensstämmelse med 3 kap. 5 §.

5 kap. 3 §

Enligt första stycket ska betalningen för långfristiga semesterprodukter delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Denna formulering kan ge intryck av att den årliga delbetalningen ska ske vid ett tillfälle under året. Av författningskommentaren framgår emellertid att delbetalning kan erläggas vid skilda tillfällen, t.ex. kvartalsvis eller månadsvis. Detta

medför att bestämmelsen i andra stycket om att konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan den andra årliga delbetalningen har lämnats blir otydlig. Det framgår av remissen att rätten att frånträda avtalet inträder efter två hela årliga betalningar, dvs. efter två år. Om konsumenten erlägger den årliga delbetalningen vid flera olika tillfällen, t.ex. månadsvis, kan lagtexten emellertid läsas så att rätten inträder efter två månader.

Vidare framgår av författningskommentaren att kravet på att de årliga delbetalningarna ska vara lika stora inte hindrar att beloppen anpassas så att betalningarnas realvärde behålls. Detta bör framgå av lagtexten.

Med hänsyn till det anförda föreslår Lagrådet att paragrafen ges följande lydelse:

Vid avtal om långsiktig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan hela den andra årliga delbetalningen har lämnats.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2011

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Bildt, Ask, Olofsson, Carlgren, Carlsson, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Ohlsson, Norman, Attefall, Engström, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Hatt

Föredragande: statsrådet Ask

Regeringen beslutar proposition 2010/11:85 Utökad konsumentskydd vid tidsdelat boende

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt		32008L0122
